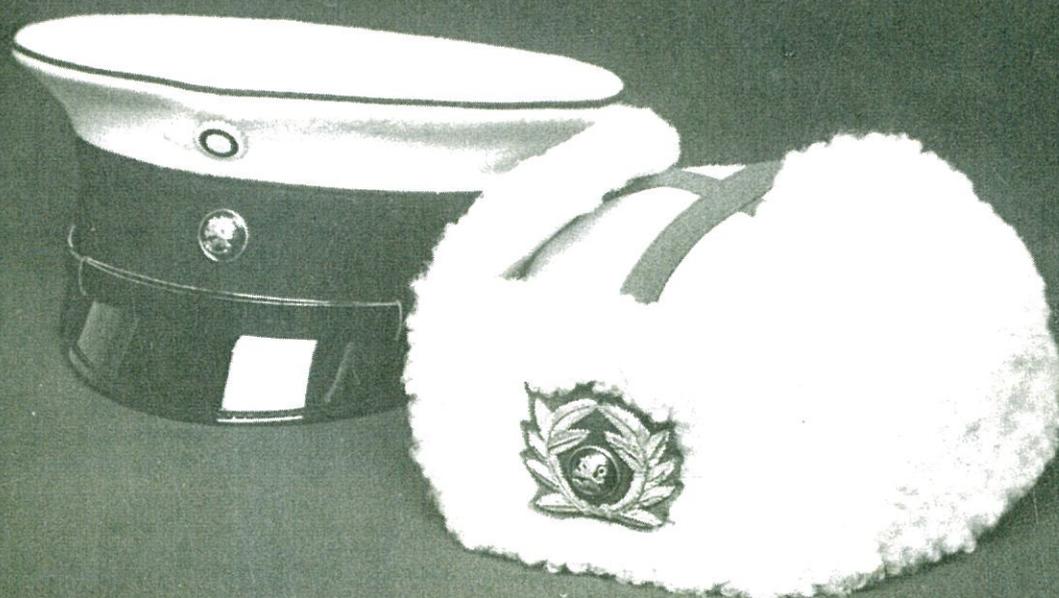

Keskustelu
upseerin etiikasta
jatkuu s. 6

1234
1988

KYLKIRAUTA

"VYÖTTI MIEKAN
VYÖTÄRÖLLE
KUPEELLENSA
KYLKIRAUDAN"

SPECIAL SNACK

RN Special Snack on kätevä välipalapatukka, jonka voit helposti ottaa mukaan kuntolenkille tai urheilukentälle. Special Snack tasoittaa energian saantia ja estää verensokerin liiallisen laskun urheilun, kuntoilun tai muun ruumiillisen rasituksen yhteydessä.

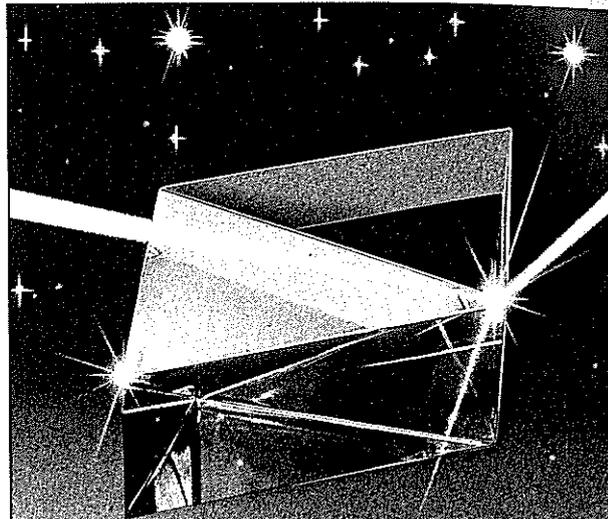
RN Special Snack on hyvänmakuinen, hedelmistä ja viljasta valmistettu välipala. Se sisältää guarakumia, joka hidastaa hiilihydraatin imeytymistä. Siksi sen vaikutus kestää pitkään.

Osta apteekista ja kokeile!

Myynti:
Apteekit

Valmistaja:
Orion-yhtymä Oy, Chymos

Valmistuttaja:
Orion-yhtymä Oy
PL 65, 02101 Espoo
Puh. (90) 4291

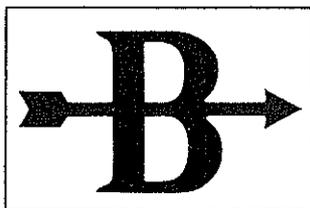

Kiteytämme Joulun ja
Uuden Vuoden toivotukset:
HYVÄÄ JA ONNELLISTA!

 NESTE

MAALLA, MERELLÄ JA ILMASSA

Puolustustarvikkeet:

merkkejä,
joihin
luotetaan

Koulutuslaitteet:

SAAB

SUOMEN BOFORS

VAIHDA VAUHDISSA LYNX GLX 5900 SYNCRO

Uusi tapa tehdä työtä talvella. Syncro-vaihteistolla vaihdat vauhdissa. Easy Ride -telasto tasaa maaston muodot ja tasapainottaa menon. Myös vapaa-aikaan.

VIRALLINEN
MAASTOKULKUNEUVON
OFFICIAL
SNOWMOBILE
LAHTI MM-89

Kelkkailun keulakuva LYNX

Pistä nyt painotuotteesi ajantasalle!

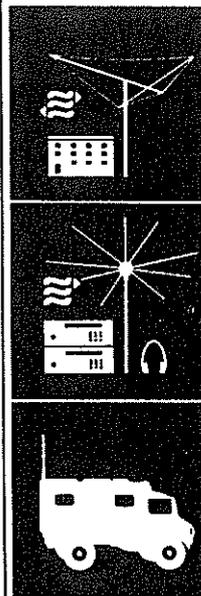
*Saat ne palvelevasta
painotalosta Kartanomäeltä!*

**LOIMAAN
KIRJAPAINO OY**
Kartanomäenkatu 4, 32200 LOIMAA
Puh. 923 - 312 32

Sotainvalidien Veljesliitto
KUKKASRAHASTO
Kasarmikatu 34 A
00130 Helsinki
Maaseudulla mukavimmin
Rahalaitoksista

ELEKTRONIikkaA PUOLUSTUSVOIMILLE

ROHDE & SCHWARZ

- ★ Radiojärjestelmät
- ★ Vastaanottimet
- ★ Lähettimet
- ★ Antennit
- ★ Suuntimot ja paikallistamisjärjestelmät

ORBIS OY

Sorolantie 16, 00420 Helsinki, puh. (90) 5664066

Vyötti miekan vyötärölle
Kupeellensa kylkiraudan

Kadettikunta ry:n jäsenlehti
n:o 160 4/1988
ilmestyy 4 kertaa vuodessa

PÄÄTOIMITTAJA

Maj Kari F Jääskeläinen
Taistelukoulu
PL 5 04401 JÄRVENPÄÄ
puh. 90-2581 296

TOIMITUSSIHTEERI

Maj Martti Haavisto
Topografikunta
Pasilan Virastokeskus
PL 60 00521 HELSINKI
puh. 90-154 3860

TILAUKSET, OSOITTEENMUUTOKSET, TALOUDEHOITO

Marjukka Lehtinen
Kadettikunnan toimisto
Töölönkatu 35 B
00260 HELSINKI
puh. 90-490 759

ILMOITUSHANKINTA

Ilmoitus – Böök
Liusketie 3 A
00710 HELSINKI
puh. 90-373 634

TOIMITUSNEUVOSTO

Niilo Palme'n, puheenjohtaja
Timo Apajakari
Matti Kausto
Jyri Paulaharju
Matti Sinerma
Kari F Jääskeläinen

PÄÄTOIMITTAJAN NEUVOTTELURYHMÄ

Jaakko Isotalo
Hannu Karpo
Matti Kohva
Eero Sauri
Seppo Sarlund
Tauno Äijälä

TILAUSHINNAT

vuosikerta 40,-mk
irtonumero 10,-mk
ISSN 0454-7357
Loimaan Kirjapaino Oy 1988

KANSIKUVA

Matti Kaltokari

Upseeri odotusten ristitulessa – pääkirjoitus	3
Kirkollinen työ puolustusvoimissa – ei ole pelkkää perinteen vaalimista – saati aseiden siunaamista! Se on ihmistä varten, niin upseeria kuin varusmiestä. – Kenttäpiispa Jorma Laulaja	4
Sotilaan korkeimmat hyveet Keskustelu upseerin etiikasta jatkuu – ylil, Fil.lis. Matti Häyry	6
Komentaja – Näyttöpäätteen käsittelijä vai ihmisten johtaja Nykytekniikka auttaa komentajaa, mutta ei vähennä hänen vastuutaan alaisistaan, ihmisistä – Kenrm Matti Kopra	9
Elokuva ja maanpuolustus ”Meidän poikamme merellä” – ”SA-INT” – ”Tuntematon Sotilas” – ”Uuno Turhapuro armeijassa” – kom Jukka Heinonen	14
Miksi mutkamäkeen? Rohkean upseerin rohkea harrastus – evl Eero Riuttala	17
Markovillan upseerit – W.U.K. Viipurin upseerikokelaskurssi 1918–1919 – kapt Tapio Niutynperä	22
Lentoupseeri Hävittäjälentäjän hohtoa ja arkea – ylil Harri Karjalainen	26
Upseeri ja kasvattaja – Keskioukeama	28
Kilta Lippurykmentin yhdistäjänä Musta baretti yhdistää Suomenlinnan Rannikkotykistörykmentissä palvelleita – Ev Asko Kilpinen	30
Kenraalikunnan harva aatelisto Kolmen leijonan kenraalien esittely – maj Jouko Mattila	33
Turvallisuuspolitiikan opetukselle annetaan arvoa Kohta miljoona suomalaista on ollut Kadettikunnan opetustyön kohteena – maj Pekka Rapila	34
Pääsihteerin palsta	36
Jäsenmäärä nousuun! Haaste kadettiipiireille – haaste toiminnalle – ev Niilo Palmén	37
Kurssikuulumisia	40
Kirjat	42
Vuonna 1989 merkkipäiväänsä viettävät	45
In Memoriam	48
Itse asiasta	49
”Tarkkailija”	49

Upseeri odotusten ristitulessa

Jyväskylän Yliopistossa on valmistumassa väitöskirja ”Kuormitus, voimavarat ja hyvinvointi upseerin uran eri vaiheissa”. Ennakkotietojen perusteella voimme odottaa mielenkiintoista tietoa ennen tutkimattomalta alueelta.

Helsingin kadettiipiiri on tehnyt arvokasta työtä selvittäessään upseerin arvostuksia ja niiden toteutumista. Pohdiskelulle ja keskustelulle on luotu pohja. Työtä tulisi jatkaa tieteellisellä tasolla. Olisi mielenkiintoista ja eri osapuolten kannalta hyödyllistä selvittää myös, miten upseerien itselleen asettamat odotukset ja toiveet ammattinsa sekä uransa suhteen ovat toteutuneet. Mikä kadettiipiiri ottaisi tämän selvitettyäkseen?

Omien arvostusten ja toiveiden lisäksi upseeriin kohdistuu lukuisilta tahoilta monenlaisia odotuksia – jopa vaatimuksia. Yhteiskunta odottaa meiltä mm. työtä turvallisuuspoliittisen päämäärämme hyväksi. Vaikeissakin tilanteissa upseerin mielipiteeseen ja toimenpiteisiin on voitava luottaa. Tämä edellyttää riittävien ammatillisten valmiuksien hankkimista, ylläpitoa sekä valmiutta tarvittaessa kaikkensa antamiseen – jopa itsensä uhraamiseen isänmaan puolesta. Toimintamme tavoitteena on säilyttää maamme kaikenlaisten konfliktien ulkopuolella, mutta tämä ei saa tapahtua valtiollisen itsenäisyytemme kustannuksella. Suomi tarvitsee myös upseereita, jotka pystyvät toimimaan kansainvälisissä asiantuntija-, tarkkailija- ja rauhanturvaamistehtävissä pahimmillakin kriisialueilla eri puolilla maapalloa.

Puolustusvoimien kannalta upseerin työn keskeisenä tavoitteena on puolustusjärjestelmämme toimivuus ja uskottavuus. Monenlaiset tehtävät vaativat upseerilta henkistä ryhtiä, luovuutta, kuntoa ja korkeaa ammattitaitoa. Monipuolinen ura voi sisältää kouluttajan, kasvattajan, taktikon, suunnittelijan, tekniikan taitajan ja jopa raudankovan taistelunjohtajan roolin.

Esimiehenä upseerilta odotetaan lähinnä tuloksellisuutta, innostavuutta, oikeudenmukaisuutta ja alaisten ymmärtämistä. Alaisena upseerin tulisi olla hyvin motivoitunut työhönsä, myönteinen, rohkea ja lojaali sekä itsenäisesti ajatteleva. Työtoverit arvostavat hänessä yhteistyökykyä, huumorintajuja sekä auttavaisuutta.

Kirjallisuus, elokuvat, televisio ja lehdistö ovat luoneet tiettyjä suomalaisia upseerityyppejä. Nämä ovat osaltaan muovanneet kansalaisten käsitystä upseeristosta. Näitä usein yksipuolisia stereotyyppioita joudumme korjaamaan varsinkin niiden henkilöiden suhteen, joilla on ollut vähäinen kosketus upseeristoon. Jäämme edelleen odottamaan laaja-alaista ja totuudenmukaista upseerin etiikkaa sekä olemusta kuvaavaa kirjaa ja elokuvaa.

Varusmiehen vanhemmat odottavat upseerilta asiallista sekä ammattitaitoista kasvattajan otetta, jossa näkyy kaikinpuolinen huolenpito koulutettavastaan. Ehkä he odottavat myös pojalleen hyvää miehen mallia.

Joulun aika on edessämme. Upseerin, isän, aviomiehen ja ystävän on aika osoittaa huomaavaisuutta, anteliaisuutta, lämpöä ja läheisyyttä. On aika elää kiireettömästi yhdessä lähimpien kanssa kuunnellen, mitä he odottavat.

On odotusten täyttämisen aika.

Kari F. Jääskeläinen

Kenttäpiispa Jorma Laulaja

Kirkollinen työ puolustusvoimissa

Joidenkin mielestä kirkollinen työ on ”pahimman varalta”. Tällöin se ymmärretään lähinnä kaatuneitten huollon laajentumaksi. Jotkut antavat sille arvon historiallisista syistä, se sijoitetaan perinneasioiden alueille. Olen kuullut luonnehdittavan sotilaspapin työtä myös ”puolustushengen kohottamiseksi”. Tässä sinänsä hyvässä korostuksessa saattaa hämärtyä työn kristillinen perusta ja kirkollinen luonne. Edelleen kirkollinen työ saatetaan ohjata puolustusvoimien ulko-ovelle sen tähden, että sotilas elää kovien realiteettien todellisuudessa, kun taas kristitty edustaa elämän ”pehmeitä arvoja”. Mieli-piteet haastavat pohtimaan kirkollisen työn merkitystä.

Kirkon evankeliumi on eräässä mielessä ”pehmeää”, se on suoraan sulaa armoa julistaessaan mitat täyttämättömälle ihmiselle anteeksiantamusta. Evankeliumi ja järkevä, vastuullinen toiminta puolustusvoimissa ovat kuitenkin ihmiselämän eri tasoja. Evankeliumi vapauttaa ja vahvistaa, mutta se auttaa kohtaamaan elämän tosiasiat uusin mielin, ei pakenemaan niitä. Sekä sotilas että pappi tarvitsevat mielestäni sisäistä vapautumista jaksakseen ”kovissa realiteeteissaan”.

On syytä miettiä varusmiestutkimus 88:n antamaa signaalia. Sen mukaan vain 16 % varusmiehistä piti iltahartauksia tarpeellisina tilaisuuksina. Olemmeko heittäneet lapsen pesuveiden mukana päästäessämme tilanteen siihen, että varusmiehet pitävät hartaudet enimmäkseen omin päin. Kielteiset seuraukset näkyvät monella tavalla. Eräs johdopäätös on pyrkiä siihen, että puolustusvoimien hengelliset tilaisuudet ovat hyvin valmisteltuja ”tapauksia”: Mieluummin vähemmän ja hyvin valmisteltuja kuin runsaasti kyseenalaisia.

Jatkan vielä asiaa muutamain kysymyksin. Emmekö nykyisessä arkiseksi käyneessä elämässämme tarvitse myös puolustusvoimissa juhlan kokemista, pyhän tuntoa ja jopa mystiikan ulottuvuutta? Eikö eriytynyt varuskuntaelämä kaipaa esimerkiksi joukko-osaston koolle tuleamista, missä varusmiehet ja henkilökunta komentajansa johdolla tuntevat kuuluvansa yhteen? Tällaiset yhdessä valmistellut ohikiitävät elämykset saattavat rakentaa ja säilyä senkin jälkeen, kun tiedot ja taidot ovat ruostuneet. Sotilaspapin näkökulma on se, että järjen lisäksi on kosketettava oikealla tavalla myös sydäntä ja tahtoa.

Kristillinen usko tukee sotilasta antamalla elämään suuret arvot. Osaamme elämän pieniä taitoja, taidamme ammattimme, mutta heikko kohtamme saattaa olla kantavan kokonaisnäkemyksen puute. Käymme neuvottomiksi sairauden, kuoleman tai muun laskemattoman vastoinkäymisen kohdatessa. Käytännön materialismin antamat eväät eivät näytä riittävän. Sekä nuoret että keski-ikäiset kysyvät yllättävän paljon toivoon ja tarkoitukseen liittyviä asioita. Eräs käänteinen signaali on esimerkiksi se, että Ruotsin lautoilla tehdään lehtitiedon mukaan vuosittain noin 70 itsemurhayritystä. Asia ei ole outo puolustusvoimisakaan. On tullut uudella tavalla kristillisten uskonkohtien realisoimisen aika. Miten löydämme tavan käsitellä suuria pysyen samalla konkreettisissa ”minulle tärkeissä asioissa”?

Henkilökohtaiset keskustelut ovat käyneet sotilaspapin työssä yhä tärkeämmiksi.

Suuriin arvoihin kuuluu myös sotilaan tehtävän tarkoituksen selvittäminen. Sotilaspapin asia on tulla rinnalle viimeistään silloin, kun puhutaan suomalaisen maanpuolustuksen etiikasta. Maanpuolustustahomme on jakamatonta paljolti sen tähden, että mukana on pienen kansakunnan oikeutetun puolustautumisen tunto. Tämän näkökohdan esillä pitäminen on puolustusvoimiemme tärkeä henkinen kannatinpalkki.

Kirkollinen työ tukee sotilasta muistuttamalla muutenkin oikeasta ja väärästä. Jos sotilas tietää tekevänsä oikein ja jos hänelle selvitetään, mihin kokonaisuuteen ja tarkoitukseen hänen tehtävänsä liittyy, hän tekee paremmin ja jaksaa enemmän.

Henkilökohtaiset keskustelut ovat käyneet sotilaspapin työssä yhä tärkeämmiksi. Sotilas ei elä vain käsillä olevassa tilanteessa, hän tulee palvelukseen kodistaan. Hän saattaa kantaa monia mieltä hajottavia kysymyksiä. Hänet on kohdattava kokonaisena persoonana, yksityiset asiat tuntuvat sekä kouluttajan että varusmiehen tekemisissä. Eräänä käytännön muotona sotilaspappi tai sosiaalikirjuri voi esittää rikkooneen tai huonosti menestyneen varusmiehen asiassa "sen toisen näkökulman" komentajan harkittavaksi.

Persoonallisen kohtaamisen yhteinen vastuualue on vielä laajempi. Se ulottuu esimiehen ja kouluttajan työotteeseen. Varusmiehelle merkitsee paljon, jos esimies viestittää myös vakaumuksen tasolla. Usein on kysymys miehen mallista, isähahmosta ja arvosignaalista. Johtajuuden tärkeät tekijät ratkaistaan monasti persoonallisuuden ja arvojen tasolla. Mitä muuten mahtavat merkitä pitkän päälle johtajuudelle ja suomalaisen sotilaan henkiselle kestävyydelle nykyiset työaikäsäännökset ja määrällisesti tiukat koulutusohjelmat? Eivätkö ensimmäiseksi karsiudu tärkeät laadulliset tekijät: vapaa yhdessä oleminen, luovat tauot ja tehtävän loppuun suorittamisesta saatava tyydytys ennen seuraavaan tehtävään ryhtymistä?

Kirkollinen työ nousee omalta perustaltaan, mutta se ei ole tarkoitettu jäämään omaksi saarekkeekseen. Yhdessä arvioimisessa ja tekemisessä on edelleen voimaa. Siten löytyy myös varusmiehen ja isänmaan paras. □

Yliuutnantti, Fil.lis, **Matti Häyry** on vaihtanut sotilasammattin yliopistouraansa ja hän tarkastelee sotilaan hyveitä sekä upseerina että moraalifilosofian tutkijana. Hänen puheenvuoronsa täydentää Kylkيراudan viime numerossa esitettyä "Upseerin kuvaa".

Sotilaan korkeimmat hyveet

"Kadettilupun, sotilaan korkeimpien hyveiden uskollisuuden ja miehuuden, kunnian ja toveruuden vertauskuvan edessä minä lupaan..."

1980-luvun kuluessa monet akateemiset ammattiryhmät ovat ryhtyneet pohtimaan omaan työhönsä liittyviä arvoja moraalikysymyksiä. Perinteisesti ammattinsa etiikasta kiinnostuneiden lääkäreiden lisäksi ovat esimerkiksi insinöörit ja liike-elämän johtajat yhä enemmän kiinnittäneet huomiota työnsä periaatteellisiin sääntöihin ja moraalisiin reunaehtoihin. Onkin ymmärrettävää, että myös kadettiupseerit ovat lähteneet Helsingin kadettiopiston etujoukkonaan tarkastelemaan valitsemansa työn tavoitteita sekä omia arvojaan ja arvostuksiaan.

Käytäntöä ja teoriaa

Omat käytännön kokemukseksi sotilaselämän etiikasta ovat vuosien takaisia eivätkä kovin rohkaisevia. Kirjallisesti paneuduin sotilaallisen käyttäytymisen säätelyyn noin vuosikymmen sitten laatimalla syystä tai toisesta kadettiväpelleille lyhyen esseen aiheesta "Itsekurin ja kadettihengen merkitys yksittäisen kadetin suhtautumisessa kadettiesimiehiinsä".

Myöhemmin jouduin vielä ikuisten kysymysten äärelle vaihtaessani joukko-osastoa, kun komentajan sijaisena toiminut majuri mörisi vääräntäyttämällä Etelä-Hämeen murteellaan: "Mä olen teidän erilliseltä päälliköltänne kuulu, että te olette s-nan hyvä rariokouluttaja mutta h-in huano sotilas." Tämän epäilemättä vaikuttavan erottelun sisältö jäi minulle palvelusai-

kani loppuun asti hieman epäselväksi.

Mutta uusi koulutukseni ja työni moraalifilosofian tutkijana on viime aikoina saanut katseeni toistuvasti pysähtymään seinällä komeilevaan kadettilupaukseen. "Kadettilupun, sotilaan korkeimpien hyveiden vertauskuvan edessä..." Sotilaan korkeimmat hyveet? Mitä ne ovat? Kai juuri minun, Aristoteleen lukeena filosofisena eetikona pitäisi osata sanoa jotakin tällaisesta aiheesta. Ainakin kannattaa yrittää.

Mittansa täyttäminen...

Tarkastelun lähtökohdaksi voidaan valita kuusi hyvettä, jotka joko yhdistetään ammattikunnan perinteissä kadettiupseerin ihannekuvaan tai jotka ovat muuten itsestään selvästi siihen kuuluvia. Uskollisuus, miehuus, kunnia ja toveruus on itsessään kadettilupauksessa nimetty "sotilaan korkeimmiksi hyveiksi". Kestävyys mainitaan sekä kadettilupauksessa että kadettilupun tunnuslauseessa. Ja ammattitaito lienee hyve, jota ei voida sivuuttaa yhdenkään ammattikunnan etiikkaa tarkasteltaessa. Nämä kuusi ominaisuutta ja luonteenpiirrettä muodostavat varmasti tavalla tai toisella sotilaan moraalin ja upseerin ihannekuvaan ytimen.

Luetelluista hyveistä miehuus on oikealla tavalla tulkituna keskeisin ja perustavin.

Mikäli unohdamme raamatullisen kielenkäytön, jossa miehuudella on oma konkreettinen merkityksensä, ja nykyisen juhlapuheiden kielen, jossa miehuus tarkoittaa useimmiten vain rohkeutta, jäljelle jää vielä miehuuden ja yleisen hyveellisuuden välinen historiallis-kielellinen yhteys. Latinalaisperäinen hyve-etiikan peruskäsite *virtue* viittaa nimitäin voiman, rohkeuden ja monien muiden asioiden lisäksi sekä hyveeseen yleensä että miehuullisuuteen, oikeaan miehenä olemisen taitoon. Ja koska nykyään, toisin kuin hyve-etiikan varhaisina kulttuurikoina, pidetään niin naisia kuin miehiäkin järjellisinä ja moraalisisina olentoina, oikea moderni tulkinta lienee, että miehuuden hyve viittaa oikeaan ihmisenä olemisen taitoon sukupuolia sen kummempin erottelematta.

Hyve-etiikassa tällainen oikea ihmisenä olemisen taito voidaan kreikkalaisfilosofi Aristotelesta seuraten määrittellä **mittansa täyttämiseksi** omassa roolissaan tai omalla paikallaan maailmassa. Kadettiupseerin osalta tämä hyve voidaan jakaa neljään tasoon neljän osittain päällekkäisen roolin mukaan: hänen on samanaikaisesti täytettävä mittansa sekä upseerina, sotilana, kansalaisena että ihmisenä. Mikäli näille neljälle vaatimukselle kyetään antamaan ymmärrettävä, käytännönläheinen ja hyväksyttävä sisältö, ne voidaan yksin tein asettaa kadettiupseerin etiikan kantavaksi perustaksi.

...upseerina, ...

Kadettilupauksessa miehuuden ohella mainitut uskollisuus, kunnia ja toveruus liittyvät varsin selvästi mitan täyttämiseen upseerina. Ne voidaan silloin tulkita uskollisuudeksi ammattikuntaa kohtaan, upseerin kunniaksi ja toveruudeksi upseerien kesken. Nämä puolestaan ovat tiivistettävissä kahdeksi periaatejoukoksi, nimittäin kadettiupseerien kunniasäännöiksi ja upseerien keskinäiseksi solidaarisuudeksi yli puolustushaarojen ja ase-lajien rajojen sekä ohi arvoas-teiden.

Sellaisia kunniasääntöjä, jotka aikoinaan pakottivat upseerit kaksintaisteluihin ja toistensa rikosten peittelemiseen ulkomaailmaa vastaan, ei kaikeksi onneksi enää tarvita eikä niitä toivottavasti missään vaalitakaan. Tavallinen rehellisyys, terve itsetunto ja oikeutettu ammattiylpeys riittävät varmasti nykyaikaisen upseerin kunnian tarveaineiksi.

Upseerien välisen solidaarisuudenkaan ei pitäisi ajaa ke-tään maan lakien tai oman va-kaumuksensa vastaisiin toimiin. Solidaarisuudessa on tosin aina se ihmisyhteisön kokonaisuuden kannalta epäilyttävä puoli, että siinä joukko ihmisiä liittoutuu keskenään muita vastaan: minä ja minun veljeni serkkuja vastaan, minä ja minun serkkuni muita kylän poikia vastaan ja niin edelleen, loputtomiin. Mutta koska upseereilla ei oikeutettujen ammatillisten etujensa lisäksi liene muuta puolustettavaa ammattikunnan ulkopuolisia kansalaisryhmiä vastaan, keskinäinen solidaarisuus tuskin aiheuttaa ympäristölle mainit-tavaa uhkatekijää.

...sotilaana, ...

Täyttääkseen mittansa sotilaina upseerien on oltava aina-kin rohkeita, kestäviä ja am-mattitaitoisia. Näistä ominai-suuksista kestävyys ja roh-keus eivät tarkoita pelkästään fyysistä suorituskykyä ja piit-taamattomuutta omasta ja toisten turvallisuudesta, vaan myös henkistä suorituskykyä paineen alaisena sekä ainakin kolmenlaista uskallusta: uskal-lusta kohdata vihollinen, us-kallusta kohdata alaisensa sekä käskynalaisina että ihmisi-nä ja uskallusta ilmaista esi-miehelle selvästi erimielisyy-tensä mahdottomalta näyttä-vän tehtävän edessä sekä vää-riltä näyttävien toimintatapo-jen suhteen.

Ammattitaito puolestaan ja-kaantuu karkeasti kahteen osaan. Upseerilla on ensinnä-kin oltava riittävästi yleistä, lähinnä tekniikan hyväksi-käyttöön ja johtamistaitoon liittyvää tietoa ja taitoa. Ilman sitä hänen sotilaalliset taiton-sa jäävät vaille tarvitsemaan-sa perustaa. Toiseksi hänellä on tietenkin oltava omaan so-tilasammattiinsa ja erityisa-laansa liittyvää tietoa ja tai-toa. Ilman sitä hänen upseeri-na olemisensa on kaikissa suh-teissa vain tyhjää pullistelua.

...kansalaisena ...

Mittansa täyttäminen asuin-maansa kansalaisena eli kansa-laisen uskollisuus maataan kohtaan jakaantuu kahteen osaan, staattiseen lakien nou-dattamiseen ja dynaamiseen yhteiskunnan rakentamiseen. Ensinmainittu tekijä on erityi-sen tärkeä säädeltäessä maan turvallisuuden kannalta tär-keissä tehtävissä olevien ih-misten toimintaa. Upseerit kuuluvat ilman muuta tällai-seen ryhmään, ja lainkuuliai-suus voidaankin nimetä yh-deksi ammattikunnan perus-hyveistä. Käytännöllisten toi-mintasääntöjen pohdinnassa tämä merkitsee sitä, että laeis-sa, asetuksissa ja erilaisissa säännöstoissa jo kertaalleen lueteltuja käskyjä ja kieltoja ei tarvitse uudelleen ottaa esil-le, kunhan huolehditaan siitä, että upseeriston laintuntemus on riittävä.

Yhteiskunnan aktiivinen ra-kentaminen kuuluu upseereil-le ehdottomasti vain yksityis-henkilöinä. Afrikan, Aasian sekä Etelä- ja Väli-Amerikan maissa viime vuosikymmen-ten aikana saadut kokemukset upseereista yhteiskunnallisten ja valtiollisten muutosten al-kuunpanijoina riittänevät osoittamaan, ettei sotilaalli-nen ammattitaito useinkaan anna valmiuksia vastahakoi-sen kansan johtamiseen siviil-elämään kuuluvissa asioissa. Upseeristo näyttää olevan maalle ja kansalle kuin tuli käyttäjälleen, hyvä renki mut-ta huono isäntä. Tämä ammat-tirajoituksensa on upseerien otettava toiminnassaan asian-mukaisesti huomioon.

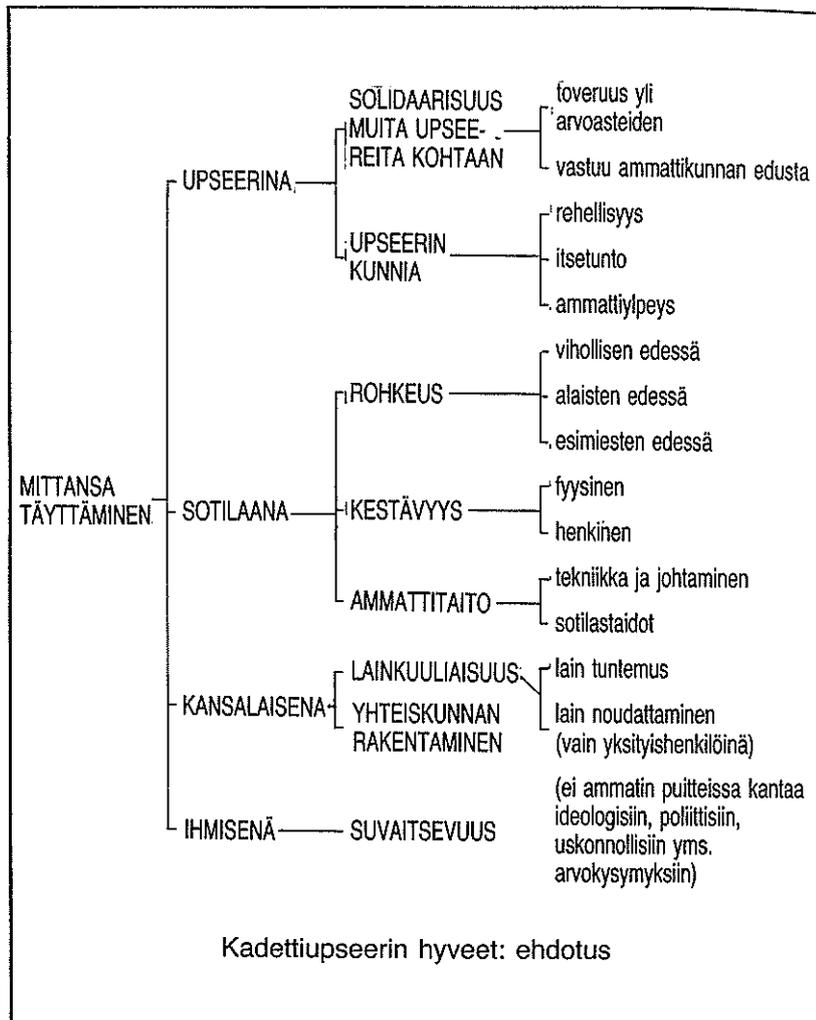
HUOM: Edellisessä Kylkiraudan numerossa esiteltyä arvoselvityksen työmenetelmän aineistoa on saatavissa Kadettikunnan toimistosta kadettipiirien ryhmätyöskentelyä varten.

...ja ihmisenä

Siihen, kuinka yksilö täyttää mittansa ihmisenä, vaikuttavat monenlaiset moraaliset, yhteiskunnalliset, aatteelliset, uskonnolliset ja poliittiset reunaehdot. Hyvin karkeasti yksinkertaistaen suomalaisen ideologiset päävaihtoehdot voidaan supistaa kolmeen malliin: säilyttävään, maltilliseen ja kumoukselliseen. Ensimmäisen mallin vaatimuksia ovat muiden muassa uskonnollisten muotojen kunnioittaminen, voimakas kansallistunto ja useimpien vallitsevia yhteiskuntarakenteita säilyttävien arvojen kannattaminen. Toisessa mallissa oletetaan, että inhimillisen yhteiselämän paras perusta on moniarvoisuus, yksilöiden arvokäsitysten hyväksytyt erilaisuus ja kansakunnan tasollakin jatkuva perustavoitteiden uudelleenarviointi. Kolmannen mallin mukaan vallitsevissa oloissa on sellaisia perustavanlaatuisia vikoja, joiden korjaamiseksi väkivaltainen muutos on ainoa mahdollisuus.

Puolustusvoimien ja näin ollen myös upseeriston ensisijaisena tehtävänä on maan ulkoisen turvallisuuden puolustaminen, ei sen sisäisiin asioihin ja yhteiskuntakehitykseen puuttuminen. Jo aikaisemmin mainitsemani kolmannen maailman valtiot ovat varoittavia esimerkkejä siitä mitä tapahtuu, kun armeija ryhtyy maan sisäisen järjestyksen luojaksi ja palauttajaksi.

Upseerin ei pitäisikään tuoda omaa ideologista vakuumustaan osaksi ammattiaan ja työtään. Puolueettomuus ja suvaitsevaisuus palvelevat varmasti parhaiten sitä päämäärää, että kaikki kansalaispiirit voivat luottaa upseeristoon juuri maan ulkoisen turvallisuuden takaajina.

Hyveellisen kadettiupseerin profiili

Mittansa täyttävän upseerin hyveiksi muodostuvat tarkasteluni mukaan loppujen lopuksi ainakin solidaarisuus muita upseereita kohtaan, rohkeus, kestävyys, ammattitaito ja ammattilypeys, lainkuuliaisuus sekä suvaitsevaisuus arvokysymyksissä. Nämä luonteenpiirteet, ominaisuudet tai kyvyt jakaantuvat edelleen pienemmiksi hyveiksi, joista osan olen edellä maininnut, osan jättänyt asioihin paremmin perehtyneiden nimettäväksi.

Hyveitä on etiikan teorioissa tavallisesti käsitelty luonteenpiirteinä tai taipumuksina toimia tietyillä tavoilla. Tämä tarkoittaa käytännössä toisaal-

ta sitä, että hyveet ovat opettavissa ihmisille, ja toisaalta sitä, että ne eivät ole omaksettavissa ilman opetusta ja kasvatusta. Siten vaikkapa esittämälläni tavalla hyveellinen, mittansa upseerina, sotilaana, kansalaisena ja ihmisenä täyttävä kadettiupseeri on luotavissa, mikäli sellainen halutaan luoda. Mutta on muistettava, että se ei synny itseltään.

Monenlaisia muita mahdollisuuksia on epäilemättä avoimena hyveellisen upseerin moraalisten ääriviivojen hahmottamiselle. Olen tällä kirjoituksellani vain halunnut tuoda esiin yhden tavan tulkita eettisyyttä ja hyveellisyyttä ja niiden merkitystä suhteessa upseerin työhön. Keskustelun jatkuminen tästä aihepiiristä olisi varmasti tervetullutta. □

Kenraalimajuri **Matti Kopra** on jalkaväen tarkastaja. Artikkelin perustuu hänen pitämäänsä puheeseen Taistelukoulun vuosijuhlissa 10.10.1988.

KOMENTAJA

Näyttöpäätteen käsittelijä vai ihmisten johtaja

JOHTAJA SOTILASJOHTAJA, KOMENTAJA, PÄÄLLIKKÖ ovat sanoja joilla on aivan erikoislaatuinen kaiku. Tehtävinä ne ovat kunnioitettuja ja tavoiteltujakin. Mitä näiltä johtajilta vaaditaan, minkälaisia odotusarvoja ympäristö heille asettaa?

Onko sotilasorganisaation johtamisjärjestelmä aikansa elänyt? Ovatko esimerkiksi liike-elämässä esiintyvät johtamisopit parempia kuin meidän käyttämämme?

Kysymys on useimmiten samasta asiasta: päätöksenteosta, vastuusta ja käskyttämisestä. Ilmenemismuodot vain vaihtelevat.

Sotilaallisen johtamisjärjestelmän samanlainen perusrakenne kaikkialla maailmassa osoittaa ja olemassaolollaan, että organisaatio on tehokas, mutta se on tehokas vain, jos johtajat, ihmiset, toimivat oikein.

Jos johtaja – komentaja, päällikkö – ei osaa johtaa, jos hän ei saa alaisiaan tekemään sitä, mitä hän haluaa heidän tekevän, silloin hän ei yleisesti ottaen pysty täyttämään työnsä tärkeintä vaatimusta. Tehokkaan johtajan ei tarvitse olla ”yli-ihminen”, mutta häneen täytyy voida luottaa ja häntä kunnioittaa. Johtamisessa tulee olla johdonmukainen, niin että alaiset tietävät rajansa ja voivat niiden puitteissa käyttää aloitekykyään ja tehdä ratkaisuja tarvitsematta pelätä miten ylempi komentaja tulee asioihin suhtautumaan.

Johtamisen kriisitekijä on ajan puute

Sotilaalliseen johtamiseen liitetään olennaisena osana päätöksenteko. Sanotaan, että sotilaan on oltava päättäväinen. Komentajan tärkein tehtävä on tehdä päätöksiä. Päätös antaa alaisille toiminnan perusteet. Rauhan ajan olosuhteissa

päätöstä voidaan usein harkita kauankin. Tarvittaessa voidaan hankkia kaikki siihen vaikuttava tieto, mutta sodan aikana, erityisesti operatiivisessa ja taktisessa johtamisessa, päätös on uskallettava tehdä puutteellistenkin tietojen perusteella. Vihollinen ja aika eivät anna mahdollisuuksia täydellisten tietojen hyväksikäyttöön.

Taistelun johtamisen kriisitekijä on ajan puute. Päätöksen teon ja käskyjen annon on tapahduttava tiettyyn aikaan mennessä. Niitä ei voi viivyttää vielä parempien tietojen toivossa. Aivan sama sääntö pätee liiketoiminnassakin: jos en uskalla tehdä ratkaisua ajoissa, niin vihollinen eli kilpaileva yritys ehtii edelleni. Peruskysymys onkin, miten pystymme tekemään ratkaisuja nopeissa taisteluissa niin, että emme jää vihollisen päätöksenteon jalkoihin ja armoille, vaan käänämme tilanteenarvioinnissa ja päätöksenteossa käytävän kilpailun voitoksem-

me ja asetamme vastapuolen komentajan tapahtuneen tosiasian eteen.

Kiinteästi päätökseen liittyvä myös vastuu, tunnemmehan ilmoittautumiskaavan: ”Vastataan 1. komppanian päällikön tehtävistä.” Nyky-yhteiskunnan johtamispäätöksiin kuuluvat kuitenkin sanat delegointi ja demokratisointi. Miten ne sopivat sotilasorganisaatioon ja sotilasjohtajan vastuuseen? Ne sopivat, kun ymmärrämme ne oikein.

Voiko sotilasjohtaja delegoida? Kyllä voi, mutta hänen on muistettava, että kun hän siirtää tehtäviä alaisilleen, ei hänen jälkeensä voi vain pestä käsiään ja lakata ottamasta niitä huomioon. Hän on edelleen vastuussa omalle esimiehelleen koko yksikkönsä toiminnasta eikä vain siitä osasta työtä, jota hän itse tekee. Tämä johtamisen olennainen periaate on ymmärrettävä ja sitä on käytettävä.

Otetaanko alaisten mielipide huomioon?

Mitä ylempälle tasolle mennään, sitä enemmän päätöksen on perustuttava tilanneselvityksiin, esittelyihin jne eli alaisten tietoihin ja esityksiin. Takana ovat ajat, jolloin ylempätkin johtajat kuvittelivat hallitsevansa kaiken, mitä organisaatiossa tapahtuu. Alaisia on kuunneltava, heidän on

Jos johtaja kuvittelee hallitsevansa kaiken, hän alkaa puuttua pienimpiinkin yksityiskohtiin, jolloin kokonaisajattelu kärsii ja alaisten aloitekyky lamaantuu.

annettava tuoda mielipiteensä julki, mutta päätös ei voi olla joukkopäätös. Taistelun tuloksesta vastuussa oleva komentaja on tässä suhteessa todella ”yksin”.

Jos johtaja kuvittelee hallitsevansa kaiken, hän alkaa puuttua pienimpiinkin yksityiskohtiin, jolloin kokonaisajattelu kärsii ja alaisten aloitekyky lamaantuu.

Aloitekyky, halu oma-aloitteisesti edistää organisaation toimintaa, on olennainen tekijä jo syvän rauhan tilassa kehitettäessä puolustusvoimia, mutta se korostuu aivan ratkaisevasti, jos joudutaan taisteluun, jossa ei ole aikaa asioiden hyväksyttämiseen ylemmällä johtajalla. Tämän vuoksi jo rauhan aikana on nuorille peruskoulutuksensa vasta saaneille johtajille annettava sopivasti mitoitettuja haasteellisia tehtäviä. Vaikeista tehtävistä suoriutuminen ja niistä saatu tunnustus ovat parasta kannustusta johtajia kasvatettaessa.

Inhimillinen kontakti voi katketa

Ratkaiseva hetki johtajan kannalta koko johtamisprosessissa on käskynanto tai siviilimäisemmin sanottuna tehtävien jako. Jos se on huonosti valmisteltu eikä alaisille tule selväksi mitä odotetaan, on tarjolla vaara, että sinänsä hyvin valmisteltu operaatio kaahtuu jo ennen alkamistaan. Johtajan tulisi saada käskyä antaessaan henkilökohtainen ote käskyn vastaanottajasta. Käskyä ei julisteta vaan kerrotaan alaisille heitä silmiin katsoen ymmärrettävää ja täsmällistä kieltä käyttäen, mitä heidän pitää tehdä.

Eri portaissa toimivien johtajien välinen vuorovaikutus, inhimillinen kontakti, voi katketa, jos vastuun kantajat pakenavat esikuntien ja erilaisten määräysten verhon suojiin. Johtajan on oltava näkyvissä. Hänellä tulee olla henkilökohtainen ote alaisiinsa. Alaisten näkyvissä oleminen

edellyttää johtajalta myös esimerkkinä olemista, ennen kaikkea tinkimättömyyttä omien velvollisuuksien täyttämässä. Jos johtaja ei hoida omia velvollisuuksiaan ja toteuttaa välinpitämättömästi hänelle annetut käskyt, seuraavat alaiset esimerkkiä ja sinänsä hyvä järjestelmä toimii vajaatehoisesti.

Meillä on toisesta maailmansodasta tästä esimerkkejä. Muunmuassa joulukuun hyökkäyksessä Kannaksella 1939 oli pataljoonan komentajia, jotka eivät seuranneet pataljoonaansa hyökkäykseen.

Olemme taistelun johtamisessa tienhaarassa. Miten tekniikan tie ja inhimillisen kanssakäymisen tie saadaan molemmat hyödynnettyä? Ei nykyaikainenkaan johtaja voi johtaa vain huoneestaan tietokonepäätteen avulla.

Heillä kaikilla oli samantapainen perustelu: yhteydenpito ylempään johtoportaan olisi ollut hankalaa, jos komentaja olisi poistunut puhelimensa läheltä.

Komentaja ei voi tekniikkaan turvautuen johtaa joukkojaan persoonattomasti kuin shakkinappuloita. Vaikka tekninen kehitys kulkee nyt 10- jopa 100-kertaisella vauhdilla vuosisadan alkuun verraten, ei nykyaikainenkaan johtaja voi johtaa vain huoneestaan tietokonepäätteen avulla. Henkilökohtainen kontakti alaisiin on säilytettävä.

Jokaisen johtajan on annettava selvästi korostettu ja ensisijainen asema lähimmille suoranasille alaisilleen. Vain päälliköittensä kautta johtamalla komentaja voi onnistua työn jaossa, kurinpidossa, tiedonsiirrossa jne. Tämä totuus pätee jokaisella johtamisalla.

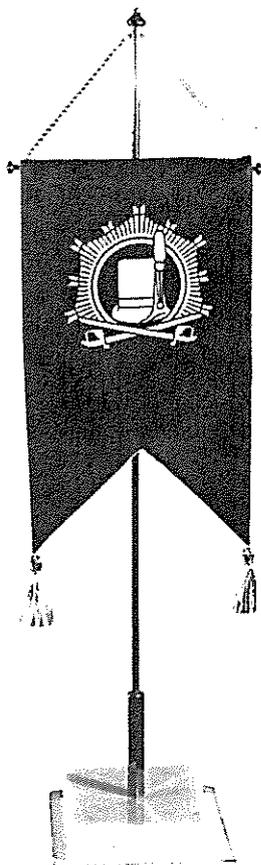
Tekniikka lisääkin ihmisen merkitystä

Nopea tekninen kehitys tuo johtamiseen omat helpotuksensa, mutta myös vaaransa. Ihmisen kyvyt ovat rajalliset. On jo todettu, että eräissä asejärjestelmissä itse ase tai välineen suorituskyky ylittää sen käyttäjän kyvyt. Ei siis pystytäkaan käyttämään välineen tehoa hyväksi. Myös johtamisvälineet ja -järjestelmät monipuolistuvat ja antavat yhä enemmän mahdollisuuksia johtajalle. Edellytyksenä on tietenkin, että väline hallitaan.

Tämä johtaa siihen johtopäätökseen, että koulutuksen merkitys korostuu. Kun luullaan, että hieno tekniikka vähentää sen käyttäjän merkitystä, niin asia onkin päinvastoin. Hyvin koulutetun sotilaan ja johtajan merkitys korostuu. Se, joka osaa ottaa tekniikasta enemmän irti ja luottaa kykyihinsä, voittaa taistelun.

Johtamisvälineiden kehitymisellä on kuitenkin omat vaaransa. Johtaja kiintyy liiaksi teknisiin välineisiin ja unohtaa taistelukentällä vallitsevat psykologian lait. Inhimillinen kontakti katkeaa. On varmasti parempi antaa käskyt kompanian päällikölle häntä suoraan silmiin katsoen ja kädellä olkapäästä puristaen kuin lähettää tylyn kylmä sanoma sanomalaitteen näyttöpäätteellä.

Tiedonsiirto ja tietojenkäsittelytekniikka tekevät mahdolliseksi myös sen, että suurissakin esikunnissa pysytään tilanteen tasalla pieniä yksityiskoh- tia myöten reaaliajassa. Taistelun johtamisen nopeutta ajatellen tämä on luonnollisesti tervetullut asia. Se ei saa kuitenkaan johtaa siihen, että korkea johtoporras alkaa johtaa alaistensa alaisia tai jopa näiden alaisia. Taistelun alkamassa luodusta vastuujärjestelmästä, taistelujaotuksesta, on pidettävä kiinni ja luotettava alijohtajien kykyihin selviytyä vaikeuksistaan. □

Kadetti- oppilaskunnan viiri

Kadettioppilaskunnan viiri on taiteilija Ole Heinosen suunnittelema ja se on Sotamuseossa todettu heraldisesti oikeaksi.

Kadettilupauksen antaneilla, vuoden Kadettikoulussa opiskelleilla kadeteilla sekä koulun käyneillä upseereilla on oikeus hankkia itselleen yksi viiri.

Viirin hinta on 110 mk + postikulut. Viiriä voi anoa Kadettioppilaskunnalta osoitteella:

**Kadettioppilaskunta
PL 7
00861 HELSINKI**

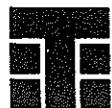
Sinun

KADETTIKOULUSI

täyttää 70 vuotta tammikuun 27. päivänä 1989. Päivän juhlallisuuksiin kutsutaan 1.–3. kadettikurssi kokonaisuudessaan, kaksi upseeria jokaiselta kadettikurssilta sekä muita kutsuvieraita. Onnittelujen vastaanottoa ei järjestetä. Mahdollisiin muistamisiin käytettävät varat pyydämme osoittamaan Kadettikoulun Tukisäätiön tilille, KOP Santahamina 139250-16397.

Lahjoitukset tullaan käyttämään Kadettikoulussa tapahtuvan tutkimustoiminnan tukemiseen.

JUHLATOIMIKUNTA

**-MARKET
RÄIKKÖNEN**

Kauttua
Puh. 938-523 75

**- MARKET
VISTARI**

Vistantie 24, Paimio
Puh. 734 311

**- LÄHIKAUPIIAS
GUN JARVIS**

Viestitie 18, Vantaa
Puh. 304 703

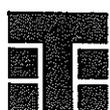
**- MARKET
VILLENTORI**

Koski tl.
Puh. 921-841 291

**- MARKET
FRIBERG**

95900 Kolari
Puh. 9695-615 31

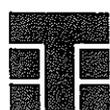
**- MARKET
RAUTAJOKI**

Luusuantie 8, Kemijärvi
Puh. 9692-127 31

**VEIKKOLAN T-KAUPPA
PAAVO LIIMATAINEN**

Veikkola, Kirkkonummi
Puh. 268 697

**- VESALAN
VALINTA**

Humikkalanrinne 1, H:ki
Puh. 302 991

**- MARKET
HOVI-MARKET**

Voudink. 3, 20780 Kaarina
Puh. 921-432 711

**TAPSAN
KAUPPA**

21230 Lemu
Puh. 921-716 701

**- RAKETTI
ANTTILA**

Kauppakaari, 04200 Kerava
Puh. 240 300

**- MARKET POPS
KOIVUKYLÄ**

Kauppias Matti Länsiluoto
Koivukylän Puistotie, 08360 Vantaa
Puh. (90) 871 0840

**T-KAUPPA
ROLLE TURUNEN**

Mäklöörinkatu 2, 15240 Lahti
Puh. 918-305 401

T-LÄHITORI

16600 Järvelä
Puh. 918-651 201

**T-MARKET
KUKKILA**

Tervamäentie 2, 15270 Kukkila
Puh. 918-872 163

**T-MARKET
TUOMINEN**

Iso Säskyläntie 1, 27800 Säskylä
Puh. 938-70232

T-LÄHIKAUPPA TANELI

Renko Sotka
Puh. 917-765 860

T-MARKET POPS

Rajapirtintie
12400 Tervakoski
Puh. 914-669 544

T-MARKET PRIIMA

Huokotie 1
00770 Helsinki
Puh. 381 364

T-MARKET KESKUSKAUPPA KY

74300 Sonkajärvi
Puh. 977-61147

T-LÄHIKAUPPIAS PIRJO PAKALEN

Vuolukiventie 7
00710 Helsinki
Puh. 90-370 987

T-VARISTON KOTIKULMA KY

Luhtimäki 2
01660 Vantaa
Puh. 90-848 471

T-KOTIKULMA POLKKA

Pelimannintie 13
00420 Helsinki
Puh. 90-536 015

T-KOTIKULMA ISOKAARI

Isokaari 9
00200 Helsinki
Puh. 90-676 045

Vasenkätiset luodikot

Nyt on vasenkätisillä metsästäjillä mahdollisuus ampua luonnollisesti – SAKO-luodikkoja saa myös vasenkätisinä.

Voit valita malleista Hunter, Deluxe, Carbine ja Handy seuraavissa kaliipereissa: 25–06 Rem, 270 Win, 7 x 64, 30–06, 7 mm Rem Mag, 300 Win Mag, 338 Win Mag, 9,3 x 62 sekä 375 H&H Mag.

FINLAND
sako
Laadun täysosuma

DET GAMLA BORGÅ VANHA PORVOO

ELÄMYS KAIKKINA VUODENAIKOINA
EN UPPELSE UNDER ALLA ÅRSTIDER

Rauhankatu 20, 915-170 145

PORVOON KAUPUNGIN MATKAILUTOIMISTO

BORGÅ STADS TURISTBYRÅ

Tel. 915-170 145, Fredsgatan 20

Komentaja FM **Jukka Heinonen** aloitti elokuvaauransa esimiehen käskyllä: "Valmistatte pr-elokuvan maanpuolustuksesta!" – ja elokuva voitti heti ensimmäisen palkinnon kansainvälisessä kilpailussa. Sitten hän johdollaansa valmistettiin useita korkean luokan lyhytelokuvia maanpuolustuksen eri aloilta. Jukka Heinonen on palkittu elokuva-ansioistaan JUSSI-kunniakirjalla.

Elokuva ja maanpuolustus

Elokuvaa on sanottu taide-
muodoista vaikuttavimmaksi
ja tiedotusvälineistä tehok-
kaimmaksi. Näin siksi, että sii-
nä yhdistyvät tekijän halua-
malla tavalla toisiinsa liikku-
va kuva sekä musiikista, pu-
heesta ja ympäristöäänistä
koostuva äänimaailma.

Lopputuloksena on elokuva. Se
voidaan esittää valkokankaal-
la tai televisioruudussa. Teat-
teriesitys on aina vaikutta-
vampi johtuen suuresta kuva-
koosta, paremmasta äänestä
ja ennen kaikkea esitystilan-
teesta pimeässä tilassa, johon
katseliija-kuunteliija on sidottu
kaikkien muiden ympäristöär-
sykkeiden ulottumattomiin.

Mykkäelokuva ja kansakunnan alkutaival

Vuonna 1895 järjestivät rans-
kalaiset Lumieren keksijävel-
jekset maailman ensimmäisen
maksullisen elokuvaesityksen.
Jo seuraavana vuonna heillä
oli näytäntö myös Helsingissä.

Syksyllä 1906 ensimmäinen
suomalainen elokuva "Eugen
Schaumanin juhlalliset hauta-
jaiset Porvoossa".

Maailmansota toi muka-
naan ensimmäiset suomalaiset
maanpuolustuselokuvat. Alku
oli peräti vaatimaton: Pohjois-
mainen Biografi Komppania
tuotti vuonna 1914 alle mi-
nuitin pituisen filmin "Sotilas-
paraati Helsingissä". Kaikki-
aan sodan aikana valmistettiin
vain kolme katsausluonteista
sotilaselokuvaa.

Kirjoittaja ensimmäisissä kertausharjoituksissaan reserviin siirtymisen jälkeen, kouluttamassa elokuvantekijöitä "TUISKU" -harjoituksessa. SA-kuva.

Kohtalon vuonna 1918 val-
mistettiin 15 keskimäärin 15
minuutin mittaista elokuvaa.
Vain muutamaa poikkeusta lu-
kuunottamatta ne käsittelivät
kansalaisuutta. Tunnetuin
kohtaus näissä elokuvissa
lienee kenraali Mannerheimin
ja valkoisten joukkojen paraati
Helsingin Esplanadilla.

Vielä seuraavanakin vuon-
na suomalainen elokuvatuot-
tanta käsitteli lähes pelkäs-
tään maanpuolustukseen liitty-
viä aiheita: paraateja, sotilas-
urheilukilpailuja, Suojelus-
kuntajärjestöä ja luonnollises-

tikin voittoisan valkoisen ar-
meijan ylipäällikköä.

Maanpuolustuselokuvien
osuus koko elokuvatuotannos-
sa laski tämän jälkeen jyrkäs-
ti. Niiden lukumäärä, huoli-
matta elokuvien määrän li-
säntymisestä, vakiintui 20-
luvulla muutamaan kappalee-
seen vuodessa.

Muutamia merkittäviä soti-
laselokuvan aluevaltauksiakin
tapahtui.

Jo vuonna -21 valmistui
niin sanotun sotilasfarssin kan-
taisia "Kun Solttu-Juusosta tu-
li herra".

Suojeluskuntien Yliesikunta oivalsi elokuvan propaganda-arvon ja ryhtyi itse tuottajaksi. Sen monien elokuvien joukossa oli myös kaksi kokoillan pitkää dokumenttia.

Tuottajaksi ryhtyi myös puolustusvoimat. Suomen sotilaskuvan runsaan tunnin mittainen dokumenttielokuva on erinomainen ja tärkeä esitys 20-luvun rauhanajan armeijan toiminnoista.

Maanpuolustus äänielokuvien näyttämönä

1930-luku toi elokuvaan äänen.

Mannerheim oli edelleen suosittu aihe. Vuonna -38 hänestä tehtiin kansalaissodan 20-vuotismuistoksi 3-osainen dokumentti.

Suojeluskunnat olivat aktiivisia omalla tuotannollaan. Niin myös laivasto. Olisi mielenkiintoista tietää, miten 30-luvun laivastopolitiikka liittyi tähän. Kumpi oli muna? – Kumpi kana?

Laivastosta tehtiin vuonna -33 kuuluisa näytelmäelokuva ”Meidän poikamme merellä”. Sankarina, kukas muu kuin itse Georg Malmsten!

Seuraavana vuonna sai ilmavoimat hyvityksen elokuvalla ”Meidän poikamme ilmassa – me maassa”.

Parina sotaa edeltävänä vuonna puolustusvoimista tuli todella suosittu elokuvien näyttämö. Sankarilinja edusti ratsuväestä tehty ”Punahousut”. Vakavampaa sanomaa kahteenkin kertaa kuvattu ”Jääkäriin Morsian”, ”Vänrikki Stoolin tarinat” ja ”Aktivistit”.

Kaikilla näillä elokuvilla oli varmasti kansalaisia ja puolustusvoimia yhdistävä vaikutus. Sitä ei varmasti puuttanut ensimmäiseen kukoistuskauteensa puhjenneilta sotilasfarsseilta. Roolit olivat kaikissa saman tapaiset: isähahmoinen joukko-osaston komentaja, hänen yläluokkainen vaimonsa ja kaunis tyttärensä, käytän-

nön koulutustyötä tekevä komea luutnantti, hieman yksinkertainen mutta käytännöllinen sotamies sekä elämäniloinen keittiöapulainen. Erinäisten kommellusten jälkeen luutnantti saa komentajan tyttären ja sotamies keittiöapulaisen.

Näitä unohtumattomia kertomuksia olivat muun muassa ”Rykmentin murheenkryyni”, ”Serenadi sotatorvella” ja ”Rakuuna Kalle Kollola”.

Sota ilman sankaritarinoita

Talvisodan alettua pysyivät elokuvateatterit suljettuina. Puolet niistä avattiin pääesikunnan toivomuksesta parin viikon kuluessa.

Sodan aikana valmistui kolme pitkää näytelmäelokuvaa. Tuotannon painopiste oli kuitenkin dokumenteissa. Vuonna -40 oli tarkoitus pitää Helsingin olympialaiset. Niitä varten oli Suomi-Filmi luonut tehokkaan tuotanto-organisaation. Se otettiin nyt toisenlaisen kilpailun käyttöön. Puolustusvoimien oma uutiskuvaustoiminta käynnistyi vuoden -40 alussa. Suomi-Filmi tuotti uutisdokumentteja sodan loppuun mennessä runsaat kymmenen ja puolustusvoimat kahdeksan.

Sodan päätyttyä pääesikunta valmisti käytettävissä olleesta materiaalista kokoillan dokumenttielokuvan ”Välähdyksiä Suomen ja Venäjän sodasta 1939–40”, alaotsikkona ”Suomen kansan sitkeä taistelu venäläistä ylivoimaa vastaan”. Pääesikunnan tuotantoa olivat niinkään historialliset dokumentit ”Lockstedtin Aseveljet” ja ”Sireenien kukkiessa”. Suomi-Filmin materiaalista tehtiin pitkä dokumentti ”Taistelujen tie, kotirintamalta etulinjoille talvella 1939–40” eli ”SATA syvien uhrausten, rajattoman ponnistuksen ja tährattoman kunian PÄIVÄÄ”.

Toisessa maailmansodassa Yhdysvaltojen hallitus valjasti Hollywoodin pitkien eloku-

vien tuotannon palvelemaan sotaponnistuksia. Samoja päämääriä ryhtyi palvelemaan myös englantilainen tuotanto. Erinomainen esimerkki pitkän elokuvan käytöstä sotapropagandassa on neuvostoliittolaisen Sergei Eisensteinin ohjaama kolmiosainen Iivana Julma -sarja.

Suomessa ei pitkää elokuvaa jatkosodan aikana juurikaan käytetty maanpuolustus-tahdon kohottamiseen. Pako todellisuudesta oli johtavana teemana. Romantiikka ja komedia kukoistivat. Hyvä näinkin, sillä viihteellä on oma tärkeä tehtävänsä kansalaisten ahdistusta alentavana tekijänä vaikeissa kriiseissä.

Komedialinja näkyi myös sotilaselokuvissa. Tuloksena oli kaksi Ryhmy-elokuvaa, yksi korpraali Möttönen ja ”Varuskunnan Pikku Morsian”. Jännitystä edustivat agenttifilmit ”Salainen Ase” ja ”Varjo ja Kannaksella”. Yhtään heroistista taisteluelokuvaa ei nähty. Merkille pantavaa oli myös se, että vaikka pitkissä elokuvissa esiintyi jonkin verran kommunismin vastaisuutta, suhtautuminen vastustajaan oli kuitenkin yllättävänkin asiallista.

Sotatila näkyi parhaiten suomalaisessa lyhytelokuvatuotannossa. Puolustusvoimat saivat jatkosodan alkuun mennessä tiedotusorganisaationsa kuntoon. TK-miehiin kuuluivat myös sen ajan tunnetuimmat elokuvantekijät. mm. 49 eturivin kuvaajaa.

Puolustusvoimien katsauksia syntyi jatkosodan aikana kaikkiaan vajaat 80. Niiden sisältö ja sävy myötäilivät luonnollisesti sotatapahtumia. Tänä päivänä on mielenkiintoista verrata vuonna -41 ja -44 valmistettujen katsausten äänenpainoja toisiinsa!

TK-kuvaajien materiaalista valmistettiin jatkosodan aikana myös neljä kokoillan dokumenttia.

Vuonna -43 ilmestyi uusi katsausten tuottaja: Finlandia-Kuva. Se valmisti sodan kestäessä kaikkiaan 57 katsausta. Yhtiön omisti Aseveliliitto.

Kymmenkunta katsausta ja dokumenttia tuotti myös Valtion tiedotuslaitos.

Tuntemattomat sotilaat

Sodan päättyminen lopetti yli kolmeksi vuosikymmeneksi lähes kokonaan puolustusvoimien suureen yleisöön kohdistetun elokuvatuotannon. Vain pari lyhyttä dokumenttia syntyi.

Puolustusvoimien sodanjälkeistä rekrytointiongelmia pyrittiin viisikymmenluvun alussa helpottamaan dokumentilla "Kadettia upseeriksi" ja saman vuosikymmenen lopulla dokumentilla "Koulutusta Kadetti- ja Kanta-aliupseerikouluissa".

Vasta kuusikymmentäluvulla voitiin sodanajan puolustusvoimat ottaa pitkien dokumenttielokuvien kohteeksi. Vuonna -60 valmistui Suomi-Filmin "Taistelujen tie". Sitä seurasi vuoden kuluttua saman tuottajan "Näin taisteli sinun isäsi". Henkinen ilmapiiri oli kuitenkin sen kaltainen, että neljän esityskerran jälkeen se kiellettiin, jonka jälkeen esittäminen oli sallittua vain maanpuolustusorganisaatioiden ja -järjestöjen omassa tilaisuudessa.

Elokuvateattereihin pääsi sen sijaan dokumentti "Suomalainen ratsuväki 1500-luvulta nykypäivään".

Kolmekymmenluvun sotilasfarssien lukumäärä ei yllä lähellekään -50 luvulla valmistettuihin. Niitä oli lähes 20. Merkillinen ilmiö sikäli, että puolustusvoimat muutoin oli tietoisesti tai tiedostamatta painettu taka-alalle.

Sotaa käsitteleviä näytelmäelokuvia tehtiin varsin vähän. Ehdoton ykkönen oli tietenkin Edwin Laineen vuonna -55 valmistunut "Tuntematon Sotilas". Toteutusta vaikeutti se, että puolustusvoimain silloinen johto suhtautui kielteisesti niin Linnan romaaniin kuin sen filmatisointiinkin. Tarvittava sotilaallinen apu tuli kuitenkin rajavartiolaitolkselta. Pakolliset panssarivau-

nut saatiin lopulta pääministeri Urho Kekkosen taustatuella puolustusvoimilta. Ja kuitenkin: ei aikaakaan kun "Tuntematon" jo hyväksyttiin osaksi puolustusvoimien turvallisuuspoliittista koulutusta. Tuntematon on ollut myös parhaiten ulkomailla levinnyt suomalainen elokuva. Sitä voitaneen näin pitää eräänä positiivisena "suomi-kuvan" välittäjänä.

Tuntematon kuvattiin uudelleen 80-luvulla. Näiden kahden version paremmuudesta mielipiteet käyvät ristiin. Historia toisti itseään siinä muodossa, että nytkin puolustusvoimien johdossa oli henkilöitä, jotka katsoivat uuden produktion, ellei nyt kielteiseksi, niin ainakin tarpeettomaksi. Joka tapauksessa tämänkin filmatisointi herätti elokuvateatteri- ja televisioyleisössä poikkeuksellisen suurta mielenkiintoa.

Muita sodanjälkeisiä pitkiä sotaelokuvia olivat kahteen kertaan filmattu "Pessi ja Illusia", "Sissit" sekä vuoden -41 tapahtumista kertova "Rintamalotta". Kaikkien asenne maanpuolustukseen oli asialli-

nen. Yllättävän vähän tehtiin selvän kielteisiä elokuvia. Näistä mainittakoon "Vartioutu kylä" ja televisioelokuva "Tykkimies Kauppala".

Katsausten ja dokumenttien loputtua elokuvateattereissa, ne jatkoivat televisiossa. Suhtautuminen maanpuolustukseen ja puolustusvoimiin on ollut, kuten tiedotusvälineiden yleensäkin, lähes sataprosenttisesti neutraalin asiallista.

Nyttemmin puolustusvoimien oma elokuvatuotanto on lähes kokonaan keskitetty opetuselokuvatoimintaan.

Suureen yleisöön kohdistetut "yritys-" tai "PR-elokuvat" on tilattu ulkopuolisilta tuottajilta. Esimerkkinä näistä olkoon 70-luvun puolessa välissä valmistettu "Mallia SA-Int". Tämän tapaisia elokuvia on, tarpeesta ja taloudellista resursseista riippuen, tehty yksi joka toinen tai kolmas vuosi. Esitysfoorumeina näille ovat olleet maanpuolustustilaisuudet, messut, joukko-osastovierailut jne.

Sotilasfarssiperinne on ikävä kyllä lähes katkennut. Speide Pasanen tuotti toki elokuvan "Uuno armeijassa". □

"Molle" ja "Jukkis" – Ei elokuvan tekeminen aina näin leppoisaa ole! Huom. Tuntemattoman osajako hahmottumassa seinälle.

Jalkaväen kapteenikurssin johtaja, everstiluutnantti **Eero Riuttala** on osoittanut upseerille ominaista rohkeutta valitessaan harrastukseksi laskettelun – siis alaspäin. Yleensä upseerin silmä tähyää ylöspäin johtavia uria!

Miksi mutkamäkeen?

Laskettelulla on pitkät perinteet niissä osissa maailmaa, joissa siihen on maastolliset edellytykset. Eivät edellytykset Suomessakaan huonot ole. Tosin puskahiihdolla meillä on vielä pidempi historia takanaan. Kysymys ei kuitenkaan ole toisensa poissulkevista hiihtotavoista, vaan kahdesta kokonaan eri lajista. Kaikki mahdollinen arvostus kummallekin harrastajineen!

Laskettelun harrastajia, jopa aktiivisiakin, on upseerikunnassa yllättävän paljon. Kun pakollinen, joskus pakonomainen PMK-kuntoilu sisältää kuitenkin vain maastohiihdon, on laskettelu sotilaslajina tietenkin melko merkityksellinen – meillä. Ja voi tietysti olla. Kuitenkin se tarjoaa kokonaan erilaisia elämyksiä kuin niinsanotut perinteiset sotilaslajit. Onneksi näin.

Alku on ennakkoluulojen voittamista

Harrstuksen alkuun pääsee helposti. Vaikeudet voivat joutua vain turhista ennakkoluuloista. Eihän sitä meikäläinen...kaiken maailman hulluuttuksia... painovoimalla alas jne..

Kun lähes (vieläkin!) jokainen suomalainen hallitsee jollakin tavalla sukset jalassa etenemisen tasamaalla, ei hiihtomaaston kallistuminen tuo kovinkaan suurta järkytystä mukanaan. Asia ei ole ollenkaan sama – ja sen huomaa – Keski- ja Etelä-Euroopan vähemmän hiihtäneillä kansoilla. Maastohiihdosta kun on help-

Puhkikuluneella hokemalla painovoiman ja konevoiman yksinomaisesta vaikutuksesta lasketteluun ei ole käyttöarvoa – jos tietää, mistä puhuu. Laskettelu fyysisesti ja henkisesti virkistävänä liikuntamuotona on viime vuosina levinnyt valtaisesti. Mukaan on mahtunut – kuten kaikissa liikuntamuodoissa – myös hupaisia muoti-ilmiön kaltaisia piirteitä, jotka eivät tietenkään vakavaa asian harrastajaa hetkauta.

Joka tapauksessa: kunnostaan vähänkin huolehtivalle vanhenevalle upseerille, eläkeikäisellekin, laskettelu on erinomainen kuntoilu muoto. Vaikka siihen ei liitykään hikistä pusertamista lipsuvat muovirimat jaloissa...

po edetä rinnehihtoon, lasketteluun ja alppihihtoon.

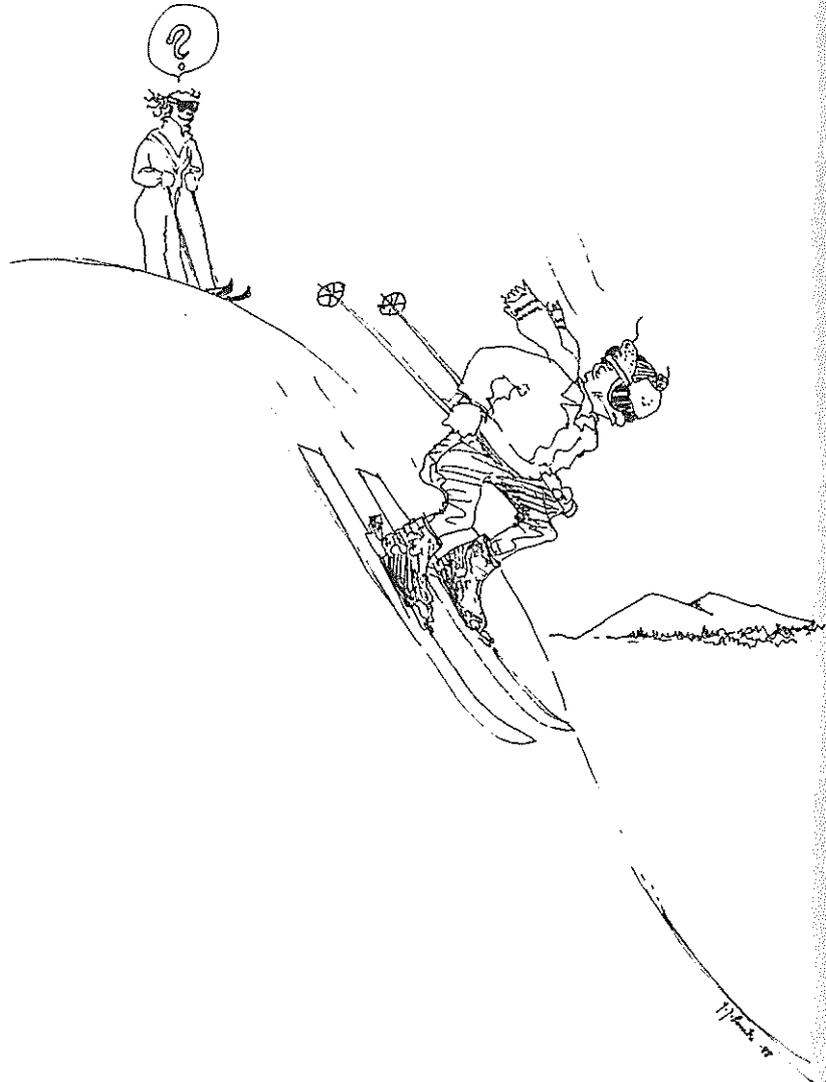
Helpoin tie eteenpäin on opettelu asiansa osaavan hiihdonopettajan avulla. Myös itseopiskelu alan oppaista auttaa jo paljon. Lähtökynnystä kuvitellaan vain turhan korkeaksi. Sitäpaitsi monet aloittavat lasketteluun melko kypsässä iässä. Ja kuten edellä todettiin: jos yleensä ymmärtää hiihdosta mitään, ei laskettelu tuota vaikeuksia kuin aivan ensi päivinä. Mutta se maksaa vaivan. Tosikoidenkin kannattaa yrittää. Jospa kireä pipo vähän hellittäisi.

Ei ole välineistä kiinni

Harvan asian harrastaminen kuuluu niisanottuihin ilmaispalveluihin. Ei lasketteluakaan ilmaista ole – valitettavasti. Jos aloittelija hankkii kerralla koko kaluston ”viimeisen päälle” ei 5 000 markkaa riitä. Mutta typerää olisi näin menetelläkään. Alkuun kannattaa totutella hiihtokeskusten vuokravälineillä. Muutamalla kympillä saa koko pakeitin (sukset, sauvat, monot) päiväksi. Välineiden sovitte-
lua voi jatkaa vaikka joka laskun jälkeen, jos sopivia ei muuten tunnu löytyvän.

Tietysti urheiluliikkeistä saa myös käytettyjä välineitä – ja halvalla saakin. Hyväkuntoiset välineet irtoavat alle tonnilla. Vasta-alkaja tekee suksien kohdalla vain yhden virheen: hankkii liian lyhyet ja notkeat sukset, jotka taidon ja vauhdin kasvaessa osoittautuvat vaarallisiksi. Keskikokoinen raavas mies tarvitsee heti alkuunsa omaa pituuttaan noin 20 – 25 senttiä pitemmät sukset. Suksien S-A-L-luokitukselta kannattaa valita A- (All-round) sukset aloittelijan L-suksien sijasta. Onpahan siten vähän ”kasvuvaraa” ja helpompi siirtyä aikanaan sarjaa ylemmäksi S-luokan erikoisvälineisiin.

Käytettyjen kenkien ostaminen on riski sinänsä. Nehän ovat edellisessä elämässä muovautuneet jonkun toisen jalan

”Liian myöhäistä ei ole aloittaa, vaikka nuoruus olisikin tärväytynyt toisenlaisissa harrasteissa.” Piiros Y J Ruutu.

mukaisiksi. Laskettelukengän hyvyys – vähän toisin kuin suksien – ei ole suoraan verrannollinen hintaan. Tärkeintä on ehdoton sopivuus, tukevuus ja mukavuus yhden sukan (ei jalkarätin) kanssa. Hyvässä kengässä ei jalka voi paleltua. Joku muu paikka pettää ensin.

Muoti on sivuseikka

Lasketteluun on tarpeettomasti takavuosina liitetty jonkinlainen vaatteilla koreilun leima. Puutteellisten taitojen korvikkeena, sanotaan. Asialla ei juurikaan ole merkitystä. Katsokaapa vaikka jonkin suomalaisen tai ulkolaisen hiihto-

keskuskuksen suksikansaa. Tarkoituksenmukaisuus on syrjäyttänyt muotivaatteilla kikkailun.

Asusteiden käyttökelpoisuus on tietysti tärkeintä, mikä on itsestäänselvyys. Paleltua ei kannata, eikä vaatteiden toisaalta tule estää joustavaa liikkumista. Hyvin näytti laskettelu viime talvena sujuvan saapashousuissakin (ilman reunusnauhoja) ja karvalakissa. Liekö evp-miehiä?

Vaatteiden värikkyys on osaltaan eräs turvallisuustekijä. Oikeastaan ainoa vaatimus on, ettei liiku tai seisoskele rinteessä puhtaan valkeassa lumipuvussa. Voi tulla yliajatuksi.

Aina riittää opittavaa

Mikä laskettelussa sitten viehättää? Ehkä toisaalta vauhti sinänsä ja mahdollisuus säädellä vauhdinpittoa voimien ja taitojen mukaan. Toisaalta harjoittelu – aivan kuten aina uuden hiihtokauden aloittaminen – sisältää mieluisia elämyksiä, kun toteaa vähä vähältä pääsevänsä juonesta kiinni ja oppivansa lisää. Ja huomaavansa, että täysinoppi-neeksi ei koskaan voi tulla-kaan. Aina on opittavaa. Ruokahalu kasvaa syödessä: pik-kumäistä isompiin, pitempiin, vaativampiin, syvään lumeen, kumpare-, rata- ja nopeuslas-kuun. Ehkä ei kuitenkaan free styleen, joka yli-ikäiselle ja ylipainoiselle upseerille on sentään ylivoimaista.

Sitäpaitsi lasketteluun liit-tytty tietty sosiaalisen yhdessä-olon ja viihtymisen näkökul- ma, joka ei suinkaan ole omi- naista kaikelle liikunnalle. Hy- vissä rinteissä ja seurassa viih- dytään.

Kuntoa kysytään

Eräs yleisimmistä harhakäsi- tyksistä on se, että laskettelu ei vaatisi fyysistä kuntoa. Il- man riittävää peruskuntoa las- kettelu ei yksinkertaisesti on- nistu. Jalat ovat hyytelönä, paita märkänä, sukset ristissä tai peräti hukassa, selkä meno- suuntaan...

Eri liikuntamuodot rasitta- vat tietysti eri tavoin. Jos näin olisi ei eri lajeja tarvittaisi. Turha lasketteluakaan on ver- rata maastohiihtoon, mouka- rinheittoon tai leuanvetoon. Jalkoja laskettelu rasittaa ja kehittää luonnollisesti eniten. Hyvällä yleiskunnolla on erin- omaisen suuri merkitys jo oppimisen edistäjänä ja varsin- kin vammautumisen estäjänä. Lumettomana aikana kunto- aan voi ja kannattaa pitää yllä monin eri tavoin. Rullasuksi- laskettelukin on jo keksitty, vaikka sitä voikin verrata läh- hinnä kuivalla maalla uintiin.

Lasketteluvammojen ennal- taehkäisyyn kannattaa suhtau-

tua vakavasti. Valitettava to- tuus on nimittäin se, että pal- loilulajien jälkeen laskettelu on vaarallisinta urheilua. Tilas- tojen mukaan 4 – 10 laskette- lijaa tuhannesta loukkaantuu jokaisena laskettelupäivänä. Valtaosa loukkaantuneista on aloittelijoita, joilla ei ole tar- peellista suksien sekä tuki- ja liikuntaelinten hallintakykyä. Yli puolet vammoista kohdis- tuu alaraajoihin, enimmäk- seen polviin. Syynä on yleensä kaatuminen taitoihin näh- den hallitsemattoman vauhdin seurauksena ja liian kireälle säädetyt siteet. Laskettelussa jos missä maltti on valttia.

Harrastus- mahdollisuudet ovat hyvät

Suomessa on kohtalaisen pal- jon pieniä ja jokunen harva ”oikean” kokoinen laskettelu- mäki. Aivan eteläisintä Suo- mea ja jopa Ahvenanmaata myöten löytyy mäkiä, joissa saa ainakin jonkinlaisen tuntu- man lasketteluun. Yli kilomet- rin pituisia ja korkeuseroltaan vähintään parisataametrisiä mäkiä onkin jo sitten erityisen harvassa. Suomen nyppylät ei-

vät ulkomaista turistia houkut- tele, mutta harjoittelumäkinä niillä on tärkeä osansa. Ylivoi- mainen ykkönen Suomessa on Yllästunturi, muut tulevat kau- kana takana. Ruotsista ja Nor- jasta löytyy jo vaativalle har- rastajalle ja kilpailijalle maini- oita rinteitä. Mutta: hyvä puo- li Suomessa on se, että mäkiä on kaikkien ulottuvilla melko vaivattomasti.

Aivan viime vuosien ja lähi- tulevaisuuden hankkeet yhä uusien laskettelumäkien pe- rustamiseen tuovat alalle toi- vottavasti paljon kaivattua kil- pailua. Syytäpä onkin! Kovin paljoa ei tarvitse kiertää Suo- men, Ruotsin ja Keski-Euroo- pan laskettelukohteita, kun ikäväkseen toteaa vankan to- siasian: suomalaiset hiihtokes- kukset ja ”hiihtokeskukset” ovat tasoonsa ja tarjontaansa nähden hinnoitelleet itsensä auttamattomasti ulos. Samalla rahalla saa Ruotsissa paljon enemmän ja Keski-Euroopas- sa valtavasti enemmän. Kysy- mys on hissimaksuista, rinteid- den kunnosta, määrästä ja pi- tuudesta sekä monista muista palveluista. Sinänsä profiilil- taan hyvissä rinteissä ei usein- kaan tunneta mielenkiintoa kunnossapitooon. Tamppausko- ne näyttää eräissä paikoissa

Lasketteluun liittyy vahvasti sosiaalisia aspekteja.

olevan vain henkilökunnan kahvillakäyntiä varten. Lappio on tuntematon väline, paitsi nojailuun. Muutama hyvin hoidettu kohde erottuu edukseen: Ruka, Himos, Ylläs, Kalpalinna, Isosyöte ja jokunen harva muu. Innolla aloitettua harrastusta ei haluaisi lopettaa kahdentuhannen markan suksien särkemiseen rinteestä yllättäen paljastuvaan kiveen.

Harrastusmahdollisuuksia on merkittävästi lisännyt se, että hiihtokeskukset Lappia myöten ovat ymmärtäneet keinolumen arvon kauden pidentämiseksi. Voisi jopa sanoa, että hiihtokeskusta on turha perustaa, mikäli siihen ei kuulu lumetusjärjestelmää. Yksinkertaisesti lumitykeillä tehdään vedestä lunta, kunhan pakkasta on edes muutama aste. Keinolumi luonnon-

lunta tiiviimpänä sulaa hitaammin ja hyvin tasoitettuna on tarpeellinen luonnonlumen pohjaksi. Monissa paikoissa laskettelukausi kestää marraskuusta äitienpäivään.

Yhden erinomaisen asian suomalaiset hiihtokeskukset – eivät tosin kaikki – ovat oppineet: marraskuusta helmikuun alkuun joulua ja uusi vuosi pois lukien on niinsanottu Hiihdä Halvalla-kausi. Majoittuminen on silloin jopa yli puolet halvempaa kuin sesonkiaikoina ja hissimaksutkin jonkin verran halvempia. Näin harrastaja alemmistakin palkkaluokista pääsee kivuttomasti kauden alkuun. Mutta kevättalvi palauttaakin jo siten rajusti takaisin maan pinnalle: viikko Alpeilla tulee usein halvemmaksi kuin viikko Lapissa.

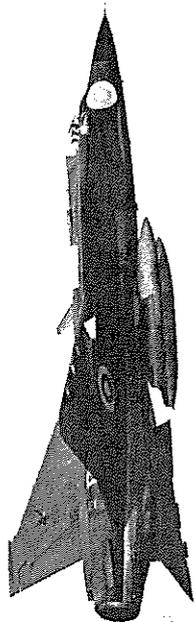
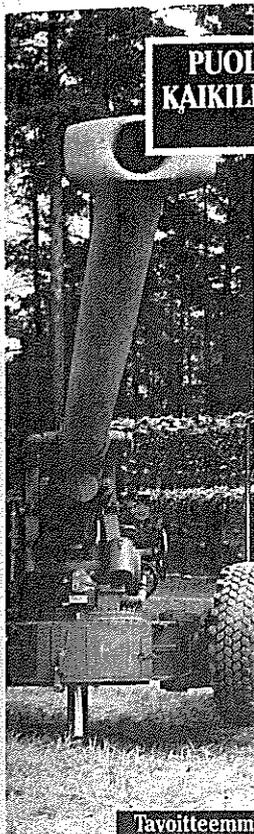
Siitä vain, suksille

Moni hyvä harrastus vie mukanaan, eikä laskettelu suinkaan tee poikkeusta. Ahkera alan harrastaja käyttää talvessa vähintään 20 – 30 vuorokautta laskattelun parissa. Oikeastaan vain lumen puute, sumu, yli 25 asteen pakkasen ja tiheä lumipyry tekevät laskattelun mahdolliseksi. Eli talven mittaan löytyy kyllä tarpeeksi laskettelupäiviä.

Talvi tekee taas tuloaan. Ja uusi laskettelukausi, ellei nyt sitten kausi ole jatkunut kesän yli esimerkiksi jossakin ikilumilla. Kuten sanottu, liian myöhäistä ei ole aloittaa, vaikka nuoruus olisi tärvätynytkin toisenlaisissa harrasteissa. Talvella tavataan! □

Kuvat Kari Juhani Aho, Rukakeskus Oy.

**PUOLUSTUSELEKTRONIKKAA
KAIKILLE PUOLUSTUSHAAROILLE
- PHILIPSILTÄ.**

Tavoittemme on olla paras - toista palkintoa ei jaeta!

MAAVOIMIEN KÄYTTÖÖN johtamisjärjestelmiä, optoniikkaa ja herätesytyttimiä. Tiedonsiirtojärjestelmiä salausslaitteineen.

ILMAVOIMIEN KÄYTTÖÖN johtamis-, valvonta- ja tulenjohtojärjestelmiä. Elektronisen puolustuksen laitteita. Viestijärjestelmiä.

MERIVOIMIEN KÄYTTÖÖN tutka- ja viestijärjestelmiä. Elektronisen puolustuksen laitteita ja viestijärjestelmiä.

PHILIPS

Puolustuselektronikka

Suora yhteys Philipsiin:

Paavo Varjola Puh. 90-502 6600

Hannu Martikainen Puh. 90-502 6602

**Kaiken maailman
liput ja viirit.**

Lähtö- ja maalivaatteet.
Mainoskankaat ja
-steamerit.

HELMIPAINO OY

Lipputehdas - Tekstiilipaino

36720 AITOO • PUH. 936-87 111

**Ilmastointityöt
eduksenne**

PELTISEPÄNLIIKE

VILJO KUULA

03100 NUMMELA
puhelin 913/230 66

Kalakukkoleipomo

Anneli Virtanen

LÄNKIPOHJA

• Puh. 935-313 91

**LÄMMÖLLÄ
TEHDYT
KALAKUKOT
KOTILEIPO-
MOSTA
KOTOA
TILAUksesta**

**Catran
Puoti**

FREDRIKINTORI

PUNAVUORENKATU 2
00120 HELSINKI
☎ (90) 635 697

- TEETÄ
- PAPUKAHVIA
- TUOREPASTAA
- MAUSTEITA ym.
- HERKKUJA

PUNAVUORENKATU 2
00120 HELSINKI
☎ (90) 635 697

Kapteeni, HuK, **Tapio Niitynperä** on Taistelukoulun sotahistorian opettaja ja lehtemme kirjallisuuspalstalla usein nähty kirjoittaja.

MARKOVILLAN UPSEERIT – W.U.K.

Viipurin Upseerikokelaskurssi 1918 – 1919

Itsenäisen Suomen upseerikoulutusta jatkettiin 70 vuotta sitten perustamalla ensimmäinen rauhanaikainen jalkaväkiupseerikoulu – Viipurin Upseerikokelaskurssi. Upseerikoulutuksen johtoon nousivat nyt jääkärit. Saksalaiset Itämeren Divisioonan upseerit antoivat kouluttaja-apua.

Kurssin toimeenpanokäskey annettiin 27.8.1918. Sen mukaan tuli ”yhtenäisen, pysyvän upseeritädennyksen kouluttamiseksi” perustaa Viipuriin kuusikuukautinen upseerikokelaiden koulutuskomppania.

Viipurin Upseerikokelaskurssin suoritti 180 upseerikokelasta. A-kurssilta hyväksyttiin 41 ja B-kurssilta 139. Kesken kurssin tammikuussa 1919 toimintansa aloittanut Kadettikoulu vastasi jatkossa ”yhtenäisen, pysyvän upseeritädennyksen kouluttamisesta”.

Kokelaiksi ilmoittautuneet saapuivat 2. divisioonaan Viipuriin 15.9.1918. Kurssin johtajaksi määrätty majuri Ohquist vastaanotti kokelaat Karjalankadun ja Linnankadun kulmauksessa sijainneessa entisen tyttölukion rakennuksessa. Hän määräsi näille ensimmäiseksi tutkinnon luonteiseksi tehtäväksi laadittavaksi kirjoituksen aiheesta – ”miksi asianomainen aikoo upseeriksi”.

Kirjallisten kokeiden jälkeen kokelaat marssitettiin urheilukentälle, jossa valitsijalautakunta suoritti ”tarkastuksen”. Tällöin selvitettiin mm. pyrkijän koulutussivistys, osallistuminen vapaussotaan, vanhempain tausta yms. Ylioppilastutkinnon suorittaneet ja vapaussotaan osallistuneet asetettiin etusijalle. Lisäetuja olivat sotilaallisen reipas tai

muutoin varma käytös ja edes auttava saksankielen taito.

Karsiutuneet ja ne, joiden suhteen valitsijat olivat eri mieltä, joutuivat rivin eteen. Viimemainittujen osalta suoritettiin vielä uusintatarkastus. Lopulta hyväksyttiin 224 upseerikokelasta, joista 192 oli osallistunut vapaussotaan.

Kurssin aloitus lykkääntyi

Kurssin lyhyestä valmisteluajasta ja sen ajan olosuhteista johtuen oli vaikeuksia majoituksen, muonituksen, vaateituksen, varustuksen ja aseistuksen järjestämisessä. Tämän takia koulutusta ei voitukaan aloittaa. Kokelaat komennettiin takaisin joukko-osastoihin määräyksellä palata lokaan 6. päivänä.

Tällä välin tarkistettiin kursisjärjestelyjä. Uudeksi sijoituspaikaksi osoitettiin venäläiseksi opettajaseminaariksi valmistunut rakennus – Markovilla. Tätä oli siihen asti käytetty sotilassairaalana. ”Internaatin” tilat mahdollistivat myös upseerien asumisen kokelaiden kanssa samassa rakennuksessa, joten näiden kasvatusta voitiin nyt paremmin ohjata.

Kurssi jaettiin kahteen koulutusyksikköön. Vähintään kolme kuukautta ”aktiivisesti armeijassa” palvelleet kokelaat määrättiin kolmekuukautiselle A-kurssille ja muut kuusikuukautiselle B-kurssille. Kummankin kurssin päätti tutkinto, jossa selvitettiin kokelaiden ”esitietojen” riittävyys upseerin uralle.

Jääkärit opettajina

Itsenäisen armeijamme perustamisjärjestelyihin liittyen kurssin johtaja siirrettiin ennen kurssin alkua Karjalan Kaartin komentajaksi. Suomalaiseksi johtajaksi määrättiin 4.10. jääkärikapteeni Gunnar Heinrichs. Saksalaiseksi johtajaksi tuli kyrassierirykmentin majuri Friedrich von Ploetz. Hän luovutti kurssin johtajan tehtävät Heinrichsille 6.12.1918 saksalaisten poistussa Suomesta.

Jääkärikapteeni Kosti Sundberg oli kurssikomppanian päällikkö. Kurssin henkilökunta oli jääkäreitä, tykistönopettajaa lukuunottamatta. Opetta-

jista mainittakoon Einar Wichmann (Vihma), Armas Martola, Erkki Hannula, Aarne Blick, Toivo Winqvist (Veistaro) ja Eero Ruuth (Ruutu).

Itämeren Divisioonasta kurssille komennettiin yliluutnantti von Bülov ja luutnantit Burmeister, Jeschkeit sekä von Wiedersheim.

Opettajat olivat suunnilleen saman ikäisiä kuin koulutettavansa. Opettajien keski-ikä oli 24,6 ja oppilaiden 22,3 vuotta.

Alokaskausi – lokakuu

Oppilaista muodostettiin komppania, jossa aiemman sotilaskokemuksensa perusteella A-kurssille komennetut toimivat ryhmänjohtajina. Kouluttajina olivat kuitenkin jääkäriupseerit apunaan saksalaiset opetusupseerit.

Kunkin aiemmasta sotilaskoulutuksesta huolimatta opetus aloitettiin aivan ”aakkosis-

ta”. Koulutus oli yhdenmu-kaistettava oppilaiden myöhempää koulutustehtävää silmälläpitäen. Painopiste oli käytännön mieskohtaisessa koulutuksessa, jota harjoitettiin aamupäivisin klo 8-11 harjoituskentällä ja iltapäivisin klo 14-17 koulun edustalla. Oppitunnit pidettiin joukkueittain iltaisin.

Ryhmänjohtaja-koulutus – marraskuu

A-kurssin ryhmänjohtajakoulutus oli alkanut jo yhteiskurssin aikana. Kokelaat olivat marraskuussakin edelleen aamupäivisin ryhmänjohtajina B-kurssin harjoituksissa. Iltapäivisin palvelus eriytyi kurssittain. A-kurssi harjoitteli kouluttajakoulutuksena ”suljetun- ja avojärjestyksen” harjoituksissa B-kurssin seuraavan aamupäivän vastaavaa koulutusta.

Käytännön palvelukseen

kuului kouluammuntoja kiväärillä ja konekiväärillä sekä tykkiharjoituksia, käsikranaatinheittoa, karttaluonnosten piirtämistä, etäisyyden arviointia, ”viittoilua” ja voimistelua. Taistelukoulutuksessa keskityttiin ryhmän taistelutehtäviin ja toimittiin partionjohtajina.

Oppitunneilla selvitettiin mm. toimitus- ja ampumaliupseerin sekä vartiopäällikön tehtävät, marssi, majointus, etuvartiopalvelus sekä jalkavaen taistelu.

Koulutusjakson lopulla alkoivat oppilasluennot, jotka oli tarkoitettu näyteoppitunneiksi.

Joukkueenjohtaja-koulutus – joulukuusta tammikuulle

A-kurssin viimeinen koulutusjakso tähtäsi joukkueenjohtajan pätevyyteen, joskin vielä

täydennettiin ryhmänjohtaja-koulutusta.

Tietopuolinen opetus perustui nyt saksalaiseen vuoden 1902 sotakouluohjesääntöön. Sen mukaan oli viikoittain taktiikkaa ja aseoppia 6, linnoitusoppia, maasto-oppia ja sotahistoriaa 3 sekä sotalaitosoppia 2 tuntia.

Käytännön palvelusta oli vain iltapäivisin. Koulutusaiheita olivat mm johtajan tehtävät harjoituskentällä ja taistelussa, maastotiedustelua ja kartanpiirustusta, suunnistusta, sekä taktiikan oppien "käytäntöön soveltamista nykyaikaisessa taistelussa hyökkäyksessä ja puolustuksessa". Lisäksi oli "ampumahautasotaa, yö- ja metsätaisteluja sekä taistelut asutuista paikkakunnista". Joukkueen puitteissa pohdittiin myös pienten taistelutilanteiden ratkaisua.

A-kurssi päättyi 25.1.1919 priimuksena Matti Alfthan. B-kurssin opetus oli vastaavaa, mutta siihen käytettiin enemmän aikaa ja perusteellisuutta. Kurssin parhaaksi oli sen päättyessä 12.4.1919 selvinnyt Valo Nihtilä.

A-kurssi ylennettiin upseereiksi Armeijan lippujuhlapäivänä - 16.5.1919, ja B-kurssi vastaavasti 31.7.1919.

Upseerikasvatus

Kapteeni Heinrichs korosti kurssilaisille, että he olisivat lukumäärältään merkittävänä

tekijänä vastuussa siitä suunnasta, jonka nuoren armeijamme koulutus, kasvatus ja henki tulisivat saamaan. Erityisesti hän kehoitti tinkimättä ylläpitämään kuria ja itsekuria sekä sitä muiltakin vaatimaan. Rauhan ajan upseerin usein epäkiitollinen asema, jolloin heidän työnsä arvoa ei "yleisesti havaita", ei saisi myöskään johtaa "tahdon herpaantumisen".

Johtaja kuvasi upseerin taloudellistakin asemaa hyvin epäedulliseksi, koska hänelle ei useinkaan jäisi riittävästi aikaa eikä tilaisuutta omien asiointensa ja etujensa valvomiin. Kuitenkin taloudellinen toimeentulo ja riippumattomuus olisivat palveluskelpoisen upseeriston edellytys.

Käytännön neuvona johtaja kehoittikin oppilaita olemaan perustamatta perhettä ennen kuin ovat saavuttaneet kompanianpäällikön viran ja palkan.

Markovillalaiset armeijassa

Armeijassa päällystön ammatitaidolle ja pätevyydelle asetetut vaatimukset velvoittivat myös markovillalaisia. Heistä 108 suoritti vielä lisäksi Kadettikoulun. Muut suorittivat vuorollaan täydennyskursseja, kuten kompanianpäällikkökurssin tai komentajakurssin Taistelukoulussa tai Suoje-

luskuntain Päällystökoulussa. Armeijan komppanianpäällikön viroista oli 1920-luvun lopulla noin kaksi kolmannesta markovillalaisilla ja vuosikymmen myöhemmin noin puolet nuorempien esiuupseerien vakansseista osan toimies- ja johtajina tai piiripäällikköinä.

Markovillalaisten osuus armeijan ja suojeluskuntien kehittämiseksi sille korkealle tasolle, miksi taistelutaito ja henki sodissamme osoittautui, oli merkittävä. Jääkärien näihin iskostama hyökkäyshenki ja uhrivalmius siirtyi heidän myötäan myöhemmille ikäluokille. Sodissamme taistelukentälle jäi 12 Markovillan upseeria.

Mannerheim-ristillä palkittiin opettajista kenrl. A. Blick, kenrm. A. Martola ja E. Vihma sekä oppilaita kenrm. A. Pajari kahdesti ja everstit K. Kari, S. Laaksonen sekä evl. K. Turkkala.

Kenraalikuntaan ylennettiin kahdeksan upseeria - Sakari Simelius puolustusvoimien komentajaksi. Muita tunnettuja markovillalaisia olivat mm. kenraalit I. Karhu ja V. Oinonen sekä everstit J. Hannula, T. Kotilainen, Y. Sora, M. Steffen, J. Turtola, T. Veistaro, B. Ikonen ja V. Karikoski sekä L-S pikakiväärin kehittäjä kenrm. A. Saloranta. □

KADETTIKUNNAN VUOSIPÄIVÄ 27.1.1989 HELSINGISSÄ

Kadettikunnan vuosipäivänä 27.1.1989 lasketaan perinteisesti seppeleet sankariristille ja Suomen Marsalkka Mannerheimin haudalle klo 12.00. Kokoon-tuminen klo 11.45. Hietaniemen hautausmaan pääportilla.

Kadettikoulun kunniakomppania osallistuu tilaisuuteen itsenäisen Suomen kadettiupseerikoulutuksen alkamisen 70-vuotisjuhlapäivän kunniaksi.

K-VALINTA LINTULA

Hirvikoski, 32210 Loimaa
Puh. 923-271 04

HALLI *Maakari*

Knuutilankangas Kaupp. Kari Greus
Puh. 571 410.
Palvelemme: Ma-pe 9-19 La 9-15

KOTIHALLI PENTTI SIHVOLA KY

Länsituulentie 7, 02100 Espoo
Puh. 90-461 611

KOTITORPPA

Nuijatie 12, 01650 Vantaa
Puh. 90-845 569

Tervetuloa ostoksille Luoteis-Lappiin - TAVARATALOT

99300 MUONIO
Muonio Puh. 9696-2217, 2218
Kilpisjärvi Puh. 9696-77747, 77748

K-RUOKATORI

02400 Kirkkonummi
Puh. 90-298 7421

K-T:MI ALANKO

Hyrskylä
Puh. 912-712 78

K-VALINTA H. LEPPÄNEN

Haaratie 1, 01560 Maantiekylä
Puh. 90-823 460

-RAUTA-MAATALOUS SYDÄNMAA OY

42700 Keuruu
Puh. 943-104 44

-TAMMI-VALINTA

Tammisalontie 3, H:ki
Puh. 784 240

-VALINTA RANTA KY

62100 Lapua
Puh. 964-387 262

K-HALLI HENRIKKI

Vanha Lohjantie 4, 03100 Nummela
Puh. 913-232 33

-HALLI -HALL E. KAUKANEN KY

Nikkilä - Nickby
Puh. 231 483 Tel.
klo 8.30-19.00 la 8.30-18.00

-VALINTA VÄINÖLÄ

Snellmaninkatu 13
Puh. 971-112 825 KUOPIO

KÄPYLÄN K-KAUPPA

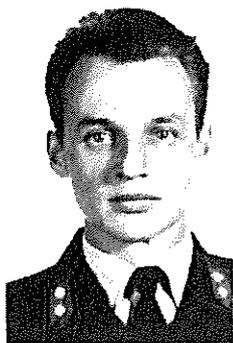
Käpyläntie 8, 00600 Helsinki
Puh. 90-792 690

-VETO-HALLI

62800 Vimpeli
Puh. 966-516 40

Yliluutnantti Harri Karjalainen toimii lentoupseerina Satakunnan Lentostossa.

Lentoupseeri

Hävittäjälentäjän ammattiin liittyy tietynlaista hohtoa, jota – kenties tarkoituksellisestikin – ylläpidetään. Tosiasiassa lentäjä tekee työtään samalla tavoin kuin muutkin upseerit. Työ on:

mielenkiitoista, haastavaa, hauskaa, tyydytystä antavaa, yksitoikkoista, tuskastuttavaa, raskasta – päivästä ja tehtävästä riippuen. – Tuntuuko tulta?

Ilmavoimien toiminta perustuu huipputeknologiaan. Jokainen hoitaa oman tarkoin rajatun alansa. Ohjaaja on osa kokonaisuudesta. Hän hallitsee näkyvimmän – tai paremmin kuuluvimman – osan ilmavoimien toiminnasta – lentämisen.

Valitsijan seula on tiheä

Lentoreserviupseerikurssille hakiessaan joutuu nuori mies tarkkoihin valintakokeisiin. Vuosittain valitaan 500-700 hakijan joukosta alle viisikymmentä koulutettavaksi ilmasotakoulun upseerikurssilla.

Noin puolet hakijoista karsiutuu jo hakemusten perusteella. Loput läpikäyvät kolmi-päiväiset karsinnat, joihin kuuluvat perusteelliset lääkärintarkastukset, kuntotestit ja psykologiset soveltuvuuskokeet. Kuuluisin ja pelätyin kokeista on pyörityskoe, josta tosin suurin osa selviytyy hienosti.

Lentokadettikurssille oppilaat hyväksytään ns. lentoenusteen perusteella. Noin 40

tunnin alkeiskoulutuksen perusteella arvioidaan miten hyvä lentäjä miehestä todennäköisesti tulee.

Kadettikoulusta valmistuttuaan on nuori luutnantti lentänyt noin 200 tuntia, niistä yli puolet Hawk-harjoituskoneella. Vaikka luunantin rintapilessä onkin itsetuntoa kohottava lentomerkki, on lentokoulutus vasta alussa. Laivueessa hän jatkaa Hawkilla lentämistä tai siirtyy kuljetuskoneen tai helikopterin ohjaajaksi.

Osa Hawk-lentäjistä siirtyy vuoden kuluttua kahdeksi vuodeksi hävittäjäkoulutukseen. Hävittäjäohjaajan koulutus kestää kaikkiaan 7-8 vuotta. Tietävästi missään maassa ei pystytä selvästi nopeampaan taistelulentäjän kouluttamiseen.

35-vuotias on vanha

Suurin osa lentäjistä siirtyy viimeistään kapteenikurssin jälkeen muihin tehtäviin: lennonopettajaksi tai toimistoupseeriksi. Lentäjänä hän siirtyy reserviin. Nousujohteinen koulutus loppuu, vaikka lentotaitoa toki ylläpidetäänkin. Tosiasiassa 35-vuotias on jo vanha hävittäjäkoneen ohjaamoon.

Siirtyminen muihin tehtäviin tulee aina epämiellyttävänä yllätyksenä – onhan ilma-voimiin hakeutumisen syynä ollut halu lentää, lentää kovaa ja välillä pää alaspäinkin!

Lentäjän ammatissa on runsaasti hyviä puolia. Varsinkin laivuepalveluksessa olevat ohjaajat ovat oloonsa todella tyytyväisiä – palkkausta lu-

Turvallisuudesta ei tingitä!

Lentotehtävä käydään huolellisesti läpi ennen lentoa ja sen jälkeen.
Kuva Jouko Suikkari.

kuunottamatta. Työ on motivoivaa ja haastavaa. Jatkuva, vaativa ja nousujohteinen koulutus, ilmatilan valvontatehtävät, tunnistus- ja päivystyslennot pitävät miehet jatkuvasti todellisessa toiminnassa. Tilanteet, joihin hävittäjälentäjä vuoronsa aikana joutuu, ovat totta – eivät kuvittelua.

Työilmapiiri on rennon vapaa, vailla turhaa jäykkyyttä. Lentokuri on kuitenkin tinkimätön ja henki erinomainen.

Lentäjän päivä

Lentäjän päivä alkaa laivueen yhteisellä aamupalaverilla. Siinä käydään läpi säätila, lentokentän laitteet, mahdolliset rajoitukset lentotoiminnassa, esimerkiksi ampuma- ja purjelentoalueet sekä suunnitellaan puitteet päivän lennoille. Hawk-laivueeseen saatetaan lainata joku vanhempi hävittäjäohjaaja opettajaksi tai joku nuorempi Hawk-pilotti voidaan määrätä kuljettamaan vanhaa majuria Piperillä Rovaniemelle.

Lisäksi käydään läpi yhteisiä asioita: Laivueen komentaja moittii rengasrikoista, lentoturvallisuusupseeri varoittaa muuttolinnoista tai joku nuori upseeri kertoo uusimmat tie-

dot F-19 hävittäjästä.

Aamupalaverin jälkeen pidetään käskynjako omissa lentueissa. Päälliköt jakavat koneet, radiokutsut ja lähtöajat. Päällikkö määrää myös kuka lähtee hälytyslennolle ja kuka jää päivystämään radiota siltä varalta, että jollekin tulee ilmassa ongelmia.

Ennen lennolle lähtöä opettaja käy vielä yksityiskohtaisesti läpi mitä lennoilla harjoitellaan ja miten.

Jokainen lento on ennalta suunniteltu

Kalliista lentotunneista on saatava mahdollisimman suuri hyöty. Siksi jokainen minuutti ilmassa on ennalta tarkoin suunniteltu. Lentotehtävistä ei poiketa, jollei turvallisuus sitä vaadi. Ne ajat, jolloin ohjaaja vain kuittasi koneen ja lähti ”lentelemään”, ovat kaukana takana päin.

Koko päivää ei mies ole ilmassa. Suuren osan ajasta vie lentotehtävän läpikäynti ennen lentoa ja sen jälkeen. Lentäjän on hallittava useampi kuin yksi konetyyppi, joten ohjekirjojen ja hätätoimenpiteiden opiskelu ja kertaus vievät aikaa.

Lentämisen lisäksi on muita-

kin tehtäviä. Joku suunnittelee seuraavaa ilma-ampumaleiriä, joku toinen on esikuntakompanian päällikön sijaisena ja myöntää varusmiehille lomiam, joku kohentaa kuntoaan punttisalilla tai suorittaa PMK-ammuntoja, yhteisen ilnanvieron suunnittelija tilaa kymmentä kiloa mustaa makaraa ja saattaa joku kirjoittaa artikkelia Kylkirautaan!

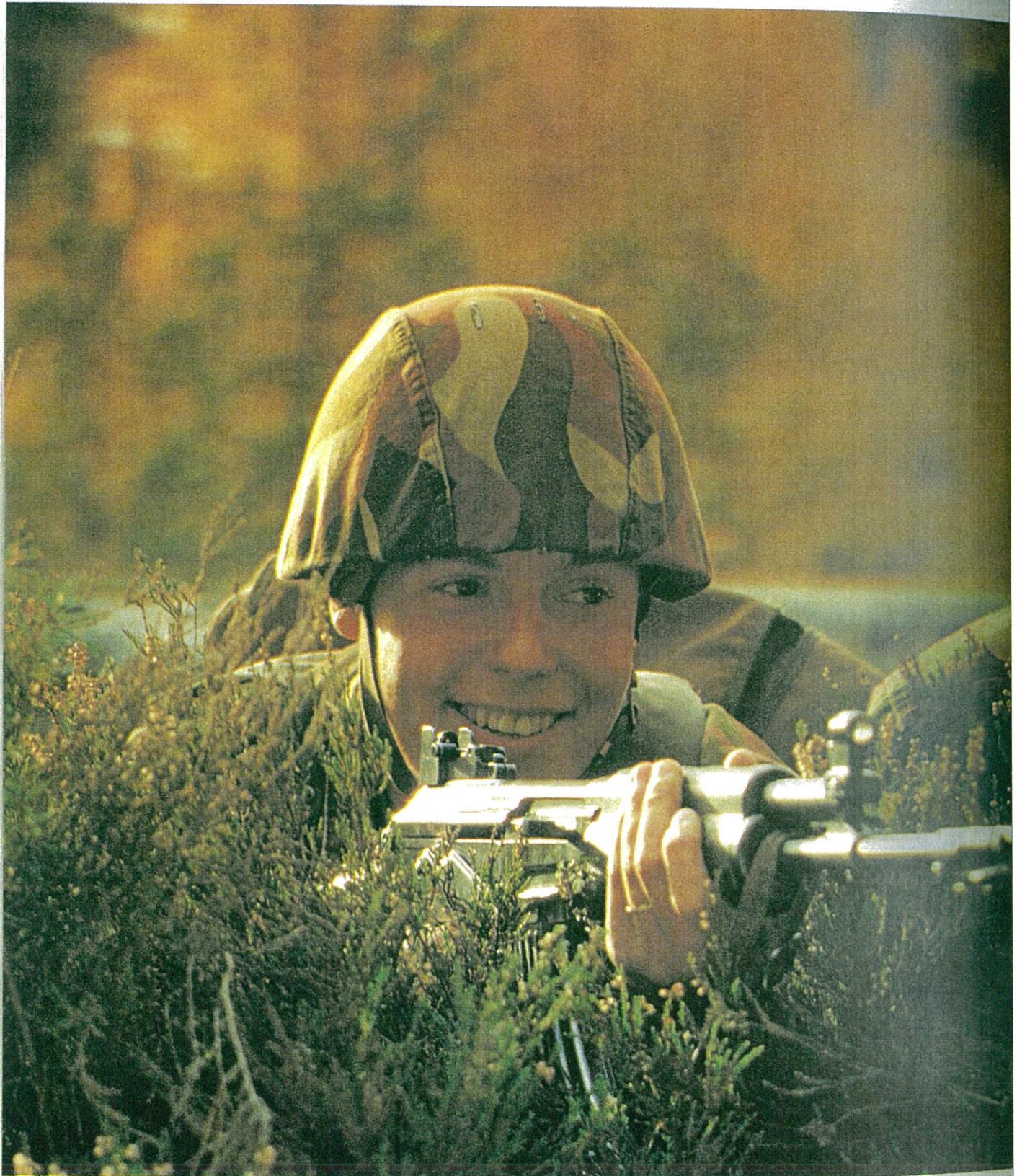
Osa lentueen upseereista on komennuksilla tai kurseilla, yhteysupseerina Lohtajalla, lennonopettajana Kauhavalla tai vaikkapa Kolmostelevisiön haastateltavana

Tehtäviä on paljon eikä samanlaista päivää juuri ole. Ilmavoimat pystyvät työllistämään kaikki miehensä, joskus jopa uuvuksiin asti. Miespula näkyy meillä yhtä hyvin kuin muuallakin puolustusvoimissa.

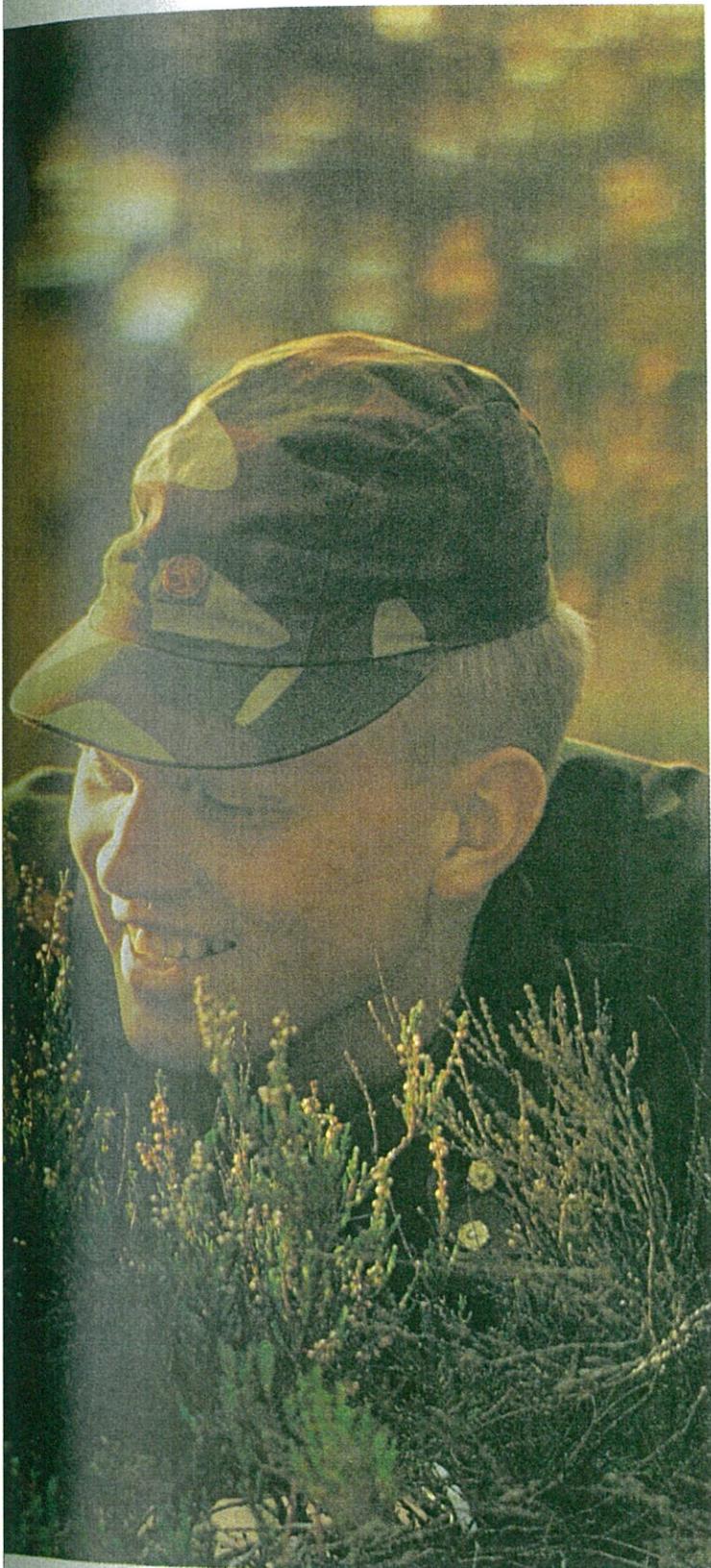
Rikastumaan ei pääse

Lentoupseerina on ilmavoimissa hyvä olla. Vaakakupissa on enemmän hyviä kuin huonoja puolia. Yhdessä asiassa lentoupseeri ei poikkea muista virkatovereistaan: mikäli haluat rikastua, synny varakaaseen perheeseen tai ota rikas vaimo! □

Upseeri ja ka

svattaja.

Suomen Tasavallan kriisinhallintakyvyn jatkuvasta ylläpitämisestä kantavat oman rintamavastuunsa nuoret voimat:

Kadettikoulusta valmistuneet luutnantit kouluttajina ja monesti suoraan koulunpenkiltä ruotuväkeen siirtyneet varusmiehet koulutettavina.

Parhaimmillaan heidän välilleen muodostuu rehti suhde, jota sotilashierarkian muodollisuuksista huolimatta leimaa avoin kanssakäyminen ja molemminpuolinen arvonnanto.

Nuori kouluttaja lunastaa arvostuksensa miestensä keskuudessa vain yhdellä ainoalla hyvin yksinkertaisella mutta samalla rauhtaista ammattitaitoa vaativalla tavalla:

Osaamalla nykyajan sotatempu ja -tiedot muita paremmin, jaksamalla metsässä muita pidemmälle ja osaamalla siirtää nämä selkäyttimeen varmennetut taitonsa nuoremmilleen muita sujuvammin.

Varusmies puolestaan lunastaa paikkansa kouluttajansa silmissä yrittämällä, erehtymällä – ja taas kerran yrittämällä. Pilkettä silmäkulmassa ja pelottomuutta itsensä ylittämiseen arvostetaan, 'lusmuilusta' joutuu tilille.

Joukko-osastossa palveleva luutnantti astuu karrääriportaikkonsa ensiaskelmia. Hänen roolinsa on jo nyt hyvin monipuolinen: useimmiten hän opettaa ja kasvattaa, mutta yhtä hyvin hänen asemansa vaatii psykologista silmää, myötälämisen kykyä, halua tinkimättömän luottamuksen saavuttamiseen taisteilijoittensa keskuudessa.

Onnistuessaan hänestä tulee alaistensa keskuudessa 'meidän luti' – oman yksikön ihailtu kouluttaja, jonka odotetaan automaattisesti olevan nopeampi, innostavampi ja jämäkämpi kuin kurssitoverinsa kilpailevassa naapurikomppaniassa.

Luutnantti ei ole kuitenkaan kasvattaja pelkäämään oppitunneilla, vaikka hänellä onkin taustatukenaan tarkalleen ottaen 1.135 tuntia kasvatusta ja opetusoppia Kadettikoulun nopeatempoisilta lukukausilta.

Nuori kouluttaja on kasvattaja myös sotilasteltan kaminan loimotuksessa, silloin kun hän käy avointa keskustelua mies miehelle elämän totuuksista ja valaa uskoa päivän koettelemusten tai siviilihuolten murjomaan koulutettavaansa.

Todelliseksi upseeriksi ei kukaan kasva pelkkien arvomerkkien voimalla, vaan kenttäolosuhteissa todistetulla inhimillisyydellä.

Kadettikunta ry

Eversti Asko Kilpinen,
Rannikkotykkimies, Rykmentin
komentaja

KILTA

Lippurykmentin yhdistäjänä

Suomenlinnan Rannikkotykkikillan toiminnan ja aktiviteettien näyttö on vaikuttava. Upinniemen kärjessä seisoo Robert Cajanuksen graniittinen saunalinna entisöitynä. Monet ovat ne arvokkaat herrat jotka ovat siellä kylpeneet ja tulosta ihailleet. Järvön saarella on hirsinen pirtti, sauna ja laiturit. Upeat, näyttävät ja käyttökelpoiset. Voidaan sanoa että Kilta on kaivanut poteroa ja Rykmentti on suojannut. Mutta unohtuiko tässä rakentamisen ja tiukan talouden punneruksessa tavallinen Virtanen – Killan rivijäsen. Mitä Kilta tuona rankan työn kautena tarjosi jäsenistölleen talkoo-hengen lisäksi?

”Tykkien tultua käyttöön muodostui niiden tekijöistä ja käyttäjistä tuotapikaa oma yhtenäinen ammattikuntansa – tykkiväki. He olivat aikansa myrrysmiehiä, lähes noitia. Yhteisön luonne oli suljettu koska taidot haluttiin pitää salassa. Irrallisena sotavoimista tykkiväki viihtyi parhaiten omassa jalossa seurassaan killoissaan.

Ajan kuluessa tykkiväki joutui saadakseen tykkinsä aseisiin perehtymään mm. linoittamiseen, tientekoon ja sillanrakennukseen. Toimialan monipuolisuudessa tykkiväki avautui muttei sulautunut. Sen rannikkorotu – järeiden putkien miehet – muodosti vielä aivan oman kastinsa jota yhdistää tykkimiesperinne ja ympäröi meri. Kyllä se nykyaikanakin kiltansa tarvitsee ja ansaitsee”.

Everstiluutnantti Timo Sario Rannikon Puolustaja lehdessä kesäkuussa 1987.

Kilta ja joukko-osasto – taistelupari

Taistelupari tukee ja auttaa toisiaan. Toinen taistelija etenee – toinen suojaa. Kuopat ja poterot kaivetaan ja tarvittaessa tasoitetaan yhdessä. Taisteluparin toiminta on ryhmätyötä parhaimmillaan.

Joukko-osaston komentajana näen joukko-osaston killan toiminnan kahtena suurena osakokonaisuutena – siteenä joukko-osastossa palvelleisiin reserviläisiin ikään ja sotilasarvoon katsomatta sekä tukena ja väylänrakentajana eri maanpuolustustilaisuuksissa ja yhteistoiminnassa eri yhteisöjen kanssa. Joukko-osasto antaa killalleen toiminnan puitteet – ja tarvittaessa laivan alle. Kilta puolestaan tarjoaa joukko-osastolle mahdollisuuden pitää yhteyttä ja vaikuttaa kouluttamaansa reserviin myös sotilaallisten toimintojen ulkopuolella. Tehtävien ja velvoitteiden on jakaannuttava tasan taisteluparin kesken. Kumpikaan osapuoli ei saa olla toisensa riippakivi.

Suomenlinnan Rannikkotykkikilta toimii ja kukoistaa Suomenlinnan Rannikkotykkikillan vastuualueella Ahvenkoskelta Inkoon saaristoon toiminnan keskittyessä pääasiallisesti Helsingin ja Porkkalan seuduille. Vastaa-

vasti tänä päivänä Kymminlinnan, Turun ja Merenkurkun killat ovat keskittäneet toimintansa omien joukko-osastojensa alueelle. Rannikon Puolustajain kilta on säilytetty 20.3.1987 pidetyn vuosikokouksen päätöksen mukaan ”koordinaattorina ilman alaisia”. Vanhan keskuskillan toimintamuotoja selvitetään ja tutkaillaan edelleen.

Musta baretti yhdistää

Joukko-osaston kannalta organisaatiouudistus oli tervetullut. Suomenlinnan Rannikkotykkikilta oli jo vuosikautia ajanut täysin valoin rannikkotykkiväen Lippurykmentin – Suomenlinnan rykmentin – puitteissa. Voimakas ja kouriintuntuvia tuloksia tuottanut yhteistyö löysi varsinaiset muotonsa paljolti eversti Torsin Lahden komentajakautena. Näkyvä alkusysäys – oma tiedotuslehti ”Linnake” alkoi ilmestyä jo 1980-luvun alussa.

Ulkopuolelta seuranneena voin nyt komentajatehtävissäni todeta, että tuona aikana luotiin myös vakiintuneet perinteet yhteydenpidossa palvelusta suorittaviin varusmiehiin sekä myös kertausharjoituksissa oleviin reserviläisiin. Killan baretti (musta) palkitsee ansiotuneen varusmiehen – ja reserviläisen. Nimikkokiltamme lippu julistaa kotiuttamis- ja ylentämistilaisuuksia sekä osallistuu runsaan lippujaoksen myötä rykmenttimme pe-

Kilttamaja kohoaa talkootyönä Järvön saareen. Yhteinen ponnistelu yhdistää kiltaveljet ja sisaret. Kuvat Reijo Telaranta.

Urakka on tuottanut tulosta. Rykmentin silloinen komentaja eversti Torsti Lahti puhuu mustabareteilleen kiltamajan avajaisissa 7.9.1985.

rinteisiin juhlatilaisuuksiin. Ulkoisen toiminnan muodot ovat vakiintuneet. Ovatko nämä ulkoiset muodot riittäviä?

Onhan minulla myös huolenaihe – Arvoisat Kiltaveljet. Kovin usein tapaan samat miehet eri tilaisuuksissa. Ilokseeni lähes aina nuoria parhaassa tuotantoiässä olevia – mutta silti aktiivinen rinki vaikuttaa suppealta. Jäsenistöä on kuitenkin yli 350. Voiko taisteluparin toinen osapuoli olla avuksi tässä asiassa? Jos rykmentti tarjoaa mahdollisuuden vaikuttaa rannikkotykkiväkeen sen ollessa koottuna – ilman pakenemisen mahdollisuutta on tätä tilaisuutta käytettävä hyväksi. Joukossanne on markkinoinnin ammattilaisia. Keino vaikuttaa löytyy varmasti yhteisissä palavereissa – kun katsotaan eteenpäin tavoitteeseen – yhteishengen – maanpuolustushengen kanaoimiseen kohti Lippurykmentissä palvelleita rannikkotykkimiehiä.

Suunta on hyvä

Totean lopuksi: Suunta on hyvä. Komentajana voin ylpeänä esitellä kiltatyön näkyviä tuloksia.

Pitkäaikaiselle Killan puheenjohtajalle päätoimittaja, kustannusjohtaja, kapteeni res. Reijo Telarannalle 12.5.1988 luovutettu rykmentin pienoislippu symbolisoi koko Kiltaväelle annettua tunnustusta. Toivon että tämä tunnustus kannustaa aktiivista sisärinkiä räjähtävään ketjureaktioon jonka seurauksena perinteellisissä yhteisissä tilaisuuksissa löydämme aina uusia aktiivisia taistelupariyhdistelmiä.

Toivon Suomenlinnan Rannikkotykkiskillalle ja sen myötä myös rannikkotykkiväen muille killoille myönteistä tuulta yhteiselle taipaleelle vapaaehtoisen maanpuolustustyön hyväksi. □

Itse Eliel Saarisen piirtämä Robert Cajanuksen graniittisauna seisoo jälleen ylväänä Porkkalanselän laidassa. Kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus oji ehtinyt sortua kivikasaksi ennenkuin pelastajat ehtivät apuun.

Talkooväkeä palkitaan: "Arvotaan ruotsinmatka!" Paras palkkio lienee kuitenkin onnistuneen urakan komea lopputulos.

Rannikkotykkiväen kiltatoiminnan lähtösäys annettiin Helsingissä 16.4.1962. Ajatuksen takana olivat Rannikkotykkistörykmentti 2:n (RT 2) historia- ja avustussäätiön aseveljet. Koivistolla ja Viipurinlahdella palvelleiden sekä taistelussa kaatuneitten omaisia ensisijaisesti tukenut säätiö katsoi ajan kypsyneen perinnevelvoitteiden ja myös säätiön varojen siirtoon perustettavalle Rannikon Puolustajain killalle. Killta perustettiin aselajikillana, jonka toiminta-alue käsitti koko Suomen. Nopeassa tempossa syntyivät jo saman vuoden kuluessa Helsingin, Turun ja Kymminlinnan paikalliskillat. Vuoden välein perustettiin killat myös Raumalle, Hankoon ja Vaasaan. Paikalliskiltojen ketju kattoi jo 1960-luvulla rannikkotykkistöaselajin nimikkokaupungit.

Aselajimme rekrytointialueiden suppeus sekä reservin keskittymisen paljolti Uudellemaalle ja pääkaupunkiseudulle tappoivat varsin nopeasti Rauman ja Hangon paikalliskillat. Toimintapohja ja -alue olivat liian kapeat. Elinvoimaisina jatkoivat varsinkin Helsingin ja Turun kiltaveljet ja sisaret sekä hieman myöhemmin kasvuun yltäneinä myös Kymminlinnan ja Vaasan alueen killat.

Kahden vuosikymmenen toiminnan jälkeen ilmeni paikalliskilloissa selvä pyrkimys itsenäisyyteen ja aktiivinen toiminta oman joukko-osaston suuntaan. Tätä kirjoitettaessa 1.9.1988 ovat kaikki rannikkotykkiväen killat itsenäisiä oman alueensa joukon kanssa yhdessä toimivia paikallisia yhdistyksiä.

**KYLKIRAUTA ONNITTELEE TÄNÄ VUONNA
25 VUOTTA TÄYTTÄVÄÄ KILTATOIMINTAA**

Kenraalikunnan harva aatelisto

Itsenäisen Suomen historiassa on vain kaksikymmentä upseeria ylenetty täyden kenraalin arvoon, mikä oikeuttaa kauluslaatoissa kolmeen leijonamerkkiin.

He ovat:

- 1) C.G.E. MANNERHEIM vuonna 1918. Hänestä tuli sotamarsalkka 1933 ja Suomen marsalkka 1942.
- 2) E.B. LÖFSTRÖM vuonna 1927. Hän oli jalkaväen tarkastaja 1919–28.
- 3) K.F. WILKAMA vuonna 1928. Hän oli sotaväen päällikkö tai vastaava neljään otteeseen: 1918, 1918–1919, 1919–24 ja 1925–26.
- 4) P.M. WETZER myös vuonna 1928. Hän oli divisioonan komentaja 1919–25 ja komensi Suomen vapaaehtoisia avustusjoukkoja Virossa 1919.
- 5) Ernst LINDER vuonna 1940. Hän oli suomalaissyntyinen, mutta Ruotsin puolustusvoimien kenraali, joka osallistui niin vaussotaan kuin talvisotaankin.
- 6) A.E. HEINRICHS vuonna 1941. Hän oli yleisesikunnan päällikkö 1940–45 ja Karjalan armeijan komentaja tai vastaava 1940 ja 1941–42 sekä puolustusvoimain komentaja 1945.
- 7) V.P. NENONEN vuonna 1941. Hän oli tykistön luoja ja sen tarkastaja 1920–48, puolustusministeri 1923–24 ja sotaväen päällikkö 1924–25.
- 8) K.R. WALDEN vuonna 1942. Hän oli puolustusministeri 1918–19 ja 1940–1944 ja hetken sotaväen johdossa 1918.
- 9) Aarne SIHVO vuonna 1945. Hän oli sotaväen päällikkö 1926–33 ja puolustusvoimain komentaja 1946–53.
- 10) Taavetti "Pappa" LAATIKAINEN vuonna 1948. Hän oli talvi- ja jatkosodassa armeijakunnan komentaja ja jalkaväen tarkastaja 1947–48.
- 11) K.A. HEISKANEN vuonna 1953. Hän oli puolustusvoimain komentaja 1953–59.
- 12) K.A. TAPOLA vuonna 1955. Hän oli talvi- ja jatkosodassa Karjalan armeijan tai vastaavan esikuntapäällikkö 1939–40 ja 1941–42, divisioonan komentaja 1942–44, armeijakunnan komentaja 1944 ja jalkaväen tarkastaja 1949–55.
- 13) O.O. OLENIUS myös vuonna 1955. Hän oli puolustusministeriön kansliapäällikkö 1928–55.
- 14) V.A. SUNDMAN niinkään vuonna 1955. Hän oli jatkosodassa divisioonan komentaja. Helsingin sotilaspiirin komentaja 1946–49 ja yleisesikunnan päällikkö 1949–55.
- 15) J.S. SIMELIUS vuonna 1959. Hän oli puolustusvoimain komentaja 1959–66.
- 16) PaaVo TALVELA vuonna 1966. Hän palveli puolustusvoimissa 1916–30 ja saavutti kuuluisuutta niin talvi- kuin jatkosodassa ensin ryhmä T:n ja sitten armeijakunnan komentajana. Hän oli ylipäällikön edustaja Saksassa 1942–44 ja palasi sodan loppuvaiheessa jälleen armeijakunnan komentajaksi.
- 17) Yrjö KEINONEN vuonna 1968. Hän oli puolustusvoimain komentaja 1966–69.
- 18) K.O. LEINONEN vuonna 1969. Hän oli puolustusvoimain komentaja 1969–74.
- 19) Lauri SUTELA vuonna 1974. Hän oli puolustusvoimain komentaja 1974–1983.
- 20) Adolf EHRNROOTH vuonna 1980.
- 21) A.E. MARTOLA vuonna 1982.
- 22) Jaakko VALTANEN vuonna 1983, mistä lähtien hän on ollut puolustusvoimain komentaja.

Puolustusvoimain komentajat

Puolustusvoimain komentajana tai sitä vastaavassa tehtävässä (sotajoukkojen ylipäällikkö, armeijan päällikkö, ylipäällikön esikuntapäällikkö, sotaväen päällikkö) ovat itsenäisyyden aikana toimineet seuraavat upseerit:

1. Ratsuväenkenraali
C.G.E. Mannerheim.....1918	13. Suomen marsalkka
C.G.E. Mannerheim.....1939–1944
2. Kenraalimajuri K.F. Wilkman
(myös Wilkama).....1918	14. Jalkaväenkenraali
Erik Heinrichs.....1944–1945
3. Kenraalimajuri W.A. Thesleff...1918	15. Kenraaliluutnantti
Jarl Lundqvist.....1945–1946
4. Eversti K.R. Walden.....1918	16. Jalkaväenkenraali Aarne Sihvo...1946–1953
5. Kenraalimajuri K.F. Wilkman....1918–1919	17. Jalkaväenkenraali
Kaarlo Heiskanen.....1953–1959
6. Kenraalimajuri K.E. Kivekäs...1919	18. Jalkaväenkenraali
Sakari Simelius.....1959–1965
7. Kenraaliluutnantti K.F. Wilkama 1919–1924	19. Jalkaväenkenraali
Yrjö Keinonen.....1965–1969
8. Kenraalimajuri V.P. Nenonen...1924–1925	20. Kenraali Kaarlo Leinonen.....1974–1983
9. Jääkärieversti K.L. Malmberg...1925	21. Kenraali Lauri Sutela.....1974–1983
10. Kenraaliluutnantti K.F. Wilkama 1925–1926	22. Kenraali Jaakko Valtanen.....1983–
11. Kenraaliluutnantti Aarne Sihvo...1926–1933	
12. Kenraaliluutnantti
Hugo Österman.....1933–1939	

Majuri **Pekka Rapila**, taannoinen vuoden kadettiupseeri, on tehnyt työtä turvallisuuspoliittisen tietämyksen lisäämiseksi koulumaailmassa mm. Haminan Kadettiopiston puheenjohtajana. Nyt hän toimii Kadettikunnan maanpuolustusjaoston puheenjohtajana.

Miljoona lähestyy

Turvallisuuspolitiikan opetukselle annetaan arvoa

Kadettikunnan ulospäin suuntautuvan toiminnan päämuotona on 1970-luvun puolivälistä alkaen ollut turvallisuuspolitiikan tunnetuksi tekeminen nuorison ja erityisesti koulu-alaisten keskuudessa. Työtä on tehty kadettiopistoissa aktiivisesti resurssien sallimissa määrin. Turvallisuuspolitiikan opetuksen tarpeellisuutta ja menestystä osoittaa, että ensi vuonna odotetaan miljoonan kuulijan rajan rikkoutuvan.

Viitisen vuotta sitten voimaan saatettu uusi peruskoululaki toi koulun opetustavoitteeksi rauhantahtoisuuden edistämisen. Tämä on joskus haluttu nähdä samana kuin maanpuolustusvastaisuus. Kouluviranomaisten ja opettajien keskuudessa on kuitenkin ymmärretty, että maamme turvallisuuspolitiikka ja sen opetus ovat sopusoinnussa peruskoulun opetustavoitteiden kanssa.

Kansallisella pohjalla

Kadettikunnan turvallisuuspolitiikan opetus lähtee kansalliselta pohjalta. Pyrkimyksenä on antaa koululaisille niin vankka tiedollinen perusta maamme turvallisuuspolitiikan perusasioista, että he voivat tunnepohjaisuutta välttäen seurata kansainvälisiä tapahtumia ja mieltää maamme turvallisuuspoliittisen tilanteen osaksi maailmanpoliittista tilannetta. Kivijalaksi rakennetun Suomen turvallisuuspolitiikan pohjalle voidaan siten

rakentaa kuva kansainvälisestä turvallisuusjärjestelmästä.

Kadettiopisto avainasemassa

Turvallisuuspolitiikan opetus on pääasiassa kadettiopiston vastuulla. Kadettikunta on tukenut opistoja tuottamalla opetusmateriaalia sekä järjestämällä opetuksen liittyviä opetustilaisuuksia. Kadettiopiston toiminta on ollut kolmitasoista. Ylimpänä tasona ovat olleet läänien koulujohto sekä kuntien koulutoimenjohtajat. Heihin kohdistettu toiminta on luonteeltaan informoivaa. Pyrkimyksenä on ollut antaa vastuullisille kouluviranomaisille selkeä kuva Kadettikun-

nan tavoitteista sekä mahdollisuuksista tukea kouluja turvallisuuspolitiikan opetuksessa.

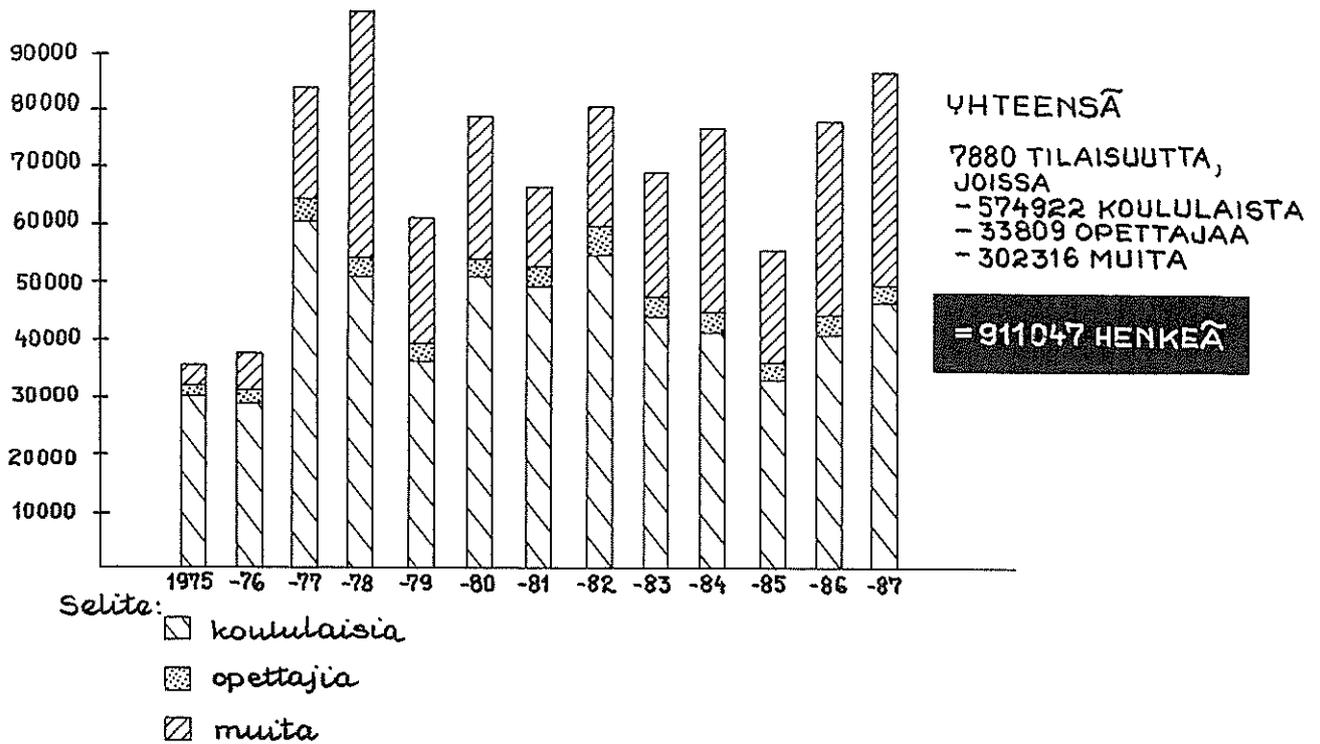
Toisena kohderyhmänä ovat opettajat. Tavoitteena on ollut lisätä heidän tietojään turvallisuuspolitiikasta sekä informoida heitä mahdollisuudesta saada asiantuntija-apua paikalliselta kadettiopistolta. Aiheita on lähestytty luennoin, vierailuin sekä tuottamalla lähdemateriaalia turvallisuuspolitiikan alalta. Tähän toimintaan liittyvät mm. kirjat "Väitteitä ja vastaväitteitä maanpuoluksesta", "Puolustamme Suomea" ja "Maamme puolustus" sekä elokuva "Maanpuolustus O.K."

Kolmannen tason muodostaa opetus kouluissa. Upseerit

Kadettiopistot välittävät turvallisuuspoliittista tietoa mm. messuilla.

TURVALLISUUSPOLITIIKAN OPETUS v 1975-1987

ovat pitäneet koulujen pyynnöstä asiantuntijaoppitunteja turvallisuuspolitiikasta ja puolustusvoimien ammateista sekä osallistuneet koulujen itsenäisyyspäivän ja YK-viikon tilaisuuksiin puhujina ja alustajina.

Voidaanko laajentaa?

Kadettioppiirien turvallisuuspolitiikan opetus on saavuttanut melkoiset mittasuhteet. Moni jäsenmäärältään pieni kadettioppiiri on joutunut ponnistelemaan resurssiensa rajamailla. Opetustarpeen lisäämiseen on luonnollisesti vaikuttanut kadettioppiirien jakama runsas informaatio tukemismahdollisuuksista. Koska upseerien määrä ei tule lähivuosina li-

säntymään voidaan todeta, että opetusmääräkään ei voi enää kovin paljon lisääntyä. Kadettioppiirien toiminta tuleekin entistä enemmän suuntautumaan opettajien turvallisuuspolitiittisen tietouden lisäämiseen. Sitä kautta voidaan välillisesti vaikuttaa myös koululaisten saamaan oppiin. Turvallisuuspolitiikan opetusta tulisi sisällyttää myös opettajia valmistavien oppilaitosten opetussuunnitelmiin.

Kadettioppiirit eivät painopisteen siirtymisestä huolimatta luonnollisestikaan tule jättämään opettajaa yksin taistelemaan luokkaan turvallisuuspolitiikan asioiden kanssa. Tarkoituksena on edelleen antaa apua aina kun sitä pyydetään. Tuen tarpeen on edelleenkin

ensisijaisesti lähdettävä opettajien taholta, koska kadettioppiirit eivät puhtaasti käytännön syistä ainakaan suurimmissa kaupungeissa pysty pitämään yhteyttä kaikkiin kouluihin.

Kadettikunnan työ nuorisomme turvallisuuspolitiittisen tietouden lisäämiseksi on saanut tukea sekä koulumaailmalta että puolustusvoimien ylimmästä johdosta. Tämä osoittaa, että työ on huomattu ja että sille annetaan arvoa. Se innostaa luonnollisesti vähälukuista upseeristoamme ja antaa sille voimaa tehdä edelleen parhaansa opettajien tukemiseksi heidän kasvattaessaan nuorista tulevaisuudessa maamme hyvinvoinnista vastuunsa kantavia kansalaisia. □

PÄÄSIHTEERIN PALSTA

Kiitos tukijoillemme

Kadettikunta kutsui 21.10.1988 ilta-päivävierailulle Suomenlinnaan uskollisimpien tukijajärjestöjemme hallitukset ja asiamiehet. Kiitettävän moni kiireisistä kutsutuista pääsi tulemaan mukaan, yhteensä neljä naista ja 15 miestä.

Heidän edustamansa järjestöt, jotka ovat tänä vuonna tukeneet maanpuolustusaatteellista työtämme 190.000 markalla, ovat

- URLUS-Säätiö,
- Jenny ja Antti Wihurin Rahasto,
- Maanpuolustuksen kannatussäätiö,
- Uuden Päivän Rahasto ja
- Thoren-Talvela Säätiö.

Vierailun paikallisäntänä oli Merisotakoulu, jolla riitti mielenkiintoista näytettävää tunnista tuntiin. Ohjelmamme kesti matkoiheen ja vierailuineen yli viisi tuntia eikä kenellekään tullut aika pitkäksi. Parhaat kiitokset myös näin julkisesti kommentaja Kari Merilälle, joka johdatteli meitä laivoissa ja rakennuksissa.

Me isännät, puheenjohtajamme johdolla, saimme tilaisuuden kertoa vieraillemme Kadettikunnan monipuolisesta toiminnasta ja erityisesti työstämme turvallisuuspolitiikan saralla.

Majuri Pekka Rapilan, maanpuolustusjaostomme puheenjohtajan, pitämän esityksen pääkohdat ovat varmasti Kylkiraudankin lukijoille painavaa tekstiä (s 34).

☆☆☆

TYÖTÄMME ARVOSTETAAN – TYÖTÄMME TUETAAN, mutta muistakaa aina, että kaiken lähtökohdalla on kadetti- ja yksityisten jäsentemme tekemä työ siellä paikan päällä.

Toivotan yhdessä yhdessä toimistonhoitaja Marjukka Lehtisen kanssa Teille jokaiselle Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta. MiVi

Uskolliset tukijamme koululaiva "Pohjanmaan" kahviossa vas. Antti Hannula, Martti Talvela, Kauko Vartiainen, Kari Rahkamo, Kauko Nuutinmäki, Jarmo Raulo, Marjatta Fahlenius, Tulema Talvela ja Arja Hiltunen. Taustalla isännistä Marjukka Lehtinen, Pekka Rapila ja Kari F Jääskeläinen.

KADETTIKUNTA KIITTÄÄ

apurahoin, tukimaksuin, ilmoituksin ja muulla tavoin työtämme tukeneita ja toivottaa Teille

Onnellista Vuotta 1989

Hallitus

Kadettikunnan varapuheenjohtaja eversti evp Niilo Palmén on tutkinut Kadettikunnan jäsenkehitystä ja järjestäytymisastetta ja on tuloksista huolissaan.

Jäsenmäärä nousuun!

Haaste kadettipiireille – haaste toiminnalle

Aatteellisen järjestön järjestäytymisaste on kuin kunnallisvaalien äänestysprosentti. Syytä ei saa sysätä äänestäjien – jäsenkunnan niskaan. Syyt on haettava syvemmältä.

Kadettikunnan järjestäytymisprosentti on noin 80. Onko se riittävä? Miten sen voisi nostaa?

Ainakin ne kadettiupseerit olisi saatava Kadettikunnan riveihin, jotka ovat järjestömme ulkopuolella vain teknisistä syistä. Kynnys matalaksi ja ovi auki!

Vakavampi on sen sijaan varapuheenjohtajamme kysymys: ”PUUTTUUKO AATTEESTA VOIMA?”

Vuoden vaihteessa oli Kadettikoulusta ja Merisotakoulusta valmistuneita upseereita elossa 5012. Heistä oli Kadettikunnan jäseniä 3967 eli 79,2 %. Jäsenistä tasan puolet on vakinaisessa palveluksessa, toinen puoli muodostuu evp-upseereista ja kadeteista. Vakinaisessa palveluksessa olevista on Kadettikunnan jäseniä 81,8 %, evp-upseereista 76,3 %. Maavoimissa palvelevista liki 87 % on Kadettikunnan jäseniä, kun sensijaan meriupseereista vain 66 % ja ilmavoimien upseereista vain 62 % on järjestäytynyt Kadettikuntaan.

Syyt meri- ja ilmavoimien upseereiden huonompaan jäsenyysasteeseen ovat ilmeisesti yhteydessä näiden puolustushaarojen eristyneisyyteen ja toiminnalliseen erilaisuuteen maavoimiin verrattuna. Joissakin maavoimien erikoisjoukoissa ja -aselajeissa on havaittavissa vastaavanlaista eristäytymistä.

Vanhassa vara parempi

Kadettikoulu ja Merisotakoulu ovat valmistaneet upseereita lähes 70 vuoden aikana. Sukupolvien välillä näyttää valitsevan merkittäviä eroja suhtautumisessa Kadettikunnan jäsenyyteen. Sotia edeltänyt upseeripolvi on pitänyt jäsenyyttä velvollisuutena ja itsentäänselvyytenä, ja vaikka kaikki ovat olleet jo vuosia erossa vakinaisesta palveluksesta, on elossa olevista 500:sta upseerista edelleen Kadettikunnan jäseniä 92 %. Yli kahdeltakymmeneltä Kadettikoulun ja Merisotakoulun kurssilta on jokainen elossa oleva Kadettikunnan jäsen. Suurimpana niistä mainittakoon 20. Kadettikurssi, jonka kaikki 33 elossa olevaa kuuluivat Kadettikuntaan.

Sodanaikaisilta kurssilta valmistuneita on elossa 663, joista 531 eli 81 % on Kadettikunnan jäseniä. Suurelle osal-

le sodanajan kadeteista sotilasura jäi lyhyeksi, mutta he ovat yllättävän runsaslukaisesti pysyneet Kadettikunnassa. Vaikka kurssit olivat normaalia lyhyempiä eikä vanhempaa kurssia ollut siirtämässä kadettiperinteitä nuoremmilleen, ovat sotavuodet ja yhteisesti koetut kohtalot luoneet kestävän veljeshengen.

Prosentit laimenevat

Sodan jälkeen 1940-luvun lopulla ja 1950-luvulla Kadettikoulusta valmistuneista upseereista 83 % kuuluu Kadettikuntaan. Sensijaan Merisotakoulusta valmistuneista enää 73 % on jäseniä. Tämäkin kadettipolvi alkaa olla siirtymässä pois puolustusvoimista. Palveluksessa heistä on vielä 90, joista 87 on Kadettikunnan jäseniä.

1960-luvulla Kadettikoulusta valmistuneista upseereista on enää 77,4 % Kadettikunnan jäseniä. Palveluksessa olevista on heitä kuitenkin 85 %, kun taas evp-upseereista vain kaksi kolmesta kuuluu Kadettikuntaan.

1970-luku näyttää sitten olleen epäuskon kautta, jolloin kahden rinnakkaisen upseerijärjestön tarpeellisuutta vakavasti pohdittiin. Järjestäytymisaste Kadettikuntaan jää palveluksessa olevillakin vain 74 %:iin.

Selkeä ratkaisu Kadettikunnan säilyttämisestä Upseeriliiton rinnalla sekä maanpuolustuslaattellisen toiminnan viriä-

minen ja Kadettikunnan taloudellisen aseman vankistuminen ovat 1980-luvulla kääntäneet jäsenyysluvut uuteen nousuun, lähelle 90 %:a.

Merisotakoulusta 1960- ja 1970-luvuilla valmistuneista upseereista huomattavasti vähäisempi osa eli n. 60 % kuuluu Kadettikuntaan, mutta 1980-luvulla valmistuneista on jo 80 % jäseniä, 48. ja 50. Merikadettikurssilla jopa kunniaakkaat 100 %.

Ilmavoimien upseerit sisältyvät Kadettikoulusta valmistuneiden lukuihin. Esiupseereista selvästi useampi kuin merivoimissa kuuluu Kadettikuntaan, kun sensijaan nuorempien upseereiden kohdalla tilanne on jyrkästi päinvastainen.

Missä vika?

Kokonaiskuvaa Kadettikunnan jäsenkentästä leimaa vanhimpien jo erossa vakinaisesta palveluksesta olevien ikäluokkien vankka uskollisuus järjestölle, repeämät 1960- ja 1970-

luvulla valmistuneiden kursien jäsenyydessä sekä ilma- ja merivoimien upseereiden vähäiseksi jäävä harrastus upseerikunnan yhteenkuuluvuutta vaalivaan veljesjärjestöön.

Syyt jäsenyydestä luopumiseen saattavat olla moninaiset. Eräs perussy on varmasti yleisessä ajattelutavan muuttumisessa vapaammaksi ja sallivammaksi, yksilön- ja mieliteenvapauden kehittymisessä ja korostumisessa. Ehkä syy on myös upseerin ammatin muuttumisessa kutsumusammattista virkamiesammattiksi, jossa aatteellisen yhteenkuuluvuuden edelle ajaa etunäkökohtiin perustuva yhteenkuuluvuus, jota Kadettikunta huonosti edustaa.

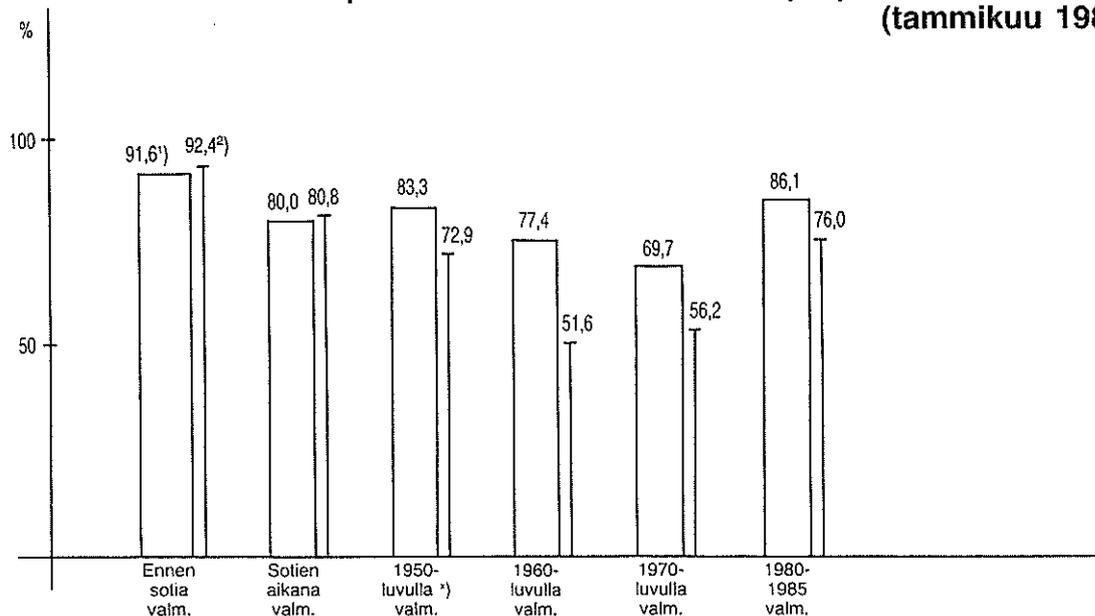
Puuttuuko aatteesta voima?

Kadettikunnan toiminnan päämääriä ovat kadettiupseeriston yhteenkuuluvuuden tunteen lujittaminen ja kansalaisten maanpuolustustahdon ko-

SADAN PROSENTIN KADETTIKURSSIT

kurssi/	elossa/valm.vuosi
1. Kadettikurssi	5 1920
4. Kadettikurssi	5 1923
5. Kadettikurssi	6 1924
7. Kadettikurssi	2 1926
8. Kadettikurssi	14 1927
9. Kadettikurssi	10 1928
11. Kadettikurssi	7 1930
12. Kadettikurssi	14 1930
17. Kadettikurssi	20 1935
20. Kadettikurssi	33 1938
2. Rt-kadettikurssi	5 1930
3. Rt-kadettikurssi	7 1932
4. Rt-kadettikurssi	4 1933
5. Rt-kadettikurssi	4 1935
1. Merikadettikurssi	1 1922
2. Merikadettikurssi	1 1925
3. Merikadettikurssi	3 1927
4. Merikadettikurssi	1 1928
6. Merikadettikurssi	3 1931
7. Merikadettikurssi	2 1932
10. Merikadettikurssi	11 1937
12. Merikadettikurssi	10 1940
13. Merikadettikurssi	8 1941
18. Merikadettikurssi	9 1946
48. Merikadettikurssi	7 1980
50. Merikadettikurssi	11 1983
54. Merikadettikurssi	14 1987
Sadon prosentin kursseihin nousivat keväällä 1988:	
28. Kadettikurssi	41 1947
32. Kadettikurssi	15 1950

KADETTIUPSEEREIDEN JÄRJESTÄYTYMINEN KADETTIKUNTAAN
Sekä aktiivipalveluksessa olevat että evp-upseerit
(tammikuu 1988)

¹⁾ Kadettikoulu
²⁾ Merisotakoulu

hottaminen. Tuskin moni kadettiupseeri tohtii olla niitä hyväksymättä, mutta omakoh-
taisesti vähäisellekin osallistu-
miselle näyttää löytyvän estei-
tä.

Käytännössä aktiivista työtä Kadettikunnan päämäärien saavuttamiseksi tekee pieni osa jäsenkunnasta. Monelle riittää osallistuminen johonkin kadettiipiirien järjestämistä vuosittaisista tilaisuuksista. Hyvin monella kadettiupseerilla yhteenkuuluvuus saa myös riittävän toteutuksensa

oman kadettikurssin sisäisessä yhteistoiminnassa, jäsenlehden välityksellä ja miksei myös jokapäiväisessä palveluksessa puolustusvoimissa.

Monelta kadettiupseerilta Kadettikunnan jäsenyys on aikanaan päättynyt hieman vahingossa eikä paluulle itse asiassa periaatteellista estettä olisi, mutta jotenkin vain asia on jäänyt korjaamatta. Eräät kurssit ovat lähteneet omaa järjestäytymisastettaan parantamaan saatuaan kuulla jäsenyystilastosta, mm. kaksi so-

danjälkeistä kurssia on kevätkaudella noussut 100 %:n kerhoon.

Kadettikunta ammentaa voimansa kadettikursseilta. Siellä aloitettu henkinen valmennus johtaa yhtenäiseen upseerikuntaan joukko-osastoissa, joissa esimiehet ja palvelustoverit ylläpitävät kadettiupseerihenkeä oikealla tavalla, omalla esimerkillään. □

VAKINAISESSA PALVELUKSESSA OLEVIEN KADETTIUPSEEREIDEN JÄSENYYS KADETTIKUNNASSA (%)

	Maavoimat	Merivoimat	Ilmavoimat	Rajavarti- laitos	Yhteensä
Kenraalit ja amiraalit	100	100	100	100	100
Everstit ja kommodorit	99	100	100	100	99
Everstilutnantit ja komentajat	92,3	72	83,3	53,9	89,5
Majurit ja komentajakapteenit	81,7	59,6	61,3	65,3	79,2
Kapteenit ja kapteeniluutnantit	80,3	59,5	46,1	61,9	74,2
Yliluutnantit	94,6	71,4	63,0	87,1	87,2
Luutnantit	96,7	87,5	77,8	86,4	93,5
Yhteensä	86,7	67,4	61,8	71,3	81,8

Osoitteenmuutos

<p>OSOITTEENMUUTOS ____ / ____ 19__ alkaen</p> <p>ADRESSÄNDRING fr.o.m ____ / ____ 19__</p> <p>ENTINEN OSOITE DEN FÖRRA ADRESSEN</p> <hr/> <p>Nimi Namn</p> <p>Jakeluosoite Utdelningadress</p> <p>Postinro Post nr. Osoitetoimipaikka Adressanstalt</p> <p>UUSI OSOITE DEN NYA ADRESSEN</p> <hr/> <p>Asiakasnumero Kundnummer</p> <p>Jakeluosoite Utdelningsadress</p> <p>Postinro Postnr Osoitetoimipaikka Adressanstalt</p> <p>Päiväys ja allekirjoitus Datum och underskrift</p> <hr/> <p>VIRHEELLISEN POSTIOSOITTEEN KÄYTTÖ AIHEUTTAA LÄHETYKSEN VIIVÄSTYMISEN. ANVÄNDANDET AV FELAKTIG POSTADRESS LEDER TILL ATT FÖRSÄNDELSEN FÖRDRÖJS.</p>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> <p>Maksutta kotimaan postiliikenteessä — Avgiftsfritt i inriks posttrafik</p> </div> <p>Kadettikunta/KYLKIRAUTA</p> <p>Julkaisijan nimi Utgivarens namn</p> <p>Töölönkatu 35 B</p> <p>Jakeluosoite Utdelningsadress</p> <p>00260 Helsinki</p> <p>Postinumero Osoitetoimipaikka Postnummer Adressanstalt</p>
---	---

I KURSSIKUULUMISIA

52. kadettikurssi 20 vuotta

15.9.1965 kokoontui Kadettikoululle 135 maa- ja ilmavoimien vänrikkiä tavoitteenaan upseerin tutkinto. Kesken kurssia siirtyi 16 kadettiveljeämme takaisin reserviin – pääosa siviililentäjiksi. Kurssillamme valmistuneiden määrä – 126 – tuntui pieneltä meitä edeltäneiden suurten kadettikurssien rinnalla. Mutta minkä määrässä menetimme, sen korvasi laatu.

Kurssimme on vuorollaan lähestymässä niitä ikäkausia, jolloin katse siirtyy herkemmin kaihoisesti taaksepäin ja puheet yhteisiin kokemuksiin. Niinpä osallistujien määräkkin on kokoontumisissamme ollut nouseva.

Kokoonnuimme 22.4. Kadettikoululle, missä perinteiseen tapaan lasimme Sankariaulassa seppeleen

kaatuneita upseereita ja riveistämme poistuneita kurssitovereitamme kunnioittaen.

Kadettikoululta siirryimme juhlapurjehdukselle "Mariellalle". Menomatalla pidettiin 20-vuotisjuhlakokous, jossa tarkasteltiin mennyttä ja päätettiin seuraavasta kokoontumisesta v. 1993.

Seuraavana päivänä aamuvarhaisella saattoivat Suomen Tukholman lähetystön ohi kulkevat ruotsalaiset ihmetellä tungosta lähetystön ovela. Ajattelivat varmaan rahattomien suomalaisten jonottavan konsulkyytiä.

Kurssillamme oli ainutlaatuinen tilaisuus tutustua sotilasasiamiesten toimintaan. Erittäin valaisevan esityksen jälkeen ei monikaan enää kaidehtinut kurssitoverimme Kai Wal-

landerin ja hänen vaimonsa merkittävää tehtävää Suomen suurlähetystössä.

Keskipäivän vietto lähetystön tiloissa loi erinomaiset puitteet keskinäiselle kanssakäymiselle. Vielä kerran kiitokset kurssimme puolesta Kai Wallanderille ja hänen vaimolleen.

Päivällisen jälkeen kokoonnuimme laivan auditorioon, missä ikäpresidentti Järvinen kepein sanankäntein muisteli menneitä. Tilaisuus päättyi yli 50-päisen kadettikuoron serenadiin naisille. Kuoron ilmeikäs ja sydämen lämmöllä esitetty laulu ja naisten vastaanottavaiset ilmeet päättivät juhlapurjehduksemme yhteisen osuuden.

Kadetti 5187

Kadettikuoron kantaesityksestä ei ilmettä puutu!

37. merikadettikurssi 20 vuotta

Perjantaina 25. maaliskuuta 1988 kokoontui Katajanokan terminaaliin iloista joukkoa lähteäkseen merikadettikurssi 37:n kaksikymmenvuotispurjehdukselle Tukholmaan ja takaisin. Ennenkuin Ruotsin pääkaupunkiin saavuttiin ehti m/s Mariellalla tapahtua monenmoista mukavaa.

Laivan lähdettyä kokoonnuimme sen konferenssitiloissa olevaan auditorioon. Aluksi daamit kukitettiin allekirjoittaneen saadessa ennen kokemattoman ilon ruusun ojentajana ja hovisuutelijana. Toistaiseksi paras tehtävä, mikä on eteeni sattunut näissä kurssikuvioidessamme.

Kadettipursimiehemme Eskon toteuttua joukon tervetulleeksi yhteiselle purjehdukselle kohotimme maljan 37. merikadettikurssille. Pidimme aluksi vapaamuotoisen kokouksen, jossa päätimme, että kokoonnumme seuraavan kerran viiden vuoden kuluttua 25-vuotisjuhliin.

Yhdessäolo jatkui menneitä muistellen eli palasimme vuoteen 1967 ja Matti Kurjen Englantiin, Kanadaan, Yhdysvaltoihin, Islantiin ja Tanskaan suuntautuneeseen kolme kuukautta kestäneeseen koulutuspurjehdukseen, josta tehty erinomainen filmi palautti mielimme monet unohtumattomat hetket niin mainittujen maiden satamissa kuin myös koulutuksen kovassa arjessa, Atlantin myrskyjä unohtamatta. Se oli elämää se, eikä kukaan meistä

antaisi päivääkään siitä pois.

Jannelle kiitos siitä, että aikanaan olit tehtäviesi tasalla ja talletit nuo muistot taitavasti kameraryhmäsi kanssa.

Matti Kurjen ensimmäinen päällikkö komentaja Matts Wikberg oli myös tallentanut muistoja aluksensa koulutuspurjehdukselta 1960-luvun alusta ja saimme nähdä mm. otoksia Puolasta, missä itse vierailimme 1966. Viimeinen visuaalinen elämyksemme oli komentaja Jukka Heinosen ideoima merivoimiamme esittelevä videofilm, joka antoi myönteisen kuvan puolustushaastamme.

Siitä kun valmistuimme on kehitys ollut todella nopeata ja höyry- & tukkiaikakaudesta on siirrytty kaasuturpiini- & ohjuskauteen.

Auditoriosta siirryimme Mariellan tyylikkääseen ravintolaan maittavalle päivälliselle. Kulinaariset elämykset eivät olleet pääasia, vaan yhdessäolo siinä joukossa, johon tuntemme kuuluvamme ja johon haluamme kuulua, vaikka osa meistä onkin niin sanotusti vaihtanut varustamo. Yhdessäoloamme juhlistivat Sirkalta ja Tapsalta sekä Tarjalta ja Nallelta saapuneet sähköet.

Kurssi puolestaan muisti Ekiä, jonka sairaus oli kellistännyt vuoteeseen toivottavasti vain lyhyeksi ajaksi. Ikävää, ettei Eki puolisoineen voinut olla mukana, mutta sensijaan erittäin mukavaa oli, että

saimme juoda maljan Janin kunniaksi ns. iloisen perhetapahtuman johdosta. Onnea vielä kerran.

Erästä tyylikästä herraa ei voi olla mainitsematta, nimittäin Harria, joka piti loistavan runomittaisen puheen naisille keräten mahtavat aplodit. Ainoa henkilö, jonka esiintymistä jäin kaipaamaan, oli "juhlaitsin kertoja", mutta hän lienee läsnä seuraavalla kerralla.

Muutama laulukin siivitti sopivasti tunnelmaa eikä se päässyt latistumaan jatkoaikassakaan eli yökerhossa. Reipas meno jatkui aina pikukunneille saakka, mutta väsymyksestä ei ollut tietoaakaan. Oireita siitä saattoi havaita korkeintaan aamiais-pöydässä, missä vahvistauduimme maihin menoa varten.

Tukholmassa jokainen vietti aikaansa parhaaksi katsomallaan tavalla kuka ostoksilla kuka nähtävyyksiin tutustuen. Paluumatkalle lähti joukkomme lauantai-illan hämärtyessä.

Paluumatka alkoi yhteisellä päivällisellä, minkä jälkeen reipas meno jatkui tulomatkan tapaan eikä jutun juurta totisesti puuttunut. Raioistakin pääsi sopivasti eroon viimeistään laivan verovapaissa myymälöissä, joten "huoleton oli olo hevosettomalla pojalla".

Mutta minkälaista on joukko, joka on valmistunut kaksikymmentä vuotta sitten? Herrat ovat miehiä parhaimmista iässään. Kaikki ovat oman paikkansa löytäneitä, ehkä elämänsä optimikohdassa, mitä tulee käytettävissä oleviin henkisiin ja fyysisiin voimavaroihin sekä saatuihin kokemuksiin ja ammatilliseen pätevyYTEEN. Tässä on hyvä jatkaa.

Naisistamme on kehkeytnyt juuri sellaisia kuin olemme salaa haaveilleet; tyylikkäättä, huumorintajuisia, jalat maassa olevia, meille elämän eri vaiheissa tärkeitä tukipilareita, joiden seurassa on upeata esiintyä missä tahansa. Kiitos siitä että olitte tälläkin kertaa mukana.

Last but not least. Kiitos Teille Mono ja Rippe, jotka kannoitte vastuun onnistuneista järjestelyistä. Seuraavaa kurssitapaamista odotellen

Merikadetti 733

I KIRJAT

Seppo Porvali:

Sotilaan kunnia

Gummerus 1988. Sivuja 229

Seppo Porvalin järjestyksessä toinen sotaromaani kertoo todellisesta henkilöstä: everstiluutnantti evp, Mannerheim-ristin ritari Ahti Vuorensolasta, aivan kuten esikoisteoksen sa Panssarikauhu kertoi kirjoittajan enon, Marskin ritari Eero Seppäsen tarinan.

Ahti Vuorensola oli vasta nuori kadetti talvisodan syttyessä. Hän joutui Kollanjoen tulihelvettiin ja hänet määrättiin komppanianpäälliköksi miehille, jotka ikänsä puolesta olisivat sopineet hänen isäkseen. Ajan mittaan Vuorensolasta kasvoi mies, joka kuului sotilaittemme parhaisiin, oli pidetty alaitensa keskuudessa ja esimiestensä arvostama.

Toukokuussa 1942 silloinen kapteeni Vuorensola nimitettiin 2. lkn Mannerheim-ristin ritariksi numerolla 63.

Ja kun jatkosota loppui, oli Vuorensola majuri ja pataljoonan komentaja.

Seppo Porvalin romaani: Sotilaan kunnia, ei kuitenkaan ole puhdas sotaromaani siinä mielessä, että sen tapahtumat liikkuisivat ainoastaan rintamalla. Teos kertoo myös Vuorensolan sotien jälkeen tapahtuneista "henkilökohtaisista taisteluisista", jotka ovat varsin riipaisevaa luettavaa. Kirja on kertomus ajasta, jolloin isänmaallemme itsenäisyyden taistelleille miehille moni käänsi selkensä.

Varsinkin tässä vaiheessa lienee moni rintamamies, nuoruutensa ja osin terveytensäkin menetettyään, joutunut kysymään kunniansa – sotilaan kunnian – perään.

Jussi Viljanen

Suomen puolustuslaitos 1918-1939

Jarl Kronlund, WSOY

Puolustusvoimien historian ensimmäinen osa ilmestyi viime keväänä. Sitä on ruodittu monissa lehdissä, joissa on paneuduttu sen heikkouksiin. Pahimpina ehkä voidaan mainita Mannerheimin sädekehän murttaminen, sillä kiitoksia toiminnastaan ylipääällikkö ei juuri saa. Liioiteltu on myös väittämä, että Suomen armeija olisi ollut Talvisodassa paremmin varustettu kuin mitä yleisesti on luultu, näin ainakin kirjoittaja arvioi. Kronlund esittää, että Mannerheimin presidentille antama lausunto syksyllä 1938 oli turhan pessimistinen, ja se puolestaan oli pohjana talvisota-myytille.

Kuitenkin "talvisota-myyttiä" olisi hyvinkin voinut perustella vaikkapa historian sivuilla 439-441 kerrotulla kenttätyökistön materiaalitilanteella. Tosin siitäkin Kronlund sanoo, että "se väritytti yleiseksi katastrofaaliseksi ammuspulaksi, joka on sittemmin säilynyt". Tämän katastrofaalisuuden tueksi on mainittava, että mm. tammi-helmikuussa 1940 Summan lohkola ammuttiin yhdellä patterilla ja yleensä 10-20 kranaattia päivässä.

Kun allekirjoittaneella on ollut tilaisuus tutustua eversti Jyri Paulaharjun lähteenä olevaan tutkimukseen kenttätyökistön historiankirjoituksen yhteydessä, olisi siihen kuuluva ja kirjan toimittajalle jätetty taulukko keskeisten tykkimallien käytettävissä olevista ammusmääristä ehkä antanut asiasta aivan toisenlaisen kuvan. Taulukkoa ei julkaistu kirjassa. Kaikki ampumatarvikkeet olisivat riittäneet vuoden 1938 arvioin mukaan vain yhdeksän vuorokau-

den sotaan. Tästä tehtävät johtopäätökset eivät enää ole makukysymyksiä.

Suomi siis lähti Talvisotaan Vapaussodan aikana saaliiksi saadulla kalustolla, josta kuitenkin yli puolet oli jo raakattu pois käytöstä. Kun vastapuolen kalusto yleensä oli parempaa, runsaudesta puhumattakaan, niin Talvisodan legendasta voidaan hyvinkin puhua. Enkä usko, että muidenkaan aselajien osalta tilanne olisi ollut huomattavasti parempi.

Em. linjanvetojen luomaa varjoa lukuunottamatta "Suomen puolustusvoimat 1918-1939" on mahtava tutkimuspaketti, jonka julkaisu on ollut ankan ja laajan työskentelyn takana. Jos jatko-osista saadaan "uusien näkemysten" asiaton käsittely pois, niin niitä voidaan odotella mielenkiinnolla.

Everstiluutnantti Jarl Kronlund on historiategoksen pääkirjoittaja ja toimittaja. Teoksen nimilehdiltä saa jotenkin sellaisen käsityksen, että avustajat ovat olleet toisarvoisessa asemassa. Kuitenkin heidän osuutensa on ollut melkoinen, minkä toimittaja itsekin tunnustaa, vaikka asiaa ei ole missään erityisesti korostettu, mainittu kylläkin.

Sotatieteen Laitoksella käymieni keskustelujen pohjalta olen tullut siihen johtopäätökseen, että "tilattujen" tutkimusten arvo on ollut korvaamaton teosta kirjoitettaessa. Tosin Kronlund sanoo johdannossa, että "primäärilähteiden ohella on käytetty... tiattuja tutkimuksia". Mutta eivätköhän nämä "tilatut" tutkimukset juuri perustu niihin primäärilähteisiin, taitaa olla hieman saivartelua.

Tietysti kaikkein yksinkertaisinta olisi ollut, että tilatut tutkimukset olisi sellaisenaan liitetty puolustusvoimien historiaan, jolloin kukin olisi

vastannut itse omasta alueestaan. Toisaalta taas kirjoitusjälki on näin saatu tasaisemmaksi, mikä luettakoon toimittajan ansioksi. Tutkimusten sulattaminen muun tekstin yhteyteen vaikeuttaa ehkä jonkin verran esim. aselajikonaisuuksien hahmottamista. Tosin näin on päästy loogiseen aikajärjestykseen, mikä ehkä kuitenkin voidaan pitää parempana ratkaisuna.

Virheitä kirjassa toki on, mutta samalla voidaan kysyä, missä kirjassa niitä ei olisi. Joskus ne ovat hieman huvittavia: kun toisaalta eversti GD von Essen mainitaan sotilaaksi, samoin kuin KF Wilkama tuomatta esille edes sotilasarvoa sekä monia muita, niin toisaalta taas Wilho Petter Nenonen mainitaan tykistönkenraalina, jota hän oli vasta vuodesta 1943. Spåre on eversti, ja Malmberg kenraaliluutnantti. Jälkimmäisiä ei mainita sotilaisiksi! Pientä horjuvuutta!

Teoksen kartat ovat luvattoman keuhkoja. Sen ymmärtää, että vanha kartta, joka jostain syystä on haluttu julkaista kirjassa, saattaa painoasultaan olla heikko, mutta näyttää siltä, että monet teosta varten piirretyt kartat ovat samaa tasoa. Kuitenkin selvällä ja yksinkertaisella kartalla voidaan sanoa monta asiaa lyhyesti ja havainnollisesti.

"Suomen puolustuslaitos" -teos on monumentaalinen kirja, jonka lukeminen kirjana sinänsä tuskin moneenkaan osalta tulee kysymykseen. Sen sijaan se on oivallinen lähde-teos, joka todennäköisesti kuuluu asiantuntijoiden ja tutkijoiden käsissä.

Martti Sinerma

Teuvo Rönkkönen

Rannikkotykistö- rykmentti 2 1918-1940

Omakustanne, VAPK Kampin
VALTIMO

Everstiluutnantti Teuvo Rönkkönen julkaisi Vapaussodan Invalidi -lehdessä vuosina 1986-87 tutkimuksensa Rannikkotykistörykmentti 2:n historiasta 1918-40. Historiikkaa hieman täydennettyään Rönkkönen on julkaissut sen halpana omakustanteena, jossa on satakunta tekstisivua kuvineen ja karttoineen sekä 30 liitesivua, lähinnä nimiluetteloita.

RTR 2:n alueesta on pääosa uuden rajan takana. Siksi onkin merkittävää, että tällainen julkaisu on saatu painoasuunsa, varsinkin kun sen lähdeaineistona on vielä elossa olleiden henkilökuntaan kuuluneiden haastatteluja.

On mielenkiintoista havaita, että aikoinaan harrastuspohjalta lähtenyt historian tutkiminen on kehittynyt niin pitkälle, että tosiaan voidaan puhua rannikkotykistöjoukko-osaston historiikista. Se ei ole kovin laaja, mutta merkittävin rykmentin historiasta on kuitenkin kirjattu muistiin. Tämä on tapahtunut kuitenkin huomattavasti laajemmin kuin mitä v. 1959 ilmestynyt rannikkotykistön historia sisältää.

Historiikki käsittää runsaasti kuvia, karttoja ja taulukoita. Pienen pikantin lisän tarjoaa kirjoittajan uutteruus, jolla hän on etsinyt käsiinsä

runsaasti vanhoja joukkoyksiköiden ja eri pattereiden leimoja. Kuviojäljennökset rydyttävät sopivasti julkaisun sivuja.

Oikeastaan käy kateeksi tulevaa rannikkotykistön historian kirjoittajaa, jolla on käytettävissään tämän tyyppisiä teoksia, joista hän voi rakentaa itselleen sopivan mielikuvan ainakin RTR 2:n toiminnasta Vapaussodan ja Talvisodan väliseltä ajalta.

Kirjaa on saatavissa tekijältä, osoite: Savelantie 8 B 16, 00720 Helsinki, hintaan 60 mk postikuluihin.

Martti Sinerma

Yhteinen sävel soimaan

Sävellahja 22000 soi
13.11.88-7.1.89
Käpylän uuden
kuntoutuskeskuksen
rakentamiseksi.

**Sävellahja 22000
Invalidiliitto ry**

KADETTIUPSEERIMATRIKKELI JOULULAHJAKSI

VIELÄ EHTIIII!

"Kadettiupseerit 1920-1985" matrikkeli on oiva lahja ja sitä saa kadettikunnan ja upseeriliiton toimistoista hintaan 180 mk + mahdolliset postikulut.

K MAATALOUS-RAUTA
J.Mäki, Kokemäki, puh. 61355

**K JÄRVELÄN
RAUTA-MAATALOUS ky**
PUH. 651 531

K K-RUOKAMATTI

Anjankuja 3, 02230 Espoo
Puh. 90-803 4006

Makasiini
K-RAUTA-MAATALOUS

47200 ELIMÄKI
Puh. (951) 77111

K K-PIKANTTI

Humalniementie 12, 00840 Helsinki
Puh. 90-698 5511

K K-KILPIKEIDAS

Liikekeskus
32800 Kokemäki
Puh. 939-360 777

**K K-VALINTA
NYMAN**

Puistotie 05200 Rajamäki
Puh. 90-290 1303

**K K-VALINTA
ROSOVAARA**

Mäntytie 19
Meilahti, Helsinki
Puh. 90-479 936

**K K-KAUPPA
ISOKANGAS**

Lohjantie 17, Nummela
Puh. 913-23693

**K NUPURIN
KAUPPATALO OY**

Nupurilantie 14, 02820 Espoo
Puh. 90-865 212

**K KATAJANOKAN
K-VALINTA**

Satamakatu 3, 00160 Helsinki
Puh. 90-628 480

**K RUSKEASUON
K-VALINTA OY**

Koroistentie 1, Ruskeasuo Helsinki
Puh. 90-414 963

**K TAPANILAN
AITTA KY**

Jäkälätie 2, 00730 Helsinki
Puh. 90-362 159

**K T:MI
CITYPORTTI**

Kartanontie 12, Järvenpää
Puh. 90-291 1010

K K-RUOKABAARI

Mäkitorpantie 30
Oulunkylä Helsinki
Puh. 90-724 780

K EKLUNDIN KAUPPA

Riipiläntie 71
01760 Vantaa
Puh. 90-897 284

Vuonna 1989 merkkipäiväänsä viettävät kadettikunnan jäsenet

Kadettikunta toivottaa onnea!

90 vuotta

Franck, Leo Rafaelsson	maj	1.k	5. 7.89
Myry, Teo	maj	6.k	26.10.89
Oksanen, Kaino Kustaa	evl	4.k	21. 5.89

85 vuotta

Arponen, Väinö Karl Matias	kapt	1.rtk	7.12.89
Duncker, Joachim Zachris	evl	9.k	13.11.89
Haanpää, Armas Jalmar	kapt	6.k	18. 4.89
Hietala, Ukko Uuno	evl	13.k	4. 8.89
Hirvonen, Erkki	maj	10.k	9.12.89
Juhaniti, Sven Karl	maj	8.k	6.10.89
Kangasvaara, Mikko Evald	evl	8.k	3.10.89

Kronholm, Eero Olavi	evl	8.k	1. 8.89
Malmivaara, Eino Emil	maj	9.k	6. 8.89
Reivinen, Eino Toivo	ev	8.k	23. 7.89
Torpo, Viljo Mooses	ev	8.k	3. 9.89
Vilkuna, Kosti Requel	evl	7.k	25. 2.89

80 vuotta

Aakkula, Antero	maj	18.k	8. 8.89
Arnala, Reino Osvald Kustaa	maj	3.rtk	11. 1.89
Brandt, Bo Aijol	kenrm	12.k	24. 5.89
Ervamaa, Mauri Olavi	maj	21.k	11.12.89
Honkanen, Reino Edvard	evl	12.k	16. 7.89
Jääsalo, Helge Iivari	komdri	9.mek	19. 9.89
Kallio, Tauno Yrjö Olavi	maj	5.rtk	16. 2.89
Kaski, Emil Johannes	maj	12.k	17.12.89
Kerttula, Erkki Johannes	komkapt	7.mek	5.11.89
Kinnunen, Eino Johannes	maj	13.k	26. 1.89
Kivilahti, Toivo Johannes	evl	14.k	11. 6.89
Koskinen, Eero Johannes	maj	16.k	1. 1.89
Launis, Eero Olavi	maj	16.k	11. 2.89
Manninen, Paavo Erkki	evl	3.rtk	10. 8.89
Mikola, Keijo Johannes	ev	2.rtk	21.11.89
Nykänen, Arne Ruben	maj	26.k	12. 7.89
Pekanheimo, Väinö Ensio	evl	26.k	11. 3.89
Poutiainen, Veikko Olavi	kom	6.mek	30.10.89
Saari, Sulo Eino	maj	16.k	27. 8.89
Seppälä, Antti	evl	4.rtk	14.11.89
Sillanpää, Leevi Allan	maj	17.k	7. 4.89
Uusisaari, Alpi Eero Antero	ev	14.k	19. 6.89
Vehviläinen, Otto Emil	maj	15.k	21.11.89
Visa, Paavo	maj	18.k	29. 5.89
Västi, Reino Pietari	evl	20.k	12. 5.89

75 vuotta

Airaksinen, Pentti Soini Uolevi	kom	10.mek	8. 4.89
			(matkoilla)
Antila, Veikko	komkapt	13.mek	13. 6.89
Arola, Aarno Kullervo	kapt	11.mek	25. 9.89
Francke, Pehr-Gustaf	ev	10.mek	12. 3.89
Gottberg, Lars Holger	maj	11.mek	10. 3.89
Haukilahti, Väinö Lauri	ev	17.k	2. 9.89
Heikura, Mikko Reino	maj	21.k	9. 8.89
Heino, Jalmar Aleksander	evl	25.k	6. 3.89
			(matkoilla)
Hyvönen, Paavo	kom	12.mek	19.11.89
Härmälä, Veikko Ossian	kapt	20.k	16. 8.89
Kaarla, Aarno Pellervo	kapt	26.k	18. 8.89
Kaisla, Pekka Uolevi	evl	22.k	11.12.89
Kallio, Urpo Taneli	maj	19.k	14. 3.89
Keinonen, Edvin Johannes (Jukka)	kapt	23.k	16.12.89
Kiviniemi, Alvar (Allu) Aulis Tapio	evl	24.k	2.12.89
Kuosmanen, Yrjö Ilmari	evl	19.k	4. 4.89
Laitakari, Lauri Kalevi	maj	24.k	4. 8.89
Laurila, Bror Folke	maj	20.k	17. 6.89
Lehti, Olavi Johannes	kenrm	20.k	2. 3.89
Liimatta, Antti Armas	evl	23.k	16. 5.89
Montell, Björn Odo Justus	maj	23.k	21. 3.89
Mustala, Esko Kalevi	evl	25.k	1.11.89
Nieminen, Samps Pellervo	ylli	26.k	12.10.89
Oravainen, Eino Aleksanteri	ev	20.k	28. 4.89
Penttilä, Eino Valfrid	maj	27.k	28.12.89
Puustinen, Paavo Erkki Ilmari	maj	22.k	10.12.89
Rossi, Kaarlo Johannes	evl	24.k	24. 6.89
Saloranta, Heikki Lauri Ferdinand	evl	21.k	18. 6.89
Saxell, Laus-Dei (Lasse)	maj	17.k	9.10.89
Seppälä, Olavi	kenrm	20.k	4. 8.89
Siivonen, Toivo Johannes	kom	11.mek	5. 6.89
Silventoinen, Unto Olavi	maj	23.k	11.11.89
Somppi, Mikael Gabriel	evl	21.k	18. 2.89
Sovelius, Per Erik Pelle	evl	18.k	3. 6.89
Sutela, Veikko Toivo	ev	20.k	26. 9.89
Tarvajärvi, Niilo Einar	maj	23.k	6.12.89
Taitari, Ensio Johannes	evl	20.k	9. 6.89
Wessberg, Lars Anders	maj	24.k	20. 2.89
Viitasalo, Runo Kaarlo Kalervo	evl	25.k	19. 1.89
Viljakainen, Sulo	maj	10.mek	17. 8.89
Virintie, Heikki Risto	evl	20.k	12. 9.89
Välilmaa, Leevi Kalervo	ev	21.k	20.12.89

70 vuotta

Ahonen, Martti Arvid	kapt	26.k	7. 9.89
Alho, Olli Valmari	maj	26.k	19.10.89
Anttonen, Esa Ilmari	evl	24.k	15.12.89
Backström, Ake Ossian Gunnar	kapt	26.k	30. 5.89
Bergman, Olli Oleg	maj	27.k	5.11.89
Brask, Niilo Kaarlo Juhani	evl	27.k	9.10.89
Dahlund, Edvard Alfred	kapt	27.k	5.11.89
Elomaa, Pentti Aarne	ev	15.mek	8. 3.89
Francke, Paul Erik	evl	26.k	16. 6.89
Haapaniemi, Ahti Tapio	ev	24.k	21. 6.89 (matkoilla)
Haario, Ilmo Oskari	evl	27.k	15.12.89
Hallanheimo, Arvo Osmo Aukusti	evl	26.k	11. 5.89
Halme, Pekka Kalevi	maj	27.k	27. 6.89
Hartikainen, Pauli	ylil	26.k	31. 3.89
Hartikainen, Valter Gabriel Johannes	maj	26.k	30.12.89
Hedman, Carl-Ove Gustaf	kapt	27.k	16.10.89
Heikinheimo, Björn Arno Wilhelm	maj	24.k	25. 2.89
Heikkinen, Eino Erkki Antero	ylil	26.k	13. 7.89
Heiniö, Ake Alfons	maj	25.k	21. 2.89
Heiskanen, Erkki Veli	maj	23.k	16. 9.89
Helenius, Bertel Georg Verner	evl	27.k	18.12.89
Holma, Ilkka Heikki	ev	24.k	1.10.89
Holma, Olli Cajus Gustaf	kapt	24.k	1.12.89
Huuha, Kaino Kalervo	ev	24.k	23. 3.89
Huhtanen, Unto	ev	27.k	4.10.89
Ivalo, Veikko Jonathan	kapt	26.k	13. 3.89
Jansson, Viktor Emanuel	maj	26.k	31.12.89
Jokinen, Lasse Alfred	maj	26.k	24.10.89
Jokinen, Matti Oskari	evl	26.k	18. 3.89 (ei vastottoa)
Jokisalo, Paavo Yrjö Antero	ev	15.mek	25. 6.89
Kalliomäki, Armas Feliks	ylil	27.k	28. 1.89
Kaminen, Jussi Erkki	kapt	27.k	26. 8.89
Kangas, Tauno Jaakko	evl	24.k	10.11.89
Kannas, Kauko Kalervo	evl	25.k	9.10.89
Karinen, Unto Juho Edvard	maj	26.k	15.10.89
Karmela, Karl Per-Ole (Putte)	maj	24.k	14.12.89
Kauppinen, Arvo Allan	kapt	23.k	24. 1.89
Keränen, Alpo Jaakko Antero	kapt	26.k	21.10.89
Ketola, Elmo Eskil	maj	25.k	23.10.89
Kiviniemi, Hemmo	ylil	27.k	15. 4.89
Kivisaari, Jouko	kapt	25.k	12.10.89
von Knorring, Carl Wilhelm	kapt	24.k	23. 8.89
Koivula, Lauri Juhani	maj	26.k	28.10.89
Kontinen, Kauko Päiviö	komdri	17.mek	19.11.89 (matkoilla)
Korte, Teppo Fredrik	evl	23.k	12. 7.89
Kortelainen, Jorma Aatami	evl	26.k	29.11.89
Koskinen, Ilpo Verner	evl	26.k	17. 8.89
Kosonen, Kelpo Vesa	ev	24.k	15. 3.89
Kujala, Pentti Johannes	evl	28.k	18. 5.89
Kukkonen, Raimo Kyösti Antero	evl	25.k	28. 9.89 (ei vastottoa)
Kuosa, Kalle Juhani	evl	27.k	8. 2.89
Kämäri, Jorma Kalle Jalmar	evl	24.k	4. 8.89 (matkoilla)
Könni, Ukko Kosti	maj	24.k	22.10.89
Lehmusvirta, Toivo Armas	evl	26.k	19. 7.89
Lehto, Väinö Jaakko Erik	maj	27.k	6. 1.89
Lehtonen, Pentti Johannes	kapt	25.k	23.10.89

Levä, Veikko Olavi	ev	25.k	16. 1.89 (ei vastottoa)
Lietola, Jouko	maj	24.k	26. 9.89
Lybeck, Jarl Wilhelm	ylil	26.k	24. 1.89
Maunula, Onni Veli	maj	24.k	7. 9.89
Nokkala, Heikki Olavi	evl	25.k	15.11.89
Nousiainen, Klaus Ilmari	evl	23.k	17. 7.89
Nurmela, Eino Kalervo	maj	26.k	13. 8.89
Parviainen, Pekka Olavi	evl	28.k	28. 3.89
Pettersson, Björn Johan	komkapt	16.mek	5. 8.89
Platan, Viktor	evl	24.k	16.10.89
Pokki, Arvo Aaro Taneli	kapt	14.mek	16. 1.89
Pälsi, Erkki Jooseppi	evl	25.k	3. 4.89 (matkoilla)
Ranta, Jaakko Ilkka Kari	evl	23.k	1. 6.89
Rautio, Lauri Jaakko	maj	24.k	24.10.89
Reinikainen, Erkki Johannes	evl	26.k	20. 2.89
Risku, Kauko Ilmari Salomon	maj	27.k	24. 9.89
Ritoniemi, Pentti Aatos	kapt	27.k	22. 8.89
Räsänen, Arvo Emil	ev	26.k	25. 4.89
Saari, Osmo Alfred Johannes	evl	14.mek	24. 7.89
Saressalo, Olli Pellervo	evl	26.k	9. 9.89
Sarva, Mauno Kalevi	kenrm	23.k	2.12.89
Savola, Risto Elias	maj	26.k	24. 5.89
Soininen, Pentti	evl	26.k	8. 2.89
Syrjä, Pentti Heikki	kenrm	27.k	14.10.89
Tainio, Aleks	inskapt	27.k	18. 8.89
Takkinen, Martti Antero	maj	26.k	31.10.89
Tuovinen, Martti Ilmari	maj	24.k	20. 4.89
Vainio, Eino Jalmar	evl	27.k	14. 9.89
Valkama, Unto Kalevi	kapt	26.k	5. 8.89
Vartiainen, Lauri Sakari	kapt	27.k	6. 2.89
Veriö, Toivo Armas	evl	17.mek	21. 9.89
Willberg, Tor Waldemar	kapt	17.mek	26.12.89
Vitikka, Olavi Israel	komdri	16.mek	20.12.89
Vuorensaari, Aarre Verner	kom	14.mek	13. 3.89 (ei vastottoa)
Vuorio, Olli Sakari	maj	26.k	6. 9.89
Yrjölä, Pauli Johannes	maj	26.k	21. 6.89 (matkoilla)
60 vuotta			
Aaltonen, Matti Tapio	ev	39.k	23. 6.89 (matkoilla)
Aro, Arvi Antero	ev	37.k	24.11.89
Candelin, Keijo Togo	ylil	33.k	4. 4.89
Gulin, Eero Helge Juhani	lin	33.k	13.10.89
Harju, Martti Kaarlo	maj	35.k	28. 1.89
Heimo, Paavo Kalervo	ev	31.k	5.10.89
Hietamies, Keijo Veikko Helmer	ev	37.k	11. 2.89
Hintikka, Seppo Antero	maj	42.k	23. 7.89
Ikonen, Yrjö Olavi	maj	38.k	9. 1.89 (matkoilla)
Jaakkola, Pertti Johannes	kenrm	36.k	13. 6.89
Jousmäki, Jorma Arvi Kalle	evl	38.k	4.10.89
Kalliala, Kaarlo Juha	evl	38.k	15. 4.89
Kallio, Erkki Kustaa	ev	24.mek	29. 4.89
Käis, Edvard	maj	38.k	22. 4.89
Laijukka, Mikko Kalervo	evl	37.k	25.12.89
Lappalainen, Matti Uolevi	ev	23.mek	27. 7.89
Loikkanen, Panu Tapio	ev	37.k	8. 6.89
Palmén, Aarne Martti	ev	38.k	24. 8.89
Peltonen, Arvo Olavi	maj	39.k	28. 3.89
Puhakka, Erkki Tapio	evl	24.mek	27. 4.89

Raatikainen, Väinö Valio	evl	37.k	16.12.89	Mäkeläinen, Reijo Topias	maj	49.k	28. 8.89
Relander, Lauri Rafael	maj	37.k	29. 9.89	Määttä, Ahti Raine Asko	maj	47.k	14. 4.89
Riistelä, Juhani Jukka	maj	36.k	14. 2.89	Mökkönen, Matti Fredrik	maj	48.k	15. 7.89
Ryynänen, Lauri Antero	maj	42.k	8. 7.89	Nikunen, Heikki Mikko Kalevi	ev	46.k	12. 4.89
Saarenheimo, Klaus Simo	evl	36.k	18. 3.89	Nummi, Pekka Johannes	evl	46.k	17. 5.89
Taskinen, Aarte Olavi	evl	37.k	7. 7.89	Ohristo, Antti Eino Olavi	maj	47.k	2.11.89
Tikka, Juha Yrjö Julius	kontra-amir	25.mek	30.12.89	Oja, Leo Kaarlo Mikael	maj	49.k	28. 1.89
Timonen, Seppo Tapio	evl	35.k	25.6.89	Ojanen, Risto Erik Jalmari	maj	49.k	20. 7.89
			(ei vastottoa)	Paakkanen, Tauno Antero	maj	47.k	15. 3.89
Vaara, Aarno Kalevi	maj	37.k	22.12.89	Pantzar, Harri Tapani	maj	50.k	8. 9.89
Valkonen, Esko Juhani	maj	38.k	22.12.89	Partanen, Raimo Ilmari	maj	49.k	13.12.89
Vallas, Veikko Kalle Kalevi	ev	33.k	31. 5.89	Perkkala, Paavo Antero	evl	46.k	10. 8.89
Vallimies, Terho Edvin	evl	35.k	11. 2.89	Perttula, Arvi Antero	kapt	47.k	30. 6.89
Valo, Jorma Johannes	kenrm	37.k	7.12.89	Pippuri, Kauko Einari	maj	47.k	1. 3.89
				Pitkänen, Paavo Juhani	evl	46.k	3. 3.89
				Prosi, Mauri Antero	maj	48.k	9. 9.89
				Pyötsiä, Pertti Eero Juhani	evl	48.k	17. 4.89
				Pönkänen, Tuomo Juhani	evl	46.k	22.12.89
				Pöyry, Taavi Untamo	evi	49.k	6. 1.89
				Raitanen, Tuomo Veli	maj	48.k	4. 3.89
				Ristolainen, Osmo Juhani	maj	48.k	19.10.89
				Rovio, Martti	maj	48.k	18. 2.89
				Ruuhonen, Jouni Asser	evl	46.k	11. 4.89
				Saikkonen, Reijo	maj	48.k	15. 7.89
				Saikkonen, Seppo Aulis	evl	48.k	13.10.89
				Sakko, Teuvo Olavi Johannes	maj	48.k	3. 9.89
				Savikko, Matti Olavi	evl	48.k	18. 8.89
				Seppänen, Matti Ilmari	evl	50.k	5. 8.89
				Sotamaa, Pekka Väinö Olavi	maj	48.k	7. 2.89
				Stenström, Lars Oscar	ev	47.k	29. 9.89
				Suominen, Atso Olavi	maj	48.k	8.10.89
				Susineva, Kaarlo Juhani	maj	48.k	4.12.89
				Suvinen, Ilmari	maj	49.k	30. 8.89
				Syvänperä, Jouni Antero	evl	48.k	4. 3.89
				Takamaa, Seppo Juhani	evl	47.k	10. 9.89
				Tanninen, Matti Ilmari	maj	47.k	4. 2.89
				Termala, Pekka Kullervo	maj	47.k	21. 4.89
				Tiainen, Pentti Kalevi	maj	49.k	5. 1.89
				Tiitola, Erkki Tuomas	maj	51.k	7. 5.89
				Toivonen, Olli Väinö Ilmari	evl	46.k	23. 9.89
				Torstila, Jukka Ensio	maj	50.k	24.10.89
				Torvinen, Olli Pekka	evl	47.k	22.12.89
				Tukeva, Tarmo Jukka Tapani	maj	47.k	28.10.89
				Vehviläinen, Raimo Olavi	maj	48.k	30. 7.89
				Vihsaari, Olavi Antero	maj	50.k	14.12.89
				Vilén, Heikki Holger	evl	48.k	9.12.89
				Winter, Antti Erik	maj	48.k	19. 3.89
				Virkajärvi, Jaakko Vilho	evl	47.k	4. 4.89
				Virolainen, Ahti Kalevo	maj	48.k	17. 3.89
				Vuolento, Pertti Matti Juhani	ev	46.k	16. 3.89
				Vuorjoki, Väinö Vilho	ev	47.k	2.10.89
				Ylä-Käpölä, Markku Juhani	maj	50.k	6. 2.89
Huom!							
Luetteloon on merkitty vain Kadettikunnan jäsenet. Niiden nimet on jätetty luettelosta pois, jotka ovat sitä erikseen toivoneet. Havaituista virheistä pyydetään ystävällisesti ilmoittamaan toimistoon (puh. 90-490 759), jotta ne voidaan oikaista seuraavassa Kylkiraudan numerossa.							

IN MEMORIAM

Saarlo
Niilo
EVERSTILUUTNANTTI
s. 8. 5.1909
k. 9. 9.1988
Kad.n:o 1134
16. Kurssi

Kupiainen
Toivo Armas
EVERSTILUUTNANTTI
s. 19. 8.1910
k. 20. 9.1988
Kad.n:o 1237
18. Kurssi

Koskinen
Johan Edvard
KOMENTAJAKAPTEENI
s. 13. 3.1893
k. 8.10.1988
Kad.n:o 4
1. Merikurssi

Haataja
Kaarle Jaakko
EVERSTILUUTNANTTI
s. 14.11.1904
k. 25. 8.1988
Kad.n:o 338
6. Kurssi

Viiri
Paavo Akseli
EVERSTI
s. 1. 7.1914
k. 5. 9.1988
Kad.n:o 1369
19. Kurssi

Sotisaari
Lauri
KENRAALIMAJURI
s. 5. 7.1901
k. 10. 9.1988
Kad.n:o 213
4. Kurssi

Salminen
Viljo Fraidiof
MAJURI
s. 16. 7.1927
k. 1.10.1988
Kad.n:o 3393
38. Kurssi

Ehrnrooth
Carl-August
MAJURI
s. 14. 7.1904
k. 19. 8.1988
Kad.n:o 431
8. Kurssi

Kervinen
Arvo Gunnar Kullervo
EVERSTILUUTNANTTI
s. 16. 6.1903
k. 28. 8.1988
Kad.n:o 349
6. Kurssi

Kauhanen
Toivo Kalervo
KAPTEENI
s. 11. 3.1924
k. 5. 9.1988
Kad.n:o 2767
27. Kurssi

Bremer
Lauri Johannes
EVERSTI
s. 23. 6.1906
k. 20. 9.1988
Kad.n:o 645
11. Kurssi

Mäkinen
Esko Johannes
KAPTEENI
s. 16. 2.1915
k. 3.10.1988
Kad.n:o 1524
21. Kurssi

Salonen
Aimo Olavi
EVERSTILUUTNANTTI
s. 29.11.1915
k. 1. 7.1988
Kad.n:o 2141
25. Kurssi

Niemi
Eino Hugo
EVERSTILUUTNANTTI
s. 5. 2.1907
k. 5. 9.1988
Kad.n:o 799
13. Kurssi

Ylennetty everstiksi

Kolkka Erkki Olavi 40.k 4. 6.1988

Ylennetty kommodoriksi

Lähtinen Reijo Jussi Tapani 31.mek 1.11.1988

Ylennetty everstiluutnantiksi

Haili Hannu Olavi 52.k 1.10.1988
 Eskelinen Erkki Toivo 52.k 1.10.1988
 Väisänen Erkki Juhani 51.k 1.10.1988
 Rahkonen Seppo Juhani 52.k 1.10.1988
 Perkiö Asko Allan 52.k 1.10.1988
 Manelius Heikki Armas 44.k 1.10.1988
 Heinilä Erkki Uolevi 51.k 1.10.1988
 Niemelä Ilmari Johannes 52.k 1.10.1988
 Hossi Martti Tapio 51.k 1.11.1988
 Hatsala Aarno Allan 51.k 1.11.1988
 Viherä Pentti Olavi 51.k 1.11.1988
 Jääskeläinen Frans-Eric Harry Rudolf
 Hans Arthur 52.k 1.11.1988
 Lanki Olli Aarre Antero 52.k 1.11.1988
 Kiukas Aimo Albin 47.k 1.11.1988

Ylennetty komentajaksi

Aalto Kari Olavi 36.mek 1.11.1988

Ylennetty majuriksi

Palomäki Erkki Juha 55.k 1.11.1988
 Tiainen Esa Aarne Olavi 55.k 1.11.1988
 Honkala Antti Matias 55.k 1.11.1988
 Koskino Pekka Tapio 60.k 1.11.1988
 Lepistö Pentti Matias 60.k 1.11.1988
 Pulkkinen Pekka Juhani 54.k 1.11.1988
 Seppänen Reijo kalevi 60.k 1.11.1988
 Karvonen Markku Tapio 60.k 1.11.1988
 Laukka Risto Urpo 54.k 1.11.1988
 Konnos Kari Leif Hennum 52.k 1.11.1988
 Miettinen Miikka Risto Juhani 60.k 1.11.1988
 Virsunen Jyri Leo Juhani 54.k 1.11.1988
 Orava Jukka Matti 52.k 1.11.1988
 Lipponen Urpo Henriikki 53.k 1.11.1988
 Laukka Tom Sigurd 60.k 1.11.1988
 Saari Olli Juhani 60.k 1.11.1988
 Multala Antti Aarno Sakari 54.k 1.11.1988
 Peltonen Martti Johannes 59.k 1.11.1988

Ylennetty komentajakapteeniksi

Villanen Matti Kalervo 44.mek 1.11.1988
 Toikka Juhani Markku Olavi 44. mek 1.11.1988
 Karnaranta Hannu Kalervo 44. mek 1.11.1988
 Varjokallio Seppo Matti Juhani 44.mek 1.11.1988

LOPETETAAN SITTEN!

Tarkkailija on tarkkailunsa tarkkailut. Palstan lukijakunnalta saama palaute on ollut myönteistä. Jotkut ovat jopa pitäneet sitä Kylkiraudan mielenkiintoisimpana juttuna.

Eräät Kadettikunnan piirissä ovat taas pahoittaneet kirjoittelusta mieltä. Se ei ole ollut nimimerkin tarkoitus, vaan kirjoittaa puolustusvoimien henkilöstöpolitiikasta ja vähän kullisen takaakin ihmisläheisesti ja mielenkiintoisesti.

Mutta olkoon. Jotkut upseerit eivät näytä kestävänsä nimitystensä ja ylennystensä käsittelemistä edes omassa lehdessään samalla tavalla kuin kaikkien muitten hallinnonalojen henkilöasioista kirjoitellaan sanomalehdissä.

Kylkiraudan päätoimittajaa ja toimitussihteeriä kannustuksesta ja siivillirohkeudesta kiittäen

"Tarkkailija"

Yleisön osasto Kylkirautaan?

Nyt annetaan puheenvuoro Sinulle
Kylkiraudan lukija.

Voit mielipiteilläsi täyttää sen au-
kon, minkä "Tarkkailija" ikäväksem-
me nyt jättää.

Kirjoita juttusi, mieluiten yhden
liuskan mittaisena, nimellä tai nimi-
merkillä. Halutessasi nimesi jää
vain toimituksen tietoon.

Seuraavaan numeroon ehtivät ju-
tut, jotka ovat toimitussihteerillä
12.1.1989 mennessä. (Varsinais-
ten artikkelien viimeinen jättöpäivä
on viikkoa aikaisemmin!)

Aihetta emme rajaa, mutta etusija
on tietenkin lehden ja Kadettikun-
nan päämääriä palvelevilla, lukijoi-
ta kiinnostavilla **mielipiteen** sisältä-
villä jutuilla.

Kirjoitellaan!

Toimitus

Ylennetty kapteeniksi

Laukkala Heljo Kalervo	65.k	1.10.1988
Nissinen Esko Matti Kaleva	65.k	1.10.1988
Myllykangas Mikko Tapani	66.k	1.11.1988
Räihä Osmo Kalevi	66.k	1.11.1988
Suominen Keijo Tapani	66.k	1.11.1988
Rotonen Timo Tapani	66.k	1.11.1988
Luukkainen Keijo Tapio Vilhelm	66.k	1.11.1988
Kuortti Seppo Juhani	65.k	1.11.1988
Lindberg Jarmo Ilmari	66.k	1.11.1988
Ponkilainen Esa Tapani	66.k	1.11.1988
Sirola Jari Tapio Aleksinpoika	66.k	1.11.1988
Rehunen Esa Veikko	66.k	1.11.1988
Malmén Harri Aarne	66.k	1.11.1988
Taskinen Olli Matti	66.k	1.11.1988

Ylennetty yliluutnantiksi

Kostamovaara Pasi Sakari	70.k	1.11.1988
Manninen Jouko Kalervo	70.k	1.11.1988
Reponen Kari Voitto Tapani	70.k	1.11.1988
Haapakoski Ari Juhani	70.k	1.11.1988
Halonen Markku Pekka Topias	70.k	1.11.1988
Niemenkari Arto Tapani	70.k	1.11.1988
Savolainen Jukka Petri	70.k	1.11.1988
Hauska Timo Juhani	70.k	1.11.1988
Krogars Marco Tapio	70.k	1.11.1988
Uusitalo Markku Allan	70.k	1.11.1988
Perikanta Esa Uljas	70.k	1.11.1988
Hyttiäinen Pekka Arvi Jalmari	70.k	1.11.1988

KADETTIKUNTA ONNITTELEE YLENNETTYJÄ

★ ★ ★

RESERVIIN SIIRTYVÄT

Ylil Perikanta Esa Uljas		1.9.1988
Maj Louhimies Veli Pekka	51.k	1.10.1988
Kom Salonsaari Esa Aulis	33.mek	1.11.1988
Maj Ruotsalainen Pertti Tapio	57.k	1.11.1988
Ltn Viitala Jyrki Jaakko	71.k	1.11.1988
Evl Hälikkä Eino Tapio	47.k	1.12.1988
Maj Pitkänen Pauli Valtter	55.k	15.12.1988
Kenrl Kirjavainen Erkki Ilmari	29.k	1. 2.1989
Maj Väisänen Yrjö Taavetti	49.k	1. 2.1988
Evl Mohell Niilo Henrik	46.k	1. 2.1988
Maj Toivonen Matti Kalevi	49.k	1. 2.1988
Maj Rautamaa Erkki Kaarlo Kustaa	49.k	1. 2.1988
Maj Virtanen Mikko Antero	49.k	1. 2.1988
Maj Harviainen Erkki-Pentti	48.k	1. 2.1988
Maj Syvänterä Olli Pekka	51.k	1. 2.1988
Maj Kontkanen Mauri Johannes	48.k	1. 3.1989
Maj Kaakinen Tauno Iisakki	49.k	1. 3.1988
Maj Helorinne Esko Urho Juhani	52.k	1. 3.1988
Maj Manninen Olli Viljo Kalevi	49.k	1. 4.1988
Maj Larkka Jussi Olavi	49.k	1. 4.1988
Evl Rehnback Yrjö Kalervo	49.k	1. 5.1988
Maj Leskinen Matti Eino Henriikki	49.k	1. 5.1988
Maj Sipinen Jukka Kalevi	49.k	1. 5.1988
Maj Partanen Matti	49.k	1. 5.1988

Myyntiartikkeleiden hinnat

ADRESSIT

Nelilehtinen, valkoinen	25,00
Kaksilehtinen, valkoinen (suruadressi)	25,00
Keinonahkakantinen, sininen	80,00

PIENOISADRESSIT

Kadettikunnan tunnuksella	2,00
"Kolme kadettia"	2,00

KIRJEENSULKIJAMERKKI

Kadettikunnan kirjeensulkijamerkki	25,00
--	-------

(arkki 25 kpl)

KORTIT

Kiitoskortit (suomen- ja ruotsinkielisenä) ..	1,00
Kaksilehtinen ilman tekstiä	1,50
Kutsukortti	1,00
Pöytäkortti	0,50
Joulukortit	2,00-2,50

MERKIT

Kadettikunnan pienoismerkki	55,00
-----------------------------------	-------

VIIRIT

Kadettikunnan viiri	100,00
---------------------------	--------

Kaikkien korttien ja adressien hintoihin sisältyy kirjekuoret.
Adressien korutekstauksesta eri maksu.
Postikulut lisätään tilaushintaan.
Piirilennus 20 %.

 **HONKAJOEN
OSUUSPANKKI**

 **SIEVIN
OSUUSPANKKI**

85410 Sievi
Puh. 983-80060

 **MERIJÄRVEN
OSUUSPANKKI**

86220 Merijärvi
Puh. 983-77110

 **KYRÖNMAAN
OSUUSPANKKI**

61500 Isokyrö
Puh. (964) 713 365

 **POHJOIS-
SAVON
OSUUSPANKIT**

 **TURUN SEUDUN
OSUUSPANKKI**

 **OY HERMAN
Andersson
OULU**

**ROIHUVUOREN
SEURAKUNTA**

Tulisuontie 2, 00820 Helsinki
Puh. 783 407

Kadettikoulu sijaitsee Santahaminassa seurakun-
tamme alueella. Kotiseurakunta kiittää Kadettikou-
lua ja Kadettikuntaa hyvästä yhteistyöstä ja
toivottaa onnea tulevaisuudelle.

-MARTONVAARAN TALOUSKAUPPA

83855 Martonvaara, Puh. (973) 635 102
Rauta-maatalous, Puh. (973) 635 105

K-RAUTA MAATALOUS

JORMA HAAPAKORVA

TYRNÄVÄ
PUH. 451 314, 451 202

- LEVÄSKÄ

MYLLÄRINTIE 63, PUH. 313 855

-KÄYLÄN KYLÄKAUPPA

Puh. 989-412 35,
93850 KÄYLÄ

-VALINTA VILJANEN

Kivistö
Puh. 896 831

-VALINTA KIISKI

Mairioniemi, Saari
(957) 351 102

-TÖÖLÖNTORIN VALINTA A. PIEKKALA

Tykistökatu 7, Helsinki
puh. 496 011

-NASTA-HALLI

Ensontie 30
55610 Imatra
(954) 66 933

-HISSAN KAUPAT

Kurikka
Puh. (964) 502 464

TMI KARI LEHTONEN

21150 Röölä
Puh. 921-522 321

-RINNE

Pirttikoski
- MYYMÄLÄAUTOT
puh. 960-781 221

K-VALINTA ÄÄRI

32500 Oripää
Puh. 923-6159

-RAUTA RAISAMO

Rounionk. 1, 37140 Nokia
Puh. (931) 416 111

- JUHAN VALINTA

Ansionrinne 4, 13100 Hämeenlinna
Puh. 917-232 75

-A. ja K. KINNUNEN

Tohmajärvi as.
Puh. 973- 621 150
Elintar. 621 350 • Rauta
621 950 • Maatalous 621 351

"PALVELEVAAN"
**KARHULAN
HERKKU**

Karjalantie 7, 48660 Karhula
Puh. (952) 610 68

KAUPPAKESKUS NORD

Helsingintie 27-29
03600 Karkkila
Puh. 913-583 38

**HONKAHALLI
JUKKA PENTTINEN**

Karankokatu 3
53810 Lappeenranta
Puh. 953-288 50

VALINTA MIKKOLA

Ratatie 24
04220 Kerava
Puh. 90-245 104

Pikantti**K HUMALNIEMENTIE 12 PUH. 6985511****LAADUNVARMISTUS OY**

Pajakatu 5, 92100 Raahе
Puh. 982-37701

TELATEK

Kuuluu Safematic-ryhmään

Pajakatu 5
92150 Raahе 5
Puh. 982-377 01

Telatek Oy

Käpälämäenkatu 11
11100 Riihimäki 10
Puh. 914-720701

oilon &

PL 5, 15801 LAHTI
Puh. 918-576 11

LAPUAN SÄHKÖ OY**PIKKU VALINTAKULMA
LEMPIÄINEN**

Teitä palvelee mieli reippaana Lempiäinen. Tuoreet lihat
kohtuuhintaan. Laatu hyvä. Myös siirtomaatavaroita

PIKKU VALINTAKULMA
MANEESIKATU 3, HELSINKI puh. 90-625 372

**ARKKITEHTITOIMISTO
ANTTI TÄHTINEN KY**

Pyhäjärvenkatu 1 A 33200 Tampere
Puh. 931-148 244

KAJAANI OY**TEOLLISUUDEN VOIMA OY**

27160 Olkiluoto, puh.(938)3811

**HOTELLI RAVINTOLA
LAMMIN HOVI**

16900 Lammi
Puh. 917 132 278

LOUHINTAVARUSTE**MATTI AALTO Ky**

Vanha Nurmijärventie 116 01730 Vantaa
(90) 878 4077 telex 123 453 louva sf

- Kallioporat - Paineilmakompressorit
- Pora- ja piikkauskoneet - Paineilmaletkut ja liittimet
- Uppopumput **VUOKRAUS - MYYNTI - HUOLTO**

**INSINÖÖRITOIMISTO
MIKKO VAHANEN KY**

Pietarinkatu 1 C 31, 00140 Helsinki
Puh. 90-624 966

OLKAINVALMISTE KY

Kalevantie 7 33100 TAMPERE
Puh. vaihde 931-220 344
VALMISTAMME ERI ARTIKKELEITA
PUOLUSTUSVOIMILLE

←GEOHORIZONTTI OY

RAKENNUMITTAUKSIA TEOLLISUUSMITTAUKSIA
KARTOTUKSIA POHJATUTKIMUKSIA
Toimisto: Tataarikuja 3, 04430 Järvenpää
Puh. 90-289 227

TEROTUSLIIKE
TEHO
Akselintie 5, Turku
Puh. (921) 303 306

AUTOAMPPERI OY

Lauttamiehentie 2, 02770 ESPOO
Puh. 90-805 8020

EP-PESULA OY

Tenho Lakaniemi
62100 Lapua
Puh. 387 130 – 387 610

VAASAN KIVIPAINO OY

Raastuvankatu 54, 65100 Vaasa
Puh. 961-113 490

Kahvila-ravintola PILLI-HERMANNI

Keuruuntie 16, 42700 Keuruu
puh. 943-20550

Liikekeskus, 33470 YLÖJÄRVI
Hälytysnumeromme on 482 341

ERIKOIS-EINES OY
Korvasienentie 3 00760 HELSINKI puh 386 166

LEHTOVUORI

KOMMANDIITTIYHTIÖ
Viipurin Valtatie, 15150 LAHTI
Puh. 918-846 777 Telefax 918-846 787
PIHAKALUSTEITA

KAUHAJOEN KUNNALLISLEHTI

Puistotie 25, 61800 Kauhajoki
Puh. 963-12 044

HEINOLAN VANHA APTEEKKI

Kauppakatu 10
18100 Heinola
Puh. (910) 52333

SIPPOLAN APTEEKKI

Sippola
Puh. (951) 66 111

HEINÄVEDEN APTEEKKI

79700 Heinävesi
Puh. (972) 61648

PIRKAN ASE OY

Ilmarinkatu 37
33500 TAMPERE
Puh 931-551 096

● asekorjaukset
● myynti ● osto ● vaihto

JUUAN APTEEKKI

83900 Juuka
Puh. 976-70 009

ARPAJAISYHDISTYS RY

RAKENNUSLIIKE

J. KAARAKAINEN Ky

SOTILASKATU 1, IISALMI PUH. 977-13 444

Vesijohtoliike Wilén Ky

49400 Hamina
Puh. 952-429 05

FINNKERI OY

PAJATIE 1, 58200 KERIMÄKI PUH. 957-541 217

KYRÖN VIHANNES KY

21800 Kyrö
Puh. 863 329

Sähkösuunnittelu ja -urakointi

SORTAVALAN SÄHKÖ OY

OULU - RAAHE - ROVANIEMI

- puu- ja vaneripakkaukset

SALOTIKKA-PAKKAUS KY

Juvan teollisuuskatu 25
02920 Espoo Puh. 90-853 1062

**A-RYHMÄN SÄHKÖASENNUSLIIKE
HEIKKALAN SÄHKÖ KY**

Radio- ja sähkökojeet
Philips NMT autopuhelimet
Myynti ja huolto puh. 989-126 38, 125 71
Kitkantie 8, 93600 Kuusamo

OY ORATOP AB

21500 Piikkiö
Puh. 921-895 404

Hauta- ja rakennuskivet

PUIJON KIVI

Kettulanlahdentie 25
70400 KUOPIO, P. 971-341 371

MANNILA-YHTYMÄ

61800 Kauhajoki
puh. 963-117 77

PIKON BETONI OY

36200 Kangasala
Puh. 931-790 211

STEN
steel is our business

Sulantie 16-18 04300 HYRYLÄ
Puh. (90) 259 011

VALMISTAMME MITTATILAUSTYÖNÄ
keittiön, eteisen ym. kalusteita, myös puupintaisina

PSL MARTTI RÖNKÄ

Siilinjärvi, puh. 971-421 673

POLARKUDOS OY

Virkamaankatu 7, 95420 Tornio
Puh. 9698-446 901

**ERIKOISHAMMASTEKNIKKO
JUKKA VUORI**

Uusikoivistontie 42 A 2
PORI Puh: 939-225 51
- Linja-autoasemaa vastapäätä -

PORA- JA VARAOSAMYYNTI
AIRI VÄÄTÄNEN

Tammitie 2, 04310 Tuusula
Puh. 240 657, 294 4551, auto 949-401 308

**KARSINAKOSKEN
SÄHKÖ OY**

63300 ALAVUS
Puh. 965-130 13

OY HACKMAN AB

Puolustusvälineryhmä
Leppävirta
Puh. 972-426 11

LVI-TOIMISTO
HÄMEENLINNAN CALOR OY

Hallitusk. 24, 13100 Hämeenlinna
p. 917-120 322

VARATTU

METALLITUOMINEN OY

MERIMIEHENK. 11
26100 RAUMA
PUH. 938-220 281

POSTIMYYNTI
ARVO-VAATE

19700 Sysmä
Puh. 910-712 10

Jalasjärven Sähkö Oy

61600 Jalasjärvi, puh. (964) 560 159

KOUHI OY

29900 MERIKARVIA
Puh. 939 511 655

MOBIL OIL oy ab

Keskuskatu 7, 00100 Helsinki
puh. 90-630 626

**KOILLIS-SATAKUNNAN
SÄHKÖ OY**

PL 25, 34801 VIRRAT
PUH. 934-552 25

ARKKITEHTITOIMISTO
ROTKO & METSÄLÄ KY

Karjalankatu 1, 80200 Joensuu
Puh. 973-315 02

INSINÖÖRITOIMISTO
JOEL MAJURINEN KY

Aurorankatu 19 B
00100 Helsinki, puh. 440 061

TEOLLISUUDEN VOIMA OY

27160 Olkiluoto
Fredrikinkatu 51-53
00100 Helsinki

INSTRUMENTARIUM

MAKU, TUOKSU, TUOREUS.

Jyväisleipää. Ole hyvä!

Jyväisleipä Oy

Laukaantie 2, 40320 JYVÄSKYLÄ
PUH. 941-284 22

**SUOMUSJÄRVEN
OSUUSPANKKI**

25410 Suomusjärvi
Puh. 924-883 61

**VASKION
OSUUSPANKKI**

25260 Vaskio
Puh. 924-851 46

**VAKKA-SUOMEN
OSUUSPANKIT**

**TERVOLAN
OSUUSPANKKI**

95300 Tervola
Puh. 9698-781 221

**KARJALAN
OSUUSPANKKI**

Mynämäki puh. 921-709 049

**NOUSIAISTEN
OSUUSPANKKI**

21270 Nousiainen
Puh. 921-715 421

TERVON OSUUSPANKKI

72210 Tervo
Puh. (971) 542 122, 542 270

Aura, Koski Tl., Kyrönseutu,
Marttila, Oripää, Paattinen,
Tarvasjoki, Yläne

OSUUSPANKIT

**KIIKOISTEN
OSUUSPANKKI**

38360 Kiikoinen
Puh. (939) 531 058

**TYRNÄVÄN
OSUUSPANKKI**

91800 Tyrnävä
Puh. (981) 451 622

**KAUHAJOEN
OSUUSPANKKI**

61800 Kauhajoki
Puh. 963-134 44

**KYMIJOEN
OSUUSPANKKI**

Päätie 20, 46900 Inkeroinen
Puh. (951) 719 11

AURAN OSUUSPANKKI

21380 Aura
Puh. 921-860 422

LAVIAN OSUUSPANKKI

38600 Lavia
PUH. 939-571 400

**SOMERNIEMEN
OSUUSPANKKI**

31470 Somerniemi
Puh. 924-421 40

**HÄMEENLINNAN
SEUDUN OSUUSPANKKI**

Raatihuoneenkatu 21,
13100 Hämeenlinna, Puh. 917-1491

OY WOIKOSKI AB on lääkkeellisten ja teollisten kaasujen toimittaja ja valmistaja. Yritys on 100-vuotias ja alan ainoa KOTIMAINEN YRITTÄJÄ.

Tuotevalikoimiimme kuuluvat kaikki teolliset ja lääkkeelliset kaasut. Laboratoriokaasut, erikoiskaasut, laitteistot kaasukeskuksineen.

Myymme, katsastamme ja huollamme kaasupullot ja nestemäisten kaasujen säiliöt.

Tehtaamme sijaitsevat Voikoskella, Varkaudessa, Imatralla, Kotkassa, Espoossa, Harjavallassa, Turussa ja Oulussa.

PÄÄKONTTORI: OY WOIKOSKI AB

puh. 956-622 01

Teletex: 105 6008

Telefax: 956-621 70

**TOIMINTAMME JA KULJETUSVERKOSTOMME
KATTAÄ KOKO MAAN**